

Născut la 9 martie 1956 în comuna Cârpești, județul Cahul. Absolvent cu mențiune al facultății de mecanică a Institutului Politehnic din Chișinău (1978), specializarea "Tehnologia Construcțiilor de Mașini". A susținut teza de doctor în tehnică (1987) și de doctor habilitat în tehnică (1995). Autor a cca. 500 de lucrări științifice, inclusiv 16 manuale și monografii și 143 brevete de invenție. Autor a peste 150 articole de publicistică. Laureat al Premiului de Stat în domeniul Științei, Tehnicii și Producției (1998), Laureat al Medaliei de Aur a Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală, Geneva (2004). Laureat al Premiului "Inovatorul Anului 2006", Inventator de Elită al României (1994), Om Emerit (Inventator Emerit) al Republicii Moldova (1995). Laureat al Premiului săptămânalului *Literatura și Arta* (1999, 2000, 2001, 2005, 2006). Membru al Biroului Asociației Inginerilor din Moldova. Membru-correspondent al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte. Președinte al Comisiei de Experti a CNEA (secția tehnică). Redactor-șef adjunct al revistei tehnico-științifice „*Meridian Ingineresc*”. Membru al Consiliului editorial al revistei de proprietate intelectuală „*Intellectus*”. Membru al Colegiului de Redacție al revistei „*Fizica și Tehnologiile Moderne*”.

#3
BASARABIE RĂSTIGNITĂ
Valeriu DULGHERU

Valeriu DULGHERU

BASARABIE RĂSTIGNITĂ

CZU 323 / 324 (478)

Valeriu Dulgheru

Basarabie răstignită (3)

Editura UTM

Chișinău 2007

ISBN 978-9975-9862-3-6

ISBN 978-9975-9864-3

Coperta: Valeriu Dulgheru

Pe copertă: pictură de William Blake

*Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Dulgheru, Valeriu*

*Basarabie răstignită (3)/
Valeriu Dulgheru. – Ch.: Editura UTM, 2007. – 312p.*

ISBN 978-9975-9864-3

323/324 (478)

Procesare computerizată

Valeriu Dulgheru

Prezentare grafică: Natalia Dulgheru

Formatul 60x84 1/16.

Hârtie offset.

Tirajul 150 ex. Comanda nr.

Tiparul executat la Secția de Redactare

și Editare a U.T.M.

Chișinău, str. Studenților, 9.

© ***Valeriu Dulgheru, 2007***

CUPRINS

Prefață.....	5
Încotro Basarabie?	
Calul Troian al mișcării de eliberare națională.....	7
România este parte componentă a Uniunii	
Europene. Încotro Basarabie?.....	15
De ce tac intelectualii?.....	18
Precizări asupra unor precizări.....	22
Unde este opoziția anticomunistă?.....	27
Unde ne este mândria națională, Domnilor?.....	32
Rerăstignirea Basarabiei.....	36
La reapriinderea făcliei.....	40
Calvarul vizelor.....	43
Frontul Popular la 18 ani???.....	46
Moldovenism primitiv	
Developarea antieuroopenismului	
președintelui Voronin.....	49
Demitizarea președintelui Voronin.....	56
Cine în Republica Moldova sunt cetățeni de	
mâna a doua?.....	63
Ce limbă vorbește președintele Voronin?.....	72
Vladimir Voronin revine în albia sa firească.....	80
Ciuma secolului 20	
Vladimir Lenin – geniu sau criminal?.....	85
Condamnarea comunismului în România.....	94
Istoria zguduitoare a unei victime a regimului	
comunist (III).....	102
Regina Maria despre rolul nefast al Rusiei	
pentru România în primul război mondial.....	108
Încercarea de renaștere a celui de al treilea	
imperiu rus.....	117
Rusia și loviturile de stat din România.....	126
Comunismul și fascismul - contradicție expresă?.....	141

Portrete în timp, reflecții

Care e adevărul?!	149
Un simbol al poeziei naționale contemporane încolțit mișelește.....	155
Artistul plastic ION DAGHI la 70 de ani.....	160
Profesorul Andrei Ciobanu la 70 de ani.....	162
Un inginer și un publicist de vocație Valeriu Dulgheru.....	165
Exemplu de intelectual basarabean.....	171
Naționalism cu patriotism.....	173
Reflecții asupra LEGII privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni.....	175
Reînvierea culturii Cucuteni.....	177
Bun sosit la Universitatea Tehnică a Moldovei stimați studenți alolingvi!.....	181
Ce se întâmplă la liceul “Mircea Eliade”?.....	185

PREFAȚĂ

Se zice că tăcerea victimei este un complice al criminalului. Am tăcut multă vreme. Au tăcut istoricii, politicienii. Au tăcut victimele. Însă treptat dreptatea triumfă și adevărul istoric iese la lumină.

Culegerea de articole publicistice reprezintă o tentativă de a scoate la lumină unele cauze care au condus la situația catastrofală în care se găsește acest colț de țară atât de nedreptățit de soartă. Structurată pe patru capitole culegerea include un număr impresionant de articole publicate în ultimii ani în special în săptămânalul „*Literatura și Arta*”. Unificarea forțelor democratice în Republica Moldova, impactul moldovenismului primitiv și a ciumei secolului 20 – ideologia comunistă asupra destinului Basarabiei în ultimii ani, integrarea europeană și reunirea Basarabiei cu Patria-Mamă, corupția economică, politică și spirituală promovată de autorități în toate sferele - iată doar câteva repere din ghemul de probleme cu care se confruntă Republica Moldova și care și-au găsit reflectare în articolele publicate.

Primul capitol cu un titlu sugestiv „*Încotro Basarabie?*” cuprinde articole, publicate în săptămânalul „*Literatura și Arta*”, care reflectă starea actuală, în care se află Mișcarea de Eliberare Națională din Basarabia, problemele majore cu care se confruntă acest colț de țară în spinoasa cale de integrare în Uniunea Europeană.

Capitolul doi cu titlul sintetic „*Moldovenism primitiv*” include articole, care au drept motiv principal moldovenismul anacronic al președintelui V. Voronin, pe care, de fapt este construită întreaga politică a conducerii comuniste din Republica Moldova. Acest moldovenism al președintelui Voronin este însoțit de un antiromânism cras promovat cu o insistență de invidiat.

În capitolul 3 cu titlul generic „*Ciuma secolului 20*”

sunt cuprinse o serie de articole, publicate parțial în ziarul „*Literatura și Arta*”, care sunt dedicate unei mari probleme, cu care s-a confruntat civilizația umană în secolul 20 – ideologia comunistă. În linii mari sunt aduse argumente incontestabile despre caracterul criminal al ideologiei comuniste, se pune semnul egalității între cele două ideologii criminale – național fascistă și comunistă, care au rădăcini și scopuri comune.

Prezentarea grafică a culegerii include un bogat material de o incontestabilă valoare artistică făcut de fiica Natalia Dulgheru, William Blake și Honore Daumier, concordat cu tematica articolelor.

„*Basarabie răstignită 3*” este un semn clar al timpurilor de astăzi, al pluralismului de vederi, care, oricât de diversificate ar fi, nu pot reține optimismul într-un viitor mai bun al celor care locuiesc pe această palmă de pământ.

CAPITOLUL I

Încotro Basarabie?

*„Când națiunea e-n întuneric, ea doarme-n adâncimile
geniului și a puterilor sale neștiute și tace”
(Mihai Eminescu)*

CALUL TROIAN AL MIȘCĂRII DE ELIBERARE NAȚIONALĂ

*„Ani fără număr puterea romană—a trudit să-l urzească,
Și-un trădător fără cap a distrus într-o clipă, doar, totul...”
(Trădarea Capitoliului, Ovidiu, c.14 a Metamorfozelor)*

Pe data de 1 ianuarie 2007 la Chișinău a avut loc un eveniment foarte important pentru toți românii – înălțarea drapelului Uniunii Europene. La orele 14⁰⁰ în mod solemn, la început sub intonarea Imnului Național a fost arborat Drapelul de Stat al României, iar apoi, fiind intonat minunatul imn al Uniunii Europene – drapelul Uniunii Europene. Festivitatea a avut loc în prezența a cca. 100 de invitați. Cred că au fost invitate și oficialitățile, dar pentru ele acesta nu a fost un moment festiv (dimpotrivă, pe parcursul ultimilor doi ani guvernarea comunistă a făcut atâtea probleme de vecinătate României, jucând carta Moscovei, încercând pe această cale să zădărnicească intrarea României în Uniunea Europeană). Acest important eveniment s-a finalizat cu o cupă de șampanie oferită cu amabilitate de ambasadorul României, excelența sa dl Filip Teodorescu. Erau concentrați într-un loc liderii tuturor partidelor de orientare democratică, politicieni și ex-politicieni, oameni de cultură. Mă gândeam în sinea mea *„Dacă s-ar fi unit măcar acum doi ani în urmă ar fi fost o forță, capabilă să ducă și acest colț de pământ românesc pe nume Basarabia în Uniunea Europeană împreună cu România”* (conjunctura internațională a fost extrem de favorabilă nouă, însă nu am fructificat-o. Rânza moldovenească a fost mai tare), dar imediat mi-am adus aminte de continuarea acestei fraze spusă de cunoscutul istoric grec Herodot *„...dar ei nu se vor uni nici o dată”* (avându-i în vedere pe traci, urmași ai cărora suntem). A fost pentru neamul nostru ca un blestem, care mai rămâne în vigoare și după 2500 de ani.

Ceea ce m-a mirat, într-un fel, a fost prezența la festivitate a dlor Iu. Roșca și Vl. Cubreacov. Mi s-a părut o lipsă de bun simț din partea dlui Roșca să fie prezent la această festivitate, după atâtea găinării făcute chiar și împotriva României. Cel care a făcut marea trădare de la 4 aprilie (după care guvernarea comunistă de la Chișinău și-a schimbat radical politica față de România), creând alianța anacronică roș-oranj (pe care Dl Roșca o prezintă cu orice ocazie drept un mare succes al său), cel care indirect pe parcursul ultimilor 2 ani a atacat atât de mojițește România, nu avea dreptul moral să asiste la acest fulminant moment. Aduceți-vă aminte de declarațiile antiromânești ale conducerii de la Chișinău (al căreia aliat este PPCD, care trebuie să subsemneze nu doar la succesele efemere obținute de coaliție), rostite la deschiderea terminalului de la Giurgiulești, discursurile rostite vis-a-vis de declarația președintelui Băsescu despre oportunitatea intrării Republicii Moldova în UE împreună cu România și de declarația absolut nevinovată a ex-ministrului culturii Caramitru ș.a. A existat vre-o reacție din partea grupului parlamentar al PPCD, condus de Dl Roșca de desolidarizare în aceste probleme cu partenerii lor politici – comuniștii? Nu a fost. Cel puțin nu a fost exprimată franc așa cum cerea momentul. Pe parcursul anului curent (pe care Dl Roșca îl consideră un an de cotitură (a se vedea cuvântarea sa din parlament din 29 decembrie)) comuniștii și cozile de topor au atacat mișelește istoria națională, substituind-o cu un surogat năzărist de istorie integrată, care este plină de antiromânism. A reacționat cumva grupul parlamentar PPCD vis-a-vis de aceste acțiuni subversive antinaționale și antiromânești? Nu. A citit oare Dl Roșca aceste preținse manuale care vor otrăvi sufletele copiilor noștri cu veninul vădit bolșevic și care, cu acceptul tacit al Domniei sale, au fost introduse în programele școlare? De asemenea, vis-a-vis de ultimele evenimente legate de

lichidarea posturilor municipale de televiziune EuroTV și de radio Antena C (ultimele posturi rămase pe poziții naționale, cu excepția postului de radio „Vocea Basarabiei”) poziția fracțiunii parlamentare a PPCD (cunoscând puțin stilul de conducere al Dlui Roșca mă tem că în multe cazuri este poziția lui proprie, ceea ce nu-i scutește pe coechipierii săi parlamentari de un anumit grad de lașitate și lipsă de verticalitate) este și mai clară. La nivel de parlament al municipiului Chișinău, ca și la 4 aprilie, fracțiunea PPCD a mers în directă cărdășie cu cea a comuniștilor, fiind chiar mai activi decât ei. În urma acestui pact nedeclarat Voronin-Roșca și „*protocolul său adițional*” Roșca s-a ales cu postul de televiziune EuroTV, iar Voronin s-a ales cu lichidarea postului de radio Antena C (la ce-i mai trebuie încă un post de radio, având la cheremul său tot ce se mișcă, suflă și vorbește în acest colț de țară). De fapt, într-un fel îi înțeleg pe ambii. Se apropie alegerile locale. La orizont sunt cele parlamentare. Ambii au avut tot motivul să lichideze aceste posturi incomode (unde în opinia unui nou director miruit de alianța roș-oranj (a mai fost cândva o alianță „*brună-roșie*”) prea des era rostit cuvântul „*român*”) și să-și creeze niște avanposturi pentru a ne turna gogoși electorali pe cap. Pentru a fi mai convingător voi prezenta câteva secvențe din ***Discursul președintelui PPCD, Iurie Roșca, în ședința plenară de vineri, 29 decembrie 2006, a Parlamentului „Aș dori să-mi exprim satisfacția și cu această ocazie în legătură cu faptul că am depășit logica confruntării contraproductive dintre Putere și Opoziție, de contestare până la distrugere a celuilalt (s-a maturizat băiatul. Anterior a mers până la distrugerea coaliției ADR și a guvernului Sturza, a partidului PFD și a altor structuri democratice). La întrebarea cine a câștigat mai mult din relația de parteneriat dintre partidul de guvernământ și PPCD, răspunsul nostru este că am câștigat în mod evident și unii și alții, dar mai cu seamă a câștigat***

Republica Moldova și oamenii ei (să fie oare așa: am pierdut Istoriei Românilor în învățământul preuniversitar; am pierdut șansa de a intra împreună cu România în Uniunea Europeană; am pierdut șansele de a ne integra economic în UE, rămânând și de această dată la cheremul rușilor; am pierdut ocazia de a ne pune sub scutul NATO așa cum a făcut România și cum încearcă să facă Georgia și poate Ucraina; este strangulată presa. Acestea să fie câștigul?).... *Ar fi de remarcat și adoptarea în prima lectură a legii partidelor politice* (are nevoie Dl Roșca de o nouă lege a partidelor, fiindcă la viitoarele alegeri se teme că nu va trece pragul electoral. S-ar putea să-și fixeze prin lege un prag, pe care-l va trece cu ajutorul rățăciților. Sincer îmi pare rău de ei, care și-au pierdut cei mai frumoși ani de viață slujindu-l pe Roșca, nu idealul național, cum mai cred încă). *Gestul generos și fără precedent!!! al majorității parlamentare de a accepta integral propunerile noastre* (ca să vezi câtă generozitate) *reprezintă o dovadă a deschiderii și spiritului constructiv în beneficiul întregii populații*". Au mai rămas oare din cei creduli după atâtea găinării politice comise de PPCD? Doamne, trezește-i că nu știu ce fac.

Și atunci, revenind la gândul de moment de unificare a tuturor forțelor democratice îmi pun întrebarea: este oare rezonabilă unirea acestor forțe cu orice preț, cu toate că am fost permanent partizanul acestei unificări. Își mai are loc oare în această mișcare Dl Iurie Roșca după atâtea găinării politice? Dacă sunt puține argumente mai aduc câteva. Într-un număr recent (nr.3) al oficiosului parlamentului „*Curier parlamentar*” (cred că puțini știu despre existența acestui buletin) este plasat un interviu acordat buletinului de dl Iurie Roșca. Să spicuim câteva răspunsuri caracteristice la întrebările formulate. Întrebare: „*Cum caracterizați actuala stare de lucruri în Parlamentul RM?*” Răspuns: „*Cred că actualul parlament este*

mai eficient decât precedentele (chiar decât primul care a adoptat imnul, steagul, o serie de legi care au impulsionat învățământul și cultura românească)...*Cred că am putea fi mai eficienți dacă am avea un buget mai solid pentru instituția noastră parlamentară* (instituția lor parlamentară moș Ioane nu și a noastră, pentru ei vor mai mulți bani. Dumneata te poți mulțumi și cu bruma de pensie pe care o primești)...*actualul Parlament se deosebește prin mai mult profesionalism și o capacitate de absorbție mai mare a ideilor venite din exterior* (nici chiar ideile rezonabile venite din interior (de la opoziție nu de la PPCD) de cele mai multe ori sunt neglijate de majoritatea agresivă „roș-oranj”- a se vedea propunerea opoziției de a forma o comisie parlamentară în problema posturilor EuroTV și Antena C. Întrebare: „La distanța de cca. 1,5 ani pe cât de îndreptățit vi se pare pasul pe care l-ați făcut la 4 aprilie?”. Răspuns: „A fost un pas necesar care nu poate fi pus la îndoială. Un preot din Marea Britanie spunea „Politicienii se gândesc la viitoarele alegeri. Oamenii de stat se gândesc la următoarele generații” (ca să vezi din politicianul Roșca a crescut omul de stat Roșca, care s-a gândit și se mai gândește la generația de elevi și studenți, aflați acum în rânduri interminabile la consulatul României pentru a-și obține o viză. Știu oare cei care mai cred în patriotismul lui Roșca, cei care stau în rânduri la Consulat că există o listă de 102 țări, ai căror cetățeni pot călători în România fără vize. Printre aceste țări se găsesc toate cele 14 foste republici unionale, inclusiv Rusia, iar Republica Moldova nu figurează. De ce? Fiindcă nu a fost acceptul conducerii comuniste de la Chișinău, aliatul căreia este PPCD)...*Până nu demult puterea și opoziția urmăreau scopul să se anihileze reciproc, acum cu toții împreună lucrăm asupra unui singur scop major – planul de acțiuni RM-UE* (cât de bine au lucrat am spus-o mai sus). Întrebare: „Care din condițiile înaintate de opoziție au fost

deja îndeplinite...? Răspuns: „Câteva condiții înaintate de opoziție (mai corect ar fi de PPCD nu de opoziție) mai simple au fost realizate, altele au fost realizate parțial, dar substanțial...(coechiperul său Vlad Cubreacov răspunde la această întrebare în nr. 2 al aceluiași oficios mai clar „...Din cele 10 propuneri 9 sunt deja în mare realizat” (lăsăm în sama cititorilor să se convingă în justetea declarației alesului lor). Întrebare: „Cât credeți că va dura parteneriatul politic existent în prezent în Parlament? Răspuns: „În cazul de față mă pot referi cu fermitate la raporturile dintre fracțiunea PCRM și PPCD și nu văd nici un motiv pentru care acest parteneriat ar fi pereclitat sau abandonat (chiar atacurile asupra istoriei naționale, a imnului național, a limbii române nu pot fi motive).

Pentru a fi mai explicit în demascarea acestui cameleonism politic (ca să nu-l numim mai dur) voi aduce încă câteva argumente spicuite din „Opera completă” a lui Iu. Roșca. Pe parcurs am avut mania de a colecta mai multe din broșurile scrise de Dl Iurie Roșca „Ieșirea din întuneric” (1995); „Falșii amici ai PPCD”(1996); „Cartea neagră a trădării”(2005). Răsfoind aceste broșurele (în căutare de argumente) am dat de un titlu incitant „Și calul Troian era Negru”(*Ieșirea din întuneric*, p.112, publicat în ziarul Țara, 1994). În titlu se face aluzie la cunoscutul publicist Nicolae Negru, cu care Roșca a început să se războiască încă în 1994. La o distanță în timp de peste 12 ani putem cu fermitate perefriza fraza de mai sus „Și calul Troian în cetatea Mișcării de Eliberare Națională a fost Roșca(t)”. Într-un interviu (p.134, a. 1995) este întrebat de ce naționalitate este. Răspunsul a fost: „Sunt român și punctum” (cum ar fi răspuns la această întrebare astăzi?). Tot acolo la întrebarea ce calități ar trebui să aibă un membru FPCD răspunsul a fost: „Să fie tare în credința și în suferința sa (cât de tare a fost dl Roșca, pe care trebuie să-l considerăm

membrul nr. 1 al FPCD sau PPCD, în credința sa (dacă a avut-o la bun început?); *Să aibă frică numai de Dumnezeu* (mai ales acum când este aliatul celor care l-au răstignit); *să nu urmărească nici un profit personal* (chiar se lipește ca nuca de perete în privința Domniei sale); să-și subordoneze interesul personal interesului colectiv (de aceea a rămas mai singur, fiind părăsit de mai mulți camarazi de luptă)...*Noi știm ce avem de făcut...Părinții și bunicii noștri au suferit destul și nu mai avem nici un drept moral să stăm cu limba legată de parul puterii...*". Așa gândea (nu știu cât de sincer) dl Iurie Roșca în 1995. De ce atunci astăzi el stă cu limba legată de secera comunistă (să nu mă exprim mai dur)? Iată că la 4 aprilie 2005 Iurie Roșca iese din întuneric. Întunericul lui a fost masca de naționalist. „*Cea mai importantă victorie este opțiunea unionistă*” (1995). Ce a mai rămas din această opțiune? „...*Am onoarea de a răspunde sinonimiei „român-frontist-unionist”*”. Ce a rămas din această sinonimie, spuneți-ne sincer Dle Roșca? „...*Un membru FPCD trebuie să aibă un comportament ireproșabil, o ținută morală înaltă* (o aveți astăzi dstră Dle Roșca?). „...*de o parte a spectrului politic se află toate nuanțele culorii roșii...În această situație FPCD refuză să se înregimenteze în niște combinații dubioase* (1995)”. De ce însă a-ți acceptat această combinație dubioasă la 4 aprilie cu cea mai roșie culoare? „...*Puterea urmărește anihilarea opțiunii unioniste inclusiv prin înglobarea FPCD sub un singur acoperiș politic. Odată intrați într-o asemenea combinație, este greu de imaginat că ar fi rămas căi de retragere onorabile*”. Iată că la 4 aprilie v-ați pierdut vigilența (sau poate a fost altceva?), fiindcă „*comuniștii v-au garantat un parteneriat onest și echitabil*”. Interesantă metamorfoză, nu-i așa? Aveți dreptate, acum nu aveți nici o cale de retragere onorabilă. Păcat că a-ți îngropat definitiv un partid care a fost la început și trebuia să rămână exponentul Mișcării de Eliberare Națională.

Am scris aceste rânduri cu durere în suflet pentru șansele pe care le-a avut Mișcarea de Eliberare Națională, dar pe care nu le-a fructificat (și din vina d-stră d-le Roșca), pentru șansa de a ne agăța de ultimul vagon al acceleratului pe nume “*Uniunea Europeană*”, dar pe care am ratat-o (și din vina d-stră d-le Roșca), pentru distrugerea pas cu pas, metodică tot ce a fost creat la începuturile Mișcării de Eliberare Națională. Conștientizez faptul că, scriind aceste rânduri, risc să fiu blamat de Dl Roșca și de puținii părtași care au mai rămas pe lângă el, risc să par a nu fi modest. Consider însă, că în calitate de simplu ostaș, aflat pe baricade de la începuturile Mișcării de Eliberare Națională, nu am pretins și nici nu voi pretinde în schimb la nimic (în lumea mea, la locul meu de lucru mă simt foarte bine) cu excepția, ca să mă simt descătușat spiritualicește, să pot contacta liber cu colegii din România și din alte țări (fără a sta în cozi interminabile la consulate), să-mi primesc salariul meritat pentru munca efectuată (nu o îndemnizație de zeci de ori mai mică decât îndemnizația unui șomer european sau de 7-8 ori mai mică decât salariul unui parlamentar, care nu-mi împărtășește aspirațiile și convingerile, dar care, înșurubat în jilțul parlamentar, mă reprezintă nedemn).

Literatura și Arta, nr. 2, 2007

ROMÂNIA ESTE PARTE COMPONENTĂ A UNIUNII EUROPENE. ÎNCOTRO, BASARABIE?

1 ianuarie 2007 va fi înscris cu litere de aur în istoria modernă a României. Așa cum la 24 ianuarie 1859 au fost puse bazele statului român modern, așa cum la 1 decembrie 1918 s-a finalizat îndelungul proces de unificare a teritoriilor românești în statul România Mare, tot așa 1 ianuarie 2007 credem că va fi nu numai clipa intrării României în marea familie europeană, ci și, sperăm, începutul reîntregirii neamului. Însă, cu părere de rău, pe altă cale, prin integrarea ulterioară a Republicii Moldova în U.E. Oricum, a avut loc un eveniment istoric foarte important pentru întreg poporul român, chiar dacă unii români încă nu conștientizează pe deplin semnificația acestuia. România a devenit parte componentă a Uniunii Europene, a marii familii de peste 480 de milioane de europeni. În sfârșit, după cca. 400 de ani de supușenie turcească, după alți peste 200 de ani de protectorat și influență rusească, România va avea loc scut de nădejde: cel militar - al NATO - și cel economic, cultural și spiritual - al Uniunii Europene. Zeci de mii de români au savurat momentul în Piața Universității (cu părere de rău, alte mii de români din Basarabia, aflați în Piața Marii Adunări Naționale (care în ultimul timp numai piața a Marii Adunări Naționale nu mai este, pur și simplu au întâmpinat un Nou An cu “*Moș Jerilă*” și poveștile lui despre “*independența și prosperitatea poporului moldovenesc, care nu este român*”). Alte zeci de milioane de români din interiorul și din afara României au primit cu extaz această fericită clipă în fața micilor ecrane. Președintele României, Traian Băsescu, fiind vizibil foarte emoționat, a salutat din Piața Universității întreg poporul român (nu ne-a uitat nici pe noi, cei din afara hotarelor României - din Basarabia, Serbia, Ungaria) fiind deja în altă ipostază – de președinte norocos, sub președinția căruia s-a realizat unirea. Însă ar fi incorect să spunem că a fost vorba numai de un hazard. În această scurtă perioadă domnia sa a făcut pași

hotărâți pe această cale spinoasă, inclusiv dându-ne și nouă, basarabenilor, o șansă de a ne integra împreună în Uniunea Europeană. Poate părea nepotrivită această paralelă, însă, cu riscul de a fi înțeles greșit, țin să menționez că așa cum a făcut împăratul Traian, care a finalizat incorporarea unei părți a Daciei în Imperiul Roman (la acel moment fiind cel mai avansat din toate punctele de vedere), așa cum a făcut regele Ferdinand I la 1 decembrie 1918 – părintele României Mari, sperăm că și Traian Băsescu, prin intrarea României în Uniunea Europeană, a făcut doar primul pas spre reunificarea Basarabiei cu Patria-Mamă. Această frântură de popor, așa cum este ea: cam rătăcită, ușor mințită și manipulată, merită un destin mai bun după secole de umilință, mizerie materială și spirituală, care mai continuă și astăzi.

Am fost și noi, cei nimeriți fără voia noastră în afara hotarelor Patriei-Mame din cauza conjuncturii politice mondiale și a poftii fără saț de teritorii străine a Estului sălbatic, permanent alături de frații noștri. Am ținut pumnii strânși de fiecare dată când România era supusă unor examene serioase în perioada de preaderare (cu părere de rău, unele probleme erau generate de conducerea comunistă de la Chișinău, care, intuiesc, executa comanda Moscovei, neinteresată că această parte a Europei de Sud-Est, jinduită de toți capii Rusiei - țari, secretari generali și președinți – să scape de sub influența sa militară și economică). A fost nevoie de eforturi enorme pentru a minimaliza întrucâtva efectul acestui fenomen balcanic, implantat de secole sub influența asiatică și a ortodoxismului balcanic.

Ei bine, după 1 ianuarie România va deschide o nouă pagină în istoria sa în calitate de stat membru al Uniunii Europene. Dar ce facem mai departe noi, românii din Basarabia? Ieșim în continuare cu lozinci frumoase, dar absolut ireale, de reunire cu Patria-mamă (care deja au devenit absurde din cauza schimbării statutului României) sau ne axăm pe întreprinderea unor pași, fie și mărunți, dar concreți, reali, de integrare pas cu pas în Uniunea Europeană. Posibilitățile sunt

enorme. Pentru noi integrarea poate începe și fi realizată sigur prin diverse proiecte științifice, economice sau culturale regionale sau transfrontaliere, prin integrarea tineretului în aceste proiecte. Sunt sigur că președintele Băsescu va folosi toate mijloacele disponibile de a ne ajuta, chiar dacă conducerea comunistă de la Chișinău va refuza acest ajutor de fiecare dată (cum a mai făcut-o de atâtea ori într-un mod mojicesc și amoral). În rândul acestora se înscrie și ultima reacție bolnăvicioasă a conducerii perm, exprimată de secretarul său general, Voronin, vizavi de condamnarea comunismului în România. Ca să vezi, comuniștilor ortodocși de astăzi (care, cu conturi de milioane în bănci și zeci de firme, numai comuniști nu pot fi numiți) le-a fost lezat amorul propriu. Ei, care mai ieri declarau că comunismul este forma superioară de organizare a societății, chiar dacă pentru promovarea acestei ideologii anacronice a fost necesară lichidarea a zeci de milioane de oameni, să suporte această lovitură, venită de peste Prut? În memoria sutelor de mii de victime ale comunismului în Basarabia, conducerea comunistă ar fi trebuit să recunoască această vină pe care o poartă partidul, ai cărui continuatori sunt ei (așa cum au procedat comuniștii din Țările Baltice).

Viitorul nostru nu poate fi decât unul în contextul european.

Literatura și Arta, nr. 1, 2007

DE CE TAC INTELECTUALII?

*„De când șeful e Răzvan, Este liberă - se știe -
Poți apare pe ecran. Când îți vine pe chelie”.*
(Constantin Tone, Despre televiziune)

Priveam zilele acestea la Euro TV o piesă de teatru al absurdului (dacă s-ar fi întâmplat într-o societate cât de cât liberă) – o piesă montată de mai-marii zilei și jucată de niște măscărici. Mă refer la ședința Consiliului Municipal, din 14.12.2006 cu ordinea de zi *„Înstrăinarea posturilor municipale de televiziune EuroTV și de radio Antena C”* (observați ce formulare corectă: înstrăinarea de noi). Ași fi răs privind tragicomedia din acea seară dacă nu ar fi fost de plâns. Unicul post de televiziune (cu excepția unor emisiuni de la ProTV), pe care puteai să-l privești, fără să riști a-i vedea pe micul ecran de câteva ori într-o emisiune informativă pe mai-marii zilei, turnându-ne gogoși despre raiul comunist, care iată-iată va fi construit în unica țară din Europa (care este și cea mai săracă - uită să menționeze mai-marii zilei. De altfel, de ce ar trebui să ne mire? Până acum comunismul s-a încercat a fi construit doar în cele mai sărace țări). Era unicul post care reflecta evenimentele într-un mod obiectiv, grație directorului său, dl Arcadie Gherasim, și colectivului de jurnaliști. A căzut și acest ultim bastion al democrației audiovizuale naționale pe fundalul autocrației totale. Conducerea comunistă își atrage *„sub ea”* (după cum s-a exprimat un mare demnitar de altădată) absolut tot ce mișcă și gândește în acest colț de țară, iar intelectualitatea tace. Aceasta este preocupată de micile sale intrigi, vorba scriitorului N. Crevedia *„La Capșa, unde vin toți seniorii, Local cu două mari despărțituri, Într-una se mănâncă prăjituri, Într-alta se mănâncă scriitorii!”*. Dacă se organizează vre-o manifestație, nu veți auzi prea multă critică adusă regimului comunist, în schimb veți auzi destule chemări de răfuială cu „ai noștri”, cu cei cu care ne aflăm de aceeași parte a baricadei. Deunăzi promisem de la un cunoscut profesor

de origine română din Germania un mesaj, la care era atașat un videoclip. Deschizându-l, am observat că e o copie a manifestației („*marea adunare națională*” a dlui Ilie Bratu, cu numai câteva sute de participanți) de la 29 octombrie din scuarul Teatrului de Operă și Balet. Nefiind prezent în ziua respectivă la manifestație, am ascultat-o integral timp de 2ore 45 de minute de pe copia primită. Probabil în proporție de cca. 90 la sută (cu excepția unui frate de-al nostru de dincolo de Prut, care ne-a îndemnat la unire) în luările de cuvânt organizate drept subiecte de critică erau nu comuniștii, nu regimul autoritar care înăbușă orice tentativă democratică, ci acei care se află de aceeași parte a baricadei – Dabija, Petrencu, Tănase ș.a. Cine știe în câte exemplare a fost multiplicată această „*bombă*” cu efect întârziat, care ne duce faima în toată lumea ca de popă tuns? Cum se numește acest tip basarabean de luptă cu regimul comunist? „*Țara arde, iar baba se piaptână*”, spune un vechi proverb românesc.

Dar să ne întoarcem la „*berbecii noștri*”, la acea controversată ședință a Consiliului Municipal. Aceasta a fost condusă de președintele adunării, comunistul Odobescu, într-un mod autoritar, agramat, cu grave încălcări de procedură. Unele documente necesare pentru legalizarea desfășurării ședinței au fost semnate de primarul general interimar Vasile Ursu și de alți membri ai comisiei chiar acolo, în sală. De unde atâta grabă în rezolvarea acestei chestiuni? De ce nu a fost luată în considerație o propunere destul de rezonabilă: Declararea unui moratoriu în această chestiune până la alegerile locale din primăvară. Ar fi fost mult mai corect dacă problema privind aceste două posturi locale ar fi fost rezolvată de către primarul nou ales de întreaga populație a municipiului, nu de unul numit „*prin ordin*”. De ce pe fundalul atâtor probleme grave cu care se confruntă municipiul anume acestui subiect i s-a acordat atâta atenție? Fiindcă e o comandă de la superiori, și dacă odinioară în fruntea primăriei se aflau persoane independente de puterea centrală, acum nu mai sunt. Toți fac sluj în fața conducerii și se grăbesc să îndeplinească ordinele, chiar dacă se

încalcă grav atât legislația, cât și niște norme umane elementare. Decizia de scoatere a posturilor respective la licitație (chișinăueni, pierderea este mare și avem s-o resimțim într-un viitor nu prea îndepărtat!) a fost amânată până la ședința următoare, iar cea de înlocuire a directorilor (director la EuroTV fiind numit Vasile Nastase – un susținător al lui Iurie Roșca) a fost aprobată cu 29 de voturi, majoritate formată de fracțiunea comuniștilor și cea a PPCD-ului, cu o mare insistență venită din partea liderului fracțiunii PPCD din Consiliul Municipal, Alexandru Corduneanu (în pofida scandărilor din sală: jos mafia!, jos comuniștii!, noi nu ne vindem! ș.a.). Mai e nevoie de argumente că colaborarea dintre PPCD și comuniști nu ține doar la 4 aprilie, ci continuă? Pentru faptul că la cele două posturi de radio și televiziune conducerea de vârf a PPCD a fost criticată de mai multe ori, pentru trădările făcute, ei ne-au pedepsit pe toți (inclusiv pe încă susținătorii PPCD-ului, care trebuie să se desolidarizeze de urgență de această conducere coruptă, dacă mai au puterea de voință și demnitatea să o facă). Cum se va uita în ochii colegilor săi de breaslă aruncați în stradă dna deputat Angela Aramă (mai ieri, pe când era angajată la televiziune, apărută tot de noi în Dealul Schinoasei) după această nouă cărdășie roș-oranj? Mai cred încă în poziția civică a parlamentarului PPCD Gheorghe Susarenco, dar de ce tac ceilalți. Nu este normal atunci când disciplina de partid (impusă de către un impostor) se află mai presus de demnitatea de om. După atâtea găinării și trădări ale conducerii, membrii de rând ai PPCD-ului îi mai tolerează.

Și acum îmi pun mie însumi o întrebare (cum și-a pus-o și jurnalistul Nicolae Negru), dar și altora: de ce tac intelectualii? De ce unii intelectuali au trădat atât de ușor cauza națională, coalizându-se cu ultimele fosile comuniste din Europa? Dar poate că Iurie Roșca, Oleg Serebrian și alții nu au fost niciodată sinceri pe pozițiile lor naționale? Ci au fost doar niște actori, buni actori, care și-au jucat bine rolurile (în special Iurie Roșca, care timp de aproape 15 ani a fost privit de către

unii creduli ca unic simbol al deșteptării noastre naționale. Și ne-a deșteptat într-atât, încât ne-a adus în laba ursului). De ce atunci când niște indivizi ca Jirinovski, Govoruhin, Zadornov, Leontiev ș.a. s-au exprimat atât de bădăronește despre noi, conducerea de vârf a tăcut mâlc, dar nici intelectualii nu au lut o poziție fermă, univocă, folosind cel puțin tribuna parlamentului (dacă e să credem că în Parlament au mai rămas intelectuali necorupți moral) în acest scop? Unde mai pui că zilele acestea întreaga conducere comunistă și lacheii săi au reacționat atât de prompt și violent la declarațiile unei persoane private, Ion Caramitru, care, de altfel, a vorbit foarte corect, nu ne-a călcat în picioare demnitatea națională, cum au făcut-o „*frații noștri mai mari*”, atât de dragi lui Voronin. De ce oare intelectualii au făcut și de această dată? De ce oare cei care ne vin de fiecare dată în ajutor, ca adevărați frați (cum a fost în cazul întreruperii alimentării cu energie electrică, sau în cazul, mai recent, de deschidere a pieței românești - de altfel în detrimentul producătorilor locali - pentru vinurile moldovenești, exportul crescând doar în jumătate de an de peste trei ori, și în multe alte cazuri), sunt răsplătiți de noi într-un mod atât de „*moldovenesc*”? Cum ne vom mai uita noi în ochii lor?

Cel mai dureros este faptul că oamenii, în special intelectualii, devin din ce în ce mai indiferenți. Rând pe rând sunt cedate cetățile cucerite cu atâta greu. Limba română, care, în condiții deloc ușoare, a fost repusă în anii 90 la locul său bine meritat, este tot mai mult strâmtorată (în special acolo unde nu trebuie să se întâmple acest lucru: în Parlament, la Președinție, în Guvern). Istoria Românilor a fost scoasă din școli, iar noi am tăcut. Copiii și colegii noștri din școlile de la Tiraspol, Tighina și Râbnîța sunt maltratați moral și fizic, iar noi tăcem. Televiziunea publică a fost privatizată de conducerea comunistă cu sprijinul PPCD (aduceți-vă aminte de cele 10 condiții formulate de PPCD pentru comuniști: câte dintre ele la aproape doi ani de la formularea lor au fost realizate?). Imnul național „*Deșteaptă-te române*”, scris de

românul Andrei Mureșanu (ca să vezi, unor demnitari nu le plăcea să se trezească la direct și la figurat în fiecare dimineață cu acest imn), a fost înlocuit cu un imn al limbii române (nu mai rău), scris de românul basarabean Alexe Mateevici, care iarăși nu este pe placul guvernanților. Se vorbește că se pregătește un nou imn. Sireacă frântură de popor nimerită pe mâinile unor guvernanți incompetenți și ale unei intelectualități coruptibile.

Cei doi Vladimiri (Putin și Voronin) se pare că s-au înțeles bine între ei astă-vară. Spuneam odinioară că ceea ce s-a vorbit în secret la acea „*cină de taină*” din vară se va desecretiza în scurt timp. Primele aspecte ale acestei desecretizări au apărut deja. În presa guvernamentală, comunistă și cea aservită puterii (inclusiv cea care până mai ieri era aparent poate prea opoziționistă) apar tot mai multe informații despre succesele guvernării în problema rezolvării așa-numitului „*diferend transnistrean*”. Cât de repede se transformă unii oameni. Este vorba despre o formă avansată de hameleonism, de curvie politică. Președintele Voronin acum câțva timp spunea cu glas tare că cheia rezolvării conflictului transnistrean se află la Moscova, că blocada exporturilor de vinuri moldovenești constituie o chestiune politică, că planul Kozak este împotriva Republicii Moldova. Ce spune astăzi dl tov. Voronin? Ce spun intelectualii? Îmi pun mie întrebarea, dar și domniilor voastre, stimați intelectuali: dacă mâine-poimâine va fi nevoie să se riposteze (a câta oară) împotriva unui eventual plan Kozak 2, va fi în stare intelectualitatea să uite de micile disensiuni, să se unească și să riposteze?

Și atunci îmi pun mie întrebarea: „*De ce tac Intelectualii?*” și caut un răspuns. Tac, fiindcă așa e mai comod. Tac, probabil, din cauza acestei plictiseli generale cauzate de multiplele trădări făcute de confracți de ai lor și de mâncărimea dintre ei. Tac, probabil, din cauza stării de somnolență, în care se află. E ceva putred în Danemarca noastră, domnilor.

Literatura și Arta, nr. 51, 2006

PRECIZĂRI ASUPRA UNOR PRECIZĂRI

*“Adevărul și minciuna – contradicție expresă!
Ca să faci din ele una. E nevoie deci, de ...Presă!”*
(Corneliu Berbente)

Citeam deunăzi în editorialul „*Jurnal de Chișinău*” coloana cu scandal a dlui Val Butnaru și m-am împlut de amărăciune. Iarăși ca din senin a apărut pe paginile acestui cunoscut ziar național, care are o echipă profesionistă de jurnaliști, o polemică sterilă, fără noimă, tocmai acum când toate eforturile noastre, inclusiv a acelor care au pornit această polemică, trebuie să fie canalizate într-o singură direcție – lupta cu regimul comunist și crearea unor șanse minime de intrare în Uniunea Europeană. Sincer recunosc, am stat la cumpănă înainte de a scrie aceste rânduri, însă modul cum a făcut-o dl Val Butnaru în aceste așa-numite „precizări” m-a făcut să mă implic în această așa-numită „polemică Bratu-Dabija”. În primul rând, în precizările sale dl Butnaru acordă acestui subiect minor (care în opinia mea nu merită nici o atenție) de două ori mai mult spațiu decât unui subiect deosebit de important cum este problematica integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, atitudinea guvernării comuniste față de această problemă. Anume această problemă trebuie să fie dezbătută pe paginile tuturor ziarelor naționale, să fie demascată cu argumente simple (care să ajungă și la moș Ion) politica antieuropeană a regimului comunist. În loc să facă acest lucru (că aceasta este menirea sa de jurnalist și de fecior al acestei frânturi de popor oropsit, care este nu numai prost guvernat, dar și informat prost) dl Butnaru constată doar că „*nu există nici o șansă*” (vis-a-vis de integrarea europeană – n.n). Dar oare misiunea acestui „*câine sanitar al societății*”, care trebuie să fie presa, este doar de a constata unele lucruri, oare moș Ion, pe spinarea căruia ne-am făcut studiile toți cei care ne considerăm intelectuali (dacă ne considerăm), așteaptă

să-i spunem „*Moș Ioane, stai liniștit, nu ai nici o șansă să te integrezi în Europa*”. În loc să pună umărul la crearea a ceva care să-i ajute lui moș Ion în această problemă majoră, dl Butnaru coboară ziarul la nivelul unuia de mahala, implicându-l în diferite găinării. Publicarea articolului dlui Bratu (despre care recunoaște că nu-i împărtășește opinia) pe paginile publicației sale nu este numai o datorie a sa de a asigura „*dreptul oricărui cetățean la libertatea de expresie*”, cum declară dl Butnaru. Acest argument este pentru cei naivi. Să ne aducem aminte cum ceva timp în urmă tot pe paginile *Jurnalului de Chișinău* a pornit așa-numita polemică a așa-numiților postmoderniști. Cât de necesară a fost atunci alimentarea acestei polemici inutile, dle Butnaru? Conform opiniei dlui Butnaru, vina dlui Dabija atunci a fost faptul că nu a admis publicarea pe paginile săptămânalului „*Literatura și Arta*” a acelei adevărate pornografii verbale, numită fals „*creație postmodernistă*”. Un alt caz a fost plasarea pe paginile *Jurnalului de Chișinău* a unei adevărate campanii de critici dure în adresa dlui Dabija pentru cele două articole „*Rusoaicele*” publicate în „*Literatura și Arta*”. Ce nu i-a plăcut personal dlui Butnaru în acele articole că l-a făcut să-și încolțească atât de perfid colegul, să se plaseze de aceeași parte a baricadei cu cei care ne urăsc ca națiune? Prin cazul recent dl Botnaru a mai deschis o pagină în trista istorie a mâncărimei între noi. De ce a făcut acest lucru, plângându-se totodată că „*...în locul unor dezbateri serioase pe marginea unor probleme spinoase cu care ne confruntăm publicația pe care o conduce a găzduit un articol meschin și răzbunător*”. Domnule Butnaru, chiar atât de naivi ne considerați pe noi, cititorii? E la mintea cucoșului că dacă nu a-ți fi publicat d-stră primul articolul scandalos al dlui Bratu, n-ar mai fi fost această polemică dezgustătoare. De ce l-ați publicat?! L-a atacat cumva undeva dl Dabija pe Bratu și acela n-a avut unde să se apere?! Nu au nici un suport declarațiile d-stră că dl Dabija a folosit ziarul pe

care-l conduce „*pentru a se răfui cu Bratu*”, deoarece, având motive serioase (dl Bratu, cu ocazii și fără ele îl ataca), nu a publicat nimic în ziarul „*Literatura și Arta*” împotriva dlui Bratu până nu a ieșit articolul din *Jurnal de Chișinău*. Unde este logica în cele scrise de d-stră mai sus? Cu toate că nu împărtășesc întru totul modul cum a răspuns dl Dabija la articolul lui dlui Bratu, totuși consider că dl Dabija a fost impus să răspundă. Publicarea articolului dlui Dabija este un act de apărare a demnității sale. Fiți sincer, dacă ați fi fost în locul lui, d-stră nu a-ți fi procedat la fel?

Mai departe continuați șirul „*precizărilor*”: „...conform unei „bune” tradiții urmează să apară pagini întregi de „ecouri” furibunde și prompte ale întregului popor pentru apărarea autoproclamatului martir și condamnarea lui Bratu și, bineînțeles, a Jurnalului”. De unde atâta ură fratricidă, dle Butnaru? Intuiesc cum mă etichetați deja drept lacheu al dlui Dabija. Nu sunt. Nu am nevoie, deoarece nu urmăresc nici un scop personal. Domeniul în care activez e mult mai curat decât al d-stră și dacă d-stra, jurnaliștii, va-ți face treaba cum se cade, noi, cei din alte domenii, ne-am căuta de lucrul nostru. Vă liniștesc, nu am primit comanda dlui Dabija de a scrie acest articol. Este o reacție firească la nedreptatea pe care o faceți d-stră față de dl Dabija. Mi se pare că e o reglare de conturi.

La finele acestor scandaloase „*precizări*” d-stră parcă puneți punct și „*cu dezgust*” întoarceți fila, dar iarăși continuați cu alte „*precizări*”: „...n-ar fi mai bine ca acești domni să ne lase în pace? Mai mult de 15 ani ei s-au tot aflat în treabă....mai mult de un deceniu și jumate s-au tot băgat în primele rânduri ca să ducă de răpă lucrurile bune începute în 1989 și acum tot ei, impotenții și neprofesioniștii – să caute febril noi piste de relansare? Oare nu e cazul să nu-i mai băgăm în seamă, concentrându-ne asupra discursului unor persoane noi?” Da, Dabija a fost unul dintre cei care au pus bazele Mișcării de Eliberare Națională. Da, pe parcurs a făcut,

bănuiesc, unele greșeli. După câte îmi amintesc, nu a ocupat posturi nici în parlament, nici în guvern. Și-a făcut datoria la cârma acestei publicații (pe unde mai bine, pe unde mai puțin bine, este om și el), care, trebuie să recunoașteți, era unica publicație națională la începuturi și a făcut (și mai face încă) enorm de mult pentru deșteptarea maselor. D-stră aruncați piatra și în cei care îl înconjoară (aveți în vedere în Consiliul Forului Democrat al Românilor), numindu-i impotenți și neprofesioniști. Cunoscând puțin lucrurile, țin să Vă întreb: ex-ministrul culturii Ungureanu, ex-ministrul apărării Costăș, academicienii Cimpoi, Vieru, Moșanu, Soltan, Ghidirim, Matcovschi, profesorii universitari Melniciuc, Ciobanu, dnii Morăraș, Saharneanu, Reniță, Vartic, protoiereu Ioan Ciuntu ș.a., care, riscând de a fi murdăriți pe nedrept de cineva, au pus umărul la o încercare de a revitaliza mișcarea națională, chiar toți sunt impotenți și neprofesioniști? Ei, care nu au interese personale, au pus umărul la crearea a măcar ceva ce ar putea reprezenta mișcarea națională. Personal v-ați eschivat de a pune umărul la crearea și consolidarea acestui For, dar și pe alții îi chemați într-un fel la boicotul acestei Mișcări. Chemați lumea să se „concentreze” *asupra discursului unor persoane noi*. Spuneți-mi, domnule Butnaru, unde sunt aceste persoane noi, ca să mă alătur și eu. Unde este reacția acestor „persoane noi”, partide și partiduțe naționale la dezmățul comunist (ultima fiind introducerea acestui anacronic curs de istorie integrată)? Na-ți mai îndemnat odată să ne concentrăm în jurul tânărului politician O. Serebrian, care l-a votat pe Voronin... Mai aveți și-o altă candidatură? Misiunea d-stră de jurnalist, fiind să ridicați masele, informându-le adecvat, procedați tocmai invers. Așa cum suntem dispersați, într-adevăr nu avem nici o șansă de a ne integra în Europa, nici de a scăpa de guvernarea comunistă.

Literatura și Arta, nr. 40, 2006

UNDE EȘTE OPOZIȚIA ANTICOMUNISTĂ?

*„În democrația autentică opoziția nu este neglijată,
ci înșelată”*

(Machiavelisme)

Unde este opoziția în stare să stăvilească dezmățul comunist? De ce aceasta tace atunci când mai marii zilei și cozile de topor ne zombează copiii, băgându-le pe gât așa-numita „*istorie integrată*” și limbă moldovenească? De ce tac părinții, copiii cărora sunt îndoctrinați cu idei anapoda despre poporul moldovenesc secular, despre marele frate din Răsărit și influența lui benefică asupra destinului nostru? Nu vi se pare că mâine-poimâne acești copii vă vor spune că părinții și bunicii d-stră nu au fost nimiciți, maltratați, mutilați în gropile de var, inventate de mașinăria diabolică stalinistă, dar au fost duși la munci de corecție pentru păcatele comise față de putere (amintiți-vă cum erau numite acele groaznice lagăre de concentrare siberiene – „*исправительно-трудовые колонии*»). Unul dintre martirii basarabeni Eufrosinia Kersnovschi, trecută prin această mașinărie, ne avertiza spre sfârșitul vieții „*Copiii trebuie să știe prin ce am trecut noi ca să nu se mai repete acest calvar*”. De unde vor afla ei acest adevăr, dacă cursul școlar de așa numită istorie integrată, care este destinat să aducă copiilor acest adevăr, promovează tocmai neadevărul? De ce tace intelectualitatea națională, crescută pe spinarea lui moș Ion? Este decepționată, dezamăgită de găinăriile comise chiar de unii oameni de bună credință, de trădările celor în care s-au încrezut? Da, cu părere de rău așa este, însă sper că încă nu s-a complăcut întru totul cu rolul cunoscutului erou din balada „*Miorița*” (care într-un fel propagă o ideologie de ură fratricidă, de supușenie față de cei care vin să te omoare). În istoria zbuciumată a acestui petec de pământ intelectualitatea întotdeauna a fost în fruntea Mișcării de Eliberare Națională. Amintiți-vă de prima generație din

mișcarea de eliberare națională (A.I.Cuza, M. Cogălniceanu, C. Negri ș.a.), care au realizat, în final, Unirea celor două principate; de generația a doua care au realizat unirea Basarabiei înstrăinate de Rusia la Patria-Mamă România Mare (Pan Halipa, Erhan, Inculeț ș.a.); și de ce nu de generația a treia (o parte dintre care nu se mai află în viață - N.Costin, L. Istrati, Gh.Ghimpu, I. Vatamanu, I. Dumeniuc ș.a.), din care ați făcut parte și mulți dintre D-stră. Cu părere de rău victoriile obținute în anii 1989-1991 s-au dus ca pe apa sâmbetei. Rezultatele au fost privatizate de carieriști și elemente antinaționale. Este o maximă, care mi se pare redă întru totul starea în care ne aflăm astăzi: *„Revoluțiile sunt făcute de idealiști, dar rezultatele sunt însușite de ticăloși”*. Tocmai cei, care se află astăzi la guvernare datorită acelei generații (care au fondat acest stat - Republica Moldova), cei care și-au făcut capital politic, dar și economic substanțial, ne urăsc cel mai mult. Astăzi, când mai există oportunități reale de integrare în Europa, când există pericolul real de a nimeri iarăși sub ciubota rusească, când deja s-a început un proces bine dirijat de guvernarea comunistă de înlocuire a valorilor naționale cu unele inventate de cozile de topor, mai mult ca niciodată avem nevoie de o opoziție reală guvernării comuniste, dar n-o avem. Grupurile parlamentare ale lui Roșca, Serebrian și Diacov sunt colaboraționiste cu puterea comunistă, nu mai pot fi considerate opoziție națională. Grupul parlamentar *„Moldova Noastră”*; cu toate că este în opoziție majorității comuniste, este amorf, nu este consecvent, nu *„mușcă”* și nu are credibilitate în rândul celor cu spirit național (ultimul caz de corupție a parlamentarului Colța a mai pus o pată pe imaginea Blocului). Opoziție extraparlamentară iarăși nu există. Partidele și partiduțele existente mai vechi și mai noi, aflate pe platforme aparent naționale, sunt active doar în perioada alegerilor (dovadă în plus este tăcerea lor pe fundalul dezmățului comunist din ultimul timp). Tentativele de formare a unor noi partiduțe trebuiesc privite ca acte de

dezbinare a dreptei și așa foarte dezbinată (ele sunt la cheremul conducerii comuniste, care practică (deocamdată destul de eficient) deviza „*divide et impera*”, chiar dacă liderii lor declară că au intenții nobile). Ca să nu fiu declarativ o să iau un caz mai recent. Se face prea multă publicitate (în ziare, la televiziune) în jurul Mișcării Unioniste în frunte cu dl Ilie Bratu, care, cu părere de rău, este un loc gol. **Mult stimați intelectuali**, care posedați capacitatea de a analiza, oare nu vedeți că din Mișcarea Unionistă nu iese nimic, că eforturile dlui Bratu pe parcursul a mai mult de un an nu au rezultat absolut cu nimic, în afară de organizarea unor manifestări minuscule și rostirea unor declarații dure. Oare nu se observă cu ochiul liber că ideea principală (ideea unirii Basarabiei la Patria - Mamă, de altfel, foarte nobilă), pe care încearcă dl Bratu să construiască această mișcare, este deja doar o speculație? Oare în 3 luni care au mai rămas până la 1 ianuarie este posibilă realizarea unirii (fiindcă după 1 ianuarie România va fi parte componentă a Uniunii Europene)? Parcă declarațiile lui Iu. Roșca de odinioară erau mai puțin nobile? De ce atunci acordați atâta atenție acestei mișcări? Oare este greu de înțeles că, într-un fel turnați apă la moara comuniștilor. De câți ani aveți nevoie pentru a vă convinge că regele e gol (în cazul lui Roșca unii dintre noi au avut nevoie tocmai de 15 ani, iar alții și astăzi îi mai rămân fideli). Oare nu este cazul ca forțele noastre atât de dezbinare să fie canalizate în acțiuni reale, concrete cum ar fi: *informarea populației pe scară cât mai largă că numai integrarea cu Uniunea Europeană ne mai poate salva ca națiune (acolo vom avea sprijinul deplin al Țării-mame – România) și pregătirea maselor largi ale populației (deosebit de dezorientate) pentru realizarea acestui ideal; organizarea unor acțiuni pentru stoparea dezmățului guvernării comuniste asupra sfintei sfintelor unui neam – istoria și limba; informarea cât mai largă a populației cu faptul real că economia Republicii Moldova este una fantomă,*

bazată în mare parte pe banii care vin de la milionul de gasterbaiteri de peste hotare. Banii veniți de peste hotare se întorc înapoi prin cumpărarea mărfurilor de import, producătorul intern absolut nefiind protejat (oare ziarele naționale nu ar aduce mai mult folos acestui neam oropsit (dacă au această dorință), publicând mai multe materiale la această temă, explicându-i lui moș Ion că această politică este de moment și nu are nici un viitor. Că conducerea comunistă nu are nici un interes, dar nici nu poate să-i aducă pe fiicele și fiii lui moș Ion acasă, creându-le locuri de muncă cu un salariu decent).

Intuiesc întrebarea retorică a unor colegi de-ai noștri dezamăgiți, aflați într-o stare de expectativă: cum pot fi realizate aceste acțiuni. Răspunsul este: fiecare la locul său de trai, de lucru, dar este necesară și o coordonare a acțiunilor, de un centru, care ar fi în stare să canalizeze toate aceste acțiuni spre niște scopuri finale bine determinate. Aduceți-vă aminte despre modul cum a luat ființă Frontul Popular, care a întrunit oameni diferiți ca mentalitate, dar care urmăreau un scop major unic: deșteptarea națională (lăsăm într-o parte pe cei care și-au făcut din aceasta cariere și capitaluri). De ce nu am încerca încă o dată. Altceva însă nu ne rămâne de făcut, dacă nu dorim să fim striviți de valul comunist și scuipați în suflet de diferite lichele și cozi de topor. Risc să stârnesc iarăși zâmbetele ironice dezaprobante ale unor intelectuali, declarând că acest centru coordonator ar putea fi Forul Democrat al Românilor din Moldova, organizație civilă, care este deja înregistrată și întrunește peste 120 de organizații obștești. Dar să-mi spună cineva dacă există o altă variantă mai bună. Spuneam odinioară că „ași merge cu orice partid care merge înainte, dar unde este acest partid?” Dați, domnilor intelectuali, să suflecăm mâinile, să ieșim din umbră, să ne întoarcem datoria, pe care o avem față de moș Ion, să facem această încercare, fiindcă Forul este deschis pentru toți și are mare nevoie (dacă dorim să fie o

organizație puternică și auzită de guvernanți și organisme internaționale, care menajează societățile civile) de sprijinul d-stra. Forul nu este al lui N. Dabija. Marele merit al său este că l-a pornit pe acest loc gol, apărut după dispariția (de facto) a ceea ce mai rămăsese din Frontul Popular de altă dată, că l-a făcut cunoscut unor mase largi ale populației prin intermediul săptămânalului „*Literatura și Arta*”, că a reaprins în mulțimea de intelectuali (în special de la țară) acea lumânare a speranței, care era pe cale să se stingă. Să lăsăm într-o parte obidele, ofensele aduse poate involuntar D-stră, unele ambiții personale (cine nu le are), să ne pătrundem de gravitatea situației, în care se află populația acestui petec de pământ.

Proeuropenismul președintelui Voronin a fost doar un bluf, o minciună frumoasă pentru cei creduli (pentru Roșca, Serebrian și Diacov, care trebuiau să-l voteze la postul de președinte la 4 aprilie 2005), și atunci ce facem, dlor intelectuali? Pe cine vom mai da vina pentru ceea ce se va întâmpla?

Literatura și Arta, nr. 39, 2006

UNDE NE ESTE MÂNDRIA NAȚIONALĂ, DOMNILOR?

*„Când națiunea e-n întuneric, ea doarme-n adâncimile
geniului și a puterilor sale neștiute și tace”
(Mihai Eminescu)*

Îmi pun întrebarea (a câta oară), de ce rușii, atât cei de la Moscova, cât și cei din Kamceatka, se consideră ruși? De ce rușii, care sunt ruși adevărați doar în proporție de cca 8% din totalul populației (conform declarației liderului partidului național bolșevic din Rusia), se consideră toți ruși, iar românii basarabeni, care sunt în proporție de peste 80 la sută, evită să-și zică români? Este cunoscut un fapt incontestabil că oamenii tind să se considere fii ai unui neam mai numeros, mai măreț (este vorba aici de un confort psihologic), chiar și atunci când nu există motive (a se vedea „marele” micul popor rus), iar noi, care facem parte dintr-un popor cu o istorie multimilenară (de cel puțin 5000 de ani), cu un trecut atât de măreț (cât fac doar cele două culturi – de la Hamangia și cea de la Cucuteni, care și-au luat începuturile aici, în acest spațiu românesc, și s-au răspândit cel puțin în întreaga zonă a Europei Centrale și de Sud-Est și a Orientului Apropiat), evităm să afirmăm cu glas tare că aparținem acestui neam cu un trecut atât de glorios. „*La un trecut glorios un viitor măreț*” spunea marele român moldovean Mihai Eminescu. Trecutul glorios ni l-au făcut marii înaintași ai neamului. Dar cine ne va face viitorul măreț, dacă nu noi înșine? Ei bine, îl mai înțeleg pe Moș Ion, care în luptă pentru existență la „*coarnele plugului*” ia drept un adevăr incontestabil ceea ce în scurtele clipe de răgaz mai află de la televiziunea națională (a se înțelege antinațională) - tot felul de gogomării statiliste și nazariste despre marele „*popor moldovenesc dintre Nistru și Prut, care are un trecut*

multimilenar glorios” de la 1812 încoace cu o „mică perioadă întunecată - 1918-1940, și despre măreața „limbă moldovenească nerumânizată”. Mă întristează însă faptul că deseori întâlnim oameni cu un anumit grad de pregătire intelectuală, care insistă să fie considerați moldoveni și nu români. Este vorba de o așa- numită „lenevie intelectuală”. Nu doresc să facă un elementar efort intelectual pentru a înțelege că o mamă nu poate să nască doi fii de diferite naționalități: cel care locuiește la București să se considere român, iar cel de la Chișinău – moldovean. Nu poate ca dintr-o țară cu un singur popor să apară peste noapte două neamuri – or, așa încearcă să ne convingă marii „patrioți moldovenești”, cum le zice marele poet Matcovschi. Anume aceasta încearcă să ne bage pe gât acești prețiși istorici Nazaria, Stati, Stepaniuc ș.a. Până la 1812 vechiul principat Moldova era populat de un singur neam – români moldoveni (tot așa cum Muntenia era populată de români munteni, Transilvania – de români transilvăneni. Tot așa cum knezatele rusești Moskova, Vladimir, Novgorod ș.a. erau populate de ruși până la unirea lor), iar după 1812, peste noapte, în partea stângă a Prutului, cu concursul rușilor, a apărut un nou popor – poporul moldovenesc neromân. De ce, în cazul rușilor, după unirea knezatelor lor ei consideră valabilă noțiunea de mare popor rus, iar în cazul principatelor românești nu acceptă noțiunea de popor român? Moldoveanul Ștefan cel Mare a fost considerat cel mai mare român al tuturor timpurilor, dar cine este tov. Stepaniuc: român sau moldovean? Este deja ridicol să mai polemizezi pe această temă, dar mă miră faptul ce rădăcini adânci au prins în sufletele rătăcite ale basarabenilor aceste nerozii. Prețișii patrioți moldoveni fac politică (dar una foarte murdară, antinațională), iar credulii o iau drept adevăr curat. Ceea ce ne mâhnește este faptul

perpetuării în timp a acestor nerozii. Acum cca 90 de ani, cu durere în suflet, constata același lucru la congresul învățătorilor moldoveni din Basarabia marele trubadur al limbii române, Alexe Mateevici „...*Cu mîhnire am văzut astăzi că între D-voastră nu toți sînt uniți asupra unor idei drepte. Unii se socotesc moldoveni, alții, cei mai puțin (ca și astăzi - n.n.), români. Ei bine, dacă ați luat asupra D-voastră sarcina de a lumina poporul, apoi trebuie să dați poporului idei adevărate (nu cum faceți D-stră tov. Stepaniuc), căci altfel întreg învățământul e fără rost. Da, suntem moldoveni, fii ai vechii Moldove, însă facem parte din marele trup al românismului, așezat prin România, Bucovina și Transilvania (aplauze). Frații noștri din Bucovina, Transilvania și Macedonia nu se numesc după locurile în care trăiesc, ci-și zic români. Așa trebuie să facem și noi (aplauze)...Trebuie să știm de unde ne tragem, căci altfel suntem niște nenorociți rătăciți*”. Luați aminte, Dlor tov. Stati, Nazaria, Stepaniuc ș.a., că acest mare patriot moldovean, fără multe universități și doctorate a știut ce spune. De câți ani mai este nevoie ca să vi se lumineze mințile întunecate de morbul moldovenismului primitiv? Cei care insistă să fie considerați moldoveni sunt, de fapt, părtași (direct sau indirect) ai moldovenismului primitiv, promovat de tovarășii sus-numiți.

Deunăzi mi-au căzut în mâini câteva numere ale unui ziar pretins patriotic - „*Tara noastră Moldova*”, probabil creatură a lui Stepaniuc, în care autorii se plîng că în Republica Moldova se editează o puzderie de ziare în limba română (dar tovarășiile lor stau cam prost cu aritmetica – nu sunt chiar atât de multe cum li se pare), de asemenea, ziare în limba rusă și nici unul în limba moldovenească. Ca să vezi ce mare tragedie! Citind însă câteva gogomăanii semnate de cunoscutul

pseudonim Moldovanu, am observat că ele sunt scrise în frumoasa limbă română cu grafie latină. Tov. Stepaniuc ș.a., dacă doriți cu tot dinadinsul să vă editați o fițuică în limba moldovenească, faceți-o în limba moldovenească, cea a lui Stati (numai în cea scrisă, nu și vorbită, fiindcă tov. Stati i-ar fi rușine să o vorbească în public), cu grafia chirilică atât de apropiată sufletului vostru, nu folosiți limba și grafia „burghezo-moșierească” (dacă ar fi să mă exprim în jargonul drag vouă al predecesorilor voștri) a românilor moldoveni Eminescu, Creangă, Bacovia ș.a. Isteria antiromânească a guvernanților comuniști din ultimul timp întrece orice bun simț. Ți se face rușine când dai ochii cu frații de peste Prut. Pentru gogomăniile guvernanților trebuie să roșim noi. Odată ajunși la putere, ar face mai bine dacă i-ar duce capul să conducă cât de cât această frântură de popor oropsită, să facă o economie prosperă, nu să se bage în chestiuni, care nu sunt de competența lor.

Literatura și Arta, nr. 50, 2006

RERĂSTIGNIREA BASARABIEI

„Și strânge legătura înnăscută
Cu țara ta și inima-ți întreagă
Tu dăruiește-i-o, căci în pământu-i
Sînt rădăcinile puterii tale”
(Schiller, Wilhelm Tell)

Problema unirii Basarabiei cu patria-mamă până nu demult era doar o problemă de natură politică și spirituală. Câteva articole și comentarii apărute recent în unele mijloace de informare în masă din Țară au scos această „problemă” la nivel economic. Subiectul costului eventualei uniri a Basarabiei cu România a fost preluat și mai puțin comentat de ziarele chișinăuene. Încerc să vin cu un mic comentariu asupra acestei probleme dureroase pentru noi, basarabenii. Dintr-un punct de vedere, apariția acestor articole în presă și discuțiile în jurul lor demonstrează înseși posibilitatea unirii Basarabiei cu Patria-mamă, într-un fel pregătește societatea pentru acel moment, mult așteptat de românii de peste Prut. Mă miră puțin modul ales de abordare a acestei probleme extrem de sensibile pentru basarabeni, care au fost de atâtea ori uitați, trădați, vânduți. Încerc să aduc câteva extrase din presă vis-a-vis de subiectul costurilor unirii. „*Nota de plată a românilor pentru unirea Basarabiei cu România ar fi cam între 30-35 mld Euro în primii 5 ani. Ne putem permite oare să susținem unificarea în condițiile în care noi înșine avem nevoie de sute de miliarde de euro pentru a integra cu adevărat România în spațiul european?*” scrie ziarul „Cotidianul”. „*Din acest calcul ar ieși o cheltuială de 5% din PIB, sumă pe care România nu și-o poate permite. Este foarte mult în comparație cu posibilitățile noastre și ar fi foarte probabil să ne destabilizăm economic. Imaginați-vă o familie care are doi copii și care în aceste condiții nu ducea lipsă de nimic. Mai face unul. Și tot ar reuși să se descurce, dar cu eforturi mari. În schimb dacă face patru,*

*poate nici unul nu va merge la școală” a explicat ministrul finanțelor Sebastian Vlădescu. Exemplul Domnului ministru cu 4 copii este, în opinia mea, neadecvat. Eu aș aduce un alt exemplu: „Într-o familie normală unul dintre copii a fost pe nedrept judecat și surghiunit. După eliberare vine acasă la mama sa și mama nu-l respinge numai pentru faptul că va trebui să împartă bucățica de pâine cu el, la obținerea căreia el nu a participat. Este acceptat de rând cu ceilalți copii”. E ceva putred în Danemarca noastră, cum ar fi spus Shakespeare. Cifrele prezentate mi se par exagerate, chiar dacă au fost luate în considerație toți factorii obiectivi și subiectivi. Dar chiar dacă ele ar fi reale, oare această frântură de popor – basarabeni - nu merită acest sacrificiu din partea poporului român? De atâtea ori jertfită, trădată, prădată această bucată de țară! Aici aș aduce cuvintele cunoscutului om politic și jurnalist francez Jules Michelet: „*Națiuni ale Europei! Prosperitatea de care vă bucurați o datorați poporului român, care a stat în calea tuturor năvălitorilor*”. Parafrazând-o, aș spune „*Popor român! Prosperitatea relativă de care vă bucurați o datorați Basarabiei, care deseori a fost o monedă de schimb în marea politică*”. La 1812 partea vechii Moldove dintre Prut și Nistru, numită de ruși Basarabie, a fost jertfită, poftele rușilor fiind mult mai mari – întregul principat al Moldovei. 100 de ani de asuprire țaristă cumplită, de deznaționalizare cruntă nu au șters dorul de Patria-mamă al „*ficei*” jertfite. La 1918, datorită cunoscutei generații basarabene a Unirii și previziunii politice clare a conducerii României de atunci, a avut loc reunirea Basarabiei cu Patria-mamă. Un răgaz de 22 de ani (1918-1940) a fost extrem de benefic pentru vindecarea rănilor cauzate de îmbrățișarea ursului. Dacă nu ar fi fost acest răgaz, am fi ajuns la gradul de deznaționalizare din Transnistria. În a. 1940 Basarabia iarăși este cedată fără rezistență imperiului rus (sovietic). Puțin români din Regat știu prin ce calvar strașnic a trecut această frântură frântura de popor român din Basarabia:*

lichidarea florii intelectualității basarabene chiar în primele zile ale ocupației sovietice, deportările în vagoane pentru vite din 1940, 1946-1953 a peste 200000 de oameni (bătrâni, copii, femei) în străfundurile Siberiei reci la direct și la figurat; exodul masiv peste Prut în a. 1944, în special al intelectualității, care se estimează la cca. 800000 de oameni; foametea organizată din a. 1946-1947, care a dus la dispariția a încă cca. 200000 de oameni, ajungându-se și la cazuri de canibalism; colectivizarea forțată din 1949-1950; deznaționalizarea diabolică în perioada sovietică 1944-1990 (cunosc frații noștri că în or. Chișinău (nemaivorbind de majoritatea centrelor raionale și orașelelor, care au fost rusificate până la refuz) până în a. 1959 n-a existat nici o școală cu predare în limba română?) ș.a. Basarabia a fost abandonată și în a. 1991, când apăruseră unele condiții de reunificare. Își pot închipui așa ceva frații noștri de peste Prut, care s-au apucat să calculeze cât va costa Neunirea noastră (vorba Dlui Dabija), ce jertfe imense au fost aduse pe altarul neamului de către basarabeni? E de mirare că s-a mai păstrat spiritul românesc la această frântură de popor român după atâtea chinuri și nevoi (mă refer la deșteptarea din anii 1988-1989, care i-a trezit și pe frații noștri de peste Prut). Ar fi necesară puțină compasiune și înțelegere în cazurile când unii dintre basarabeni noștri nu sunt chiar atât de cultivați la limbă ca frații de peste Prut, iar uneori chiar rătăcesc în problemele provenienței lor de neam.

Abandonată încă o dată de către frați, Basarabia va fi mult mai lesne atrasă în sfera de influență rusească (din care, de fapt, nici nu a ieșit de facto). Conducerea Rusiei deja declară că Republica Moldova a revenit în rândul prietenilor Rusiei (aceasta este, probabil, realizarea planului de înșelăciune a Basarabiei adoptat în timpul vizitei din luna august curent a președintelui Voronin la Moscova). Se vorbește tot mai mult de un alt plan Kozak de reglementare a așa-numitului „*diferend transnistrean*” (de fapt, la 1992 a fost o invazie a Rusiei asupra

Republicii Moldova, ocupând partea de peste Nistru). S-ar părea un lucru neînsemnat, însă am observat că în programul informativ „*Vremea*” al postului de televiziune rusesc ORT1 prognoza meteo apare în următoarea succesiune: zona de nord; zona de centru; zona de sud; Chișinăul, apoi la vecini: Ucraina, România, Turcia etc. Observați, noi nu mai suntem vecini, ci parte a Rusiei. Dacă în 1940 România nu a putut înfrunta colosul asiatic u.r.s.s., astăzi e o altă situație internațională. Rusia cu imensul său arsenal atomic este însă un imperiu pe picioare de lut, cu o mulțime de probleme interne. În această nobilă misiune de reîntregire a neamului România, la sigur, va fi susținută și de organismele europene, inclusiv financiar. Astfel povara reîntregirii va fi suportată economic nu numai de România. Mai există și interesele geopolitice ale NATO și Uniunii Europene în această zonă.

Nobila declarație a președintelui Băsescu a fost întâlnită cu mare entuziasm de către basarabeni. Cca. 140000 de semnături au venit în susținerea acestei declarații și continuă să vină. Cca. 400000 de cereri de redobândire a cetățeniei române au fost înaintate ambasadei României la Chișinău numai în cca. 2 luni. Sângele apă nu se face.

Literatura și Arta, nr. 42, 2006

LA REAPRINDEREA FĂCLIEI

*„Când unul trece, altul vine/ În astă lume a-l urmă/
Precum când soarele apune/ El și răsare undeva”*

(Mihai Eminescu)

Pe data de două decembrie la Chișinău în Sala Mare a Uniunii Scriitorilor a avut loc o minunată festivitate dedicată celei de a 88^a aniversări a Marii Uniri de la Alba-Iulia. Un moment foarte important, însă, în opinia mea, a fost ceva mai mult decât o simplă festivitate. A avut loc reaprinderea unei lumini pe cale de a se stinge – lumina Mișcării Naționale. Reaprină în anii 87, după cca. 50 de ani de hibernare, aflată la apogeu în anii 1989-90, flacăra Mișcării Naționale pe parcursul a peste 15 ani a fost pe cale de a se stinge. Am tot dat înapoi ca racul, cedând cetăți cucerite cu atâta greu. S-a făcut tot posibilul pentru a se întâmpla acest lucru. După multiplele trădări din interior (culminate cu cele de la 4 aprilie 2005), prin atacurile mișelești asupra sfintei sfintelor unei națiuni – limba și istoria, prin moldovenismul primitiv promovat de oficialități (nu numai de actualele - comuniste), care, cu părere de rău, a prins rădăcini la unii conaționali de ai noștri, care mai ezită încă să-și zică români, insistând că sunt moldoveni (unii găsesc explicația în faptul că așa sunt scriși în pașaport, dar oare ei nu știu cine au făcut aceste pașapoarte și de ce i-au făcut moldoveni? Dar oare nu tot acei care au făcut aceste pașapoarte i-au transformat peste noapte pe buncii și părinții noștri din români în moldoveni?) am ajuns unde am ajuns. În unele privințe practic trebuie s-o luăm de la început. Pentru unii de o vârstă mai înaintată este puțin cam târziu, dar ei se complac cu gândul că făclia reaprină de ei va fi preluată de tânăra generație. Prezența minunaților elevi de la licee, a studenților și doctoranzilor, în special, a celor de la Universitatea de Stat și de la Universitatea Tehnică a Moldovei le întărește această credință.

Încerc să vin cu câteva reflecții personale (s-ar putea să

fie puțin subiective) asupra manifestației organizate la Chișinău de Forul Democrat al Românilor din Moldova. A fost superb. Sala de cca 600 de locuri a fost prea mică, neîncăpătoare (guvernării au mare grijă ca să nu ne adunăm prea mulți într-un loc, refuzând punerea la dispoziție a sălii Centrului de Cultură „*Ginta Latină*”). Chiar neîncălzită fiind, frigul nu s-a simțit. Tineri și tinere, elevi de la licee, îmbrăcați în haine naționale, studenți de la Universitatea de Stat, băieți (studenți și doctoranzi) de la Universitatea Tehnică a Moldovei prindeau la pieptul fiecăruia sosit la manifestare câte un mic fluturaș (o panglică de tricolor) și le înmâna câte o crizantemă albă – simbolul purității. Manifestarea a început cu o binecuvântare a preoților de la Biserica "*Sf. Teodora* de la Sihla", care ține de Mitropolia Basarabiei. Mai apoi a fost un scurt discurs al D-lui Nicolae Dabija, președintele Consiliului Director al FDRM, care a adus un cuvânt de felicitare asistenței, unele informații privind activitatea Forului (la care au aderat peste 140 000 de membri), menționând că prin campania de colectare a semnăturilor în susținerea Declarației lui Băsescu de a ne integra în Europa împreună cu România (ne dăm foarte bine seama că acest lucru este ireal în acest scurt timp rămas până la 1 ianuarie, însă colectarea semnăturilor este și un barometru al societății civile) s-au colectat peste 200 000 de semnături, accentuând faptul că până la ora actuală nici una din guvernările de la Chișinău, inclusiv guvernarea comunistă, care poate cel mai mult își trâmbițează orientarea proeuropeană, nu a depus măcar cererea de aderare la Uniunea Europeană. Dl Dabija a menționat că fără prea mari implicații juridice acest lucru îl va face până la sfârșitul acestui an Forul Democrat al Românilor din Moldova în numele Societății Civile, anexând la cerere sutele de mii de semnături.

Au fost peste 4 ore de permanentă exaltare. Bucovineanul Ion Paulencu solistul Operei Naționale, a ținut un discurs sentimental și a interpretat chiar în debutul manifestației două cântece minunate. O tânără studenta din Bucovina a avut un

discurs extrem de emoționant. Directorul liceului roman "Lucian Blaga" de la Tiraspol, Ion Iovcev, bulgar de naționalitate, care de 16 ani supraviețuiește la direct și la figurat acolo în mijlocul hidrei smirnoviste rusești (căruia i-au fost organizate arestări, un accident rutier etc.), a avut un discurs fulminant. Un alt bulgar, Procopie Raicev, profesor de matematica la Colegiul de Construcții din Chișinău (Domnia sa pe parcursul ultimilor 18 ani a dat dovada de mai mult românism decât foarte mulți romani, care, cu părere de rău, sunt pasivi), a mărturisit nedumerit că în timp ce el, bulgar de naționalitate fiind, a îmbrățișat limba română și istoria românilor, unii români moldoveni mai încearcă să inventeze alte limbi și istorii. Cei mai activi membri ai F.D.R.M. au primit diplome pentru promovarea valorilor românești. A fost o apreciere a activității lor. Cu părere de rău, Forul Democrat nu posedă mijloace bănești și nu a putut să sponsorizeze măcar transportul celor veniți din toate colturile Basarabiei. Un bătrân pensionar mi se destăinuia că drumul l-a costat 100 de lei, ceea ce reprezintă a treia parte din pensia sa mizeră.

Și finalul a fost culminant. Manifestarea s-a încheiat cu intonarea în picioare a Horei Unirii și deplasarea la monumentul celui mai mare român al tuturor timpurilor - Ștefan cel Mare - pentru a depune crizantemele albe, pe care le-au primit la începutul manifestării. În opinia mea, manifestarea a avut un real succes. Mai mulți dintre cei prezenți au resimțit speranța în posibilitatea reînvierii mișcării naționale. Aceasta a fost de bun augur în perioada de pregătire a primului Congres al Forului Democrat al Românilor din Moldova, care va avea loc la începutul anului viitor. Sperăm mult ca prin acest For (cu unele neajunsuri pe care le au organizatorii lui - dar cine nu le are?) Mișcarea de Eliberare Națională va renaște ca pasarea Phoenix. Rămâne ca toți cei cu inima română să se consolideze în jurul acestei idei foarte frumoase.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Literatura și Arta, nr. 49, 2006

CALVARUL VIZELOR

*“Cândva un rege ar fi dat doar pentr-un cal regatul sfânt.
Dar eu aş da pentr-un regat partidul de guvernământ”*
(Eugen Albu)

Intrarea României în Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007 a condus la introducerea regimului de vize pentru românii din partea stângă a Prutului. Cei, care până mai ieri intrau în România fără vize (elevi, studenți, profesori universitari, persoane rudele căroră s-au stabilit în România, bussinesmani, pentru care piața românească a devenit mai atractivă decât cea din est s.m.a., dar și toți cei care pleacă la negru pe întreg întinsul Europei și au nevoie de o viză de tranzit), s-au pomenit că nu mai pot intra atât de lejer. A fost ca un duș rece pentru mulți, cu toate că despre acest lucru se știa încă de la începutul anului trecut. Chiar dacă partea română, luând în considerație și situația materială a majorității cetățenilor Republicii Moldova, a făcut ca viza să fie pe gratis, obținerea ei s-a dovedit a fi (la prima etapă) deloc simplă. Numărul mare de doritori de a obține viza, cât și posibilitățile reduse ale Consulatului Român la Chișinău de eliberare a acestor vize a condus la crearea unor rânduri mari și aglomerații în preajma Consulatului. De acest lucru nu a ratat să profite conducerea comunistă de la Chișinău, alimentând abil prin mas media aservită puterii această psihoza în jurul așa numitei „*probleme a vizelor*”. Deunăzi priveam o emisiune de actualități în limba rusă la postul de televiziune NIT. O oarecare Maria Ivanovna, locatară a unei case de locuit din preajma Consulatului (știm noi cine locuiesc în centrul capitalei – doar „*eliberatorii*” și progeniturile lor), se mira fariseic de atâta incultură (ca să vezi ce grad cultural înalt a lăsat tovarășa respectivă acolo de unde a venit) și lipsă de bun simț ale lucrătorilor Consulatului, care „*nu au organizat scaune de șezut și bacuri de gunoi*”. În spațiul restrâns rezervat Consulatului (spre deosebire de

ambasada Rusiei, rășchirată pe un întreg cartier care, la drept vorbind, este, cum spune Titu Olteanu „*Ce-i, uneori, o ambasadă, decât un loc, deloc viran. Ce nu permite să se vadă că e, de fapt, un cal Troian*”), destinat pentru deservirea simultană doar a câtorva persoane este practic imposibil de a organiza astfel de măsuri. Duduița prezentatoare pe tot parcursul emisiunii a folosit doar sintagma „*statul vecin*”, evitând să pronunțe cuvântul România. Ne-a mai luminat duduia respectivă (pe cei mai întunecați) că „*introducerea vizelor a fost doar o recomandare a Uniunii Europene*”. Trebuie să înțelegem conform logicii duduiei (iar prin gura ei vorbește puterea comunistă) că statul român a introdus special pentru noi regimul de vize (adică ce frați ne mai sunt și ei dac au făcut acest lucru). Să știți că astfel de ineptii strecurate abil prind la mase. Chiar și în inimile celor cu inima română (dar știm și multe cazuri când unii care trec în România, chiar și care au obținut cetățenia română sunt foarte departe de împărtășirea idealurilor românești) s-a strecurat un vierme al îndoielii privind sinceritatea declarațiilor frățești de peste Prut. Și toată această energie negativă acumulată în preajma Consulatului s-a revărsat asupra lucrătorilor Consulatului, conducerii României. Este, într-un fel, înțeleasă revolta deschisă (și mai puțin deschisă) a celor care au fost nevoiți să stea zile întregi în aceste rânduri interminabile, dar ar trebui să se facă o mică analiză, să se separe grâul de neghină. Da, lucrătorii Consulatului nu-și pot îndeplini la înălțimea cuvenită funcțiile de serviciu. Da, crearea acestei aglomerații în jurul Consulatului nu este normală. Da, poate că în cazul studenților și elevilor această problemă trebuia rezolvată altfel (de exemplu prin acordarea vizelor direct la frontieră). Dar să punem puțin creierii în mișcare și să analizăm la rece această situație.

În primul rând să pornim de la rădăcinile acestei situații anormale. Vicepremierul Andrei Stratan, ministrul afacerilor

externe si al integrării europene din Republica Moldova, a dat vina pe România pentru dificultățile pe care le întâmpină cetățenii moldoveni la obținerea vizelor românești. Într-un interviu acordat postului Europa Liberă Andrei Stratan a declarat ca „...atmosfera de la consulatul României, unde sute de oameni așteaptă în fiecare zi sa obțină vize, putea fi evitata. Conducerea examinează problema deschiderii secțiilor consulare de la Bălți si Cahul...”. Da, Domnule vicepremier, această atmosferă anormală ar fi putut lesne să fie evitată dacă a-ți fi dorit, dacă ar fi dorit conducerea comunistă de la Chișinău. Ce le pasă acestor „slugi ale norodului” că mii de oameni trec prin acest calvar al vizelor. A fost momentul favorabil pentru ei să profite din această situație și ei au profitat. Ministrul roman de externe Mihai-Razvan Ungureanu a afirmat ca „...încă de la începutul anului 2006 ministerul a făcut demersuri pe lângă autoritățile de la Chișinau in vederea deschiderii altor doua consulate generale, dar lipsa unui răspuns din partea Chișinăului a condus la situația actuală”. În timp ce oameni veniți din toate colțurile Basarabiei se chinuie în rânduri interminabile conducerea comunistă de la Chișinău „...examinează posibilitatea deschiderii celor doua secții consulare în luna octombrie, după ce s-au finalizat negocierile asupra acordului privind liberalizarea regimului de vize”. Au tot examinat această posibilitate (ca să vezi ce problemă tehnică dificilă de realizat) până mai ieri, când a venit președintele Băsescu (pe care îl doare mai tare inima de cei care stau cu zilele în preajma consulatului decât pe președintele Voronin, cetățeni ai căruia sunt și pe spinarea cărora se ține în vârful piramidei). Într-o clipă de sinceritate în fața celor cca. 200 de oameni din fața Consulatului, care scandau „Unire! Luați-ne și pe noi în UE!”, „Nu ne lăsați aici!” președintele Băsescu emoționat a declarat „Pentru aceasta am venit. Îmi pare rău că stați la coadă și că așteptați prea mult pentru a obține vize. Vă asigur că, în maxim două săptămâni, vom

rezolva problema...În același timp, știu că sunt depuse 530 mii de cereri pentru cetățenie, vă asigur, vom modifica legea, ca cetățenia să se acorde mult mai ușor". A făcut o astfel de vizită la Consulat președintele republicii de pe Bâc timp de peste două săptămâni cât durează acest calvar, fiind bine informat de ceea ce se petrece acolo? Nu. A făcut ceea ce putea să facă timp de un an de zile, sau cel puțin două luni de zile, ceea ce promite președintele Băsescu să facă doar în cel mult două săptămâni (dacă nu-i vor încurca iarăși cei de la Chișinău) – să deschidă cele două consulate la Cahul și Bălți? Nu, până nu a venit Băsescu și a insistat. Cu multă indulgență guvernarea comunistă a acceptat deschiderea temporară a celor două consulate. Asta înseamnă că ei pot să le închidă în orice moment, când vor considera necesar. Atunci vă pun întrebarea: cine este președintele adevărat pe care-l doare de destinul nostru domnilor și doamnelor? Îi veți alege în continuare pe cei care numai declară că fac „...*totul pentru om*” cum suna o lozincă comunistă din trecutul nu prea îndepărtat, dar în realitate li-i în cot de noi. Veți rămâne în continuare inactivi, acoperindu-vă pasivitatea cu motivul că nu faceți politică. Ei bine, politica o fac ei, dar observați (este imposibil să nu observați) o fac foarte prost. Am ajuns la coada Europei la toate capitolele. Din vina cui? Mă miră că sunt atâția basarabeni cu cetățenie română, însă la votare la ambasada României dacă se adună câteva mii. Sunt atâtea cereri de redobândire a cetățeniei, însă atunci când conducerea României este atacată moșicește de guvernarea comunistă, când sunt lichidate posturi de televiziune și radio cu adevărat naționale, câți ies în apărarea lor? Câteva sute. Și atunci cum o să obținem noi toți ceea ce merităm pe bună dreptate – intrarea în Uniunea Europeană, redobândirea cetățeniei române, dacă vom sta pasivi de o parte și vom aștepta s-o facă alții.

Literatura și Artă, nr. 4, 2007

FRONTUL POPULAR LA 18 ANI???

Sâmbătă, 3 iunie la Teatrul Verde a avut loc o manifestare, legată de împlinirea a 18 ani de la formarea Frontului Popular din Moldova. La prima vedere ar părea un lucru normal, chiar salutar. Pentru un partid este o vârstă onorabilă (după sistemul de măsură basarabean când partidulele dispar practic în momentul când apar). Însă se iscă mai multe întrebări, la care ar trebui găsite unele răspunsuri. În primul rând apare întrebarea: de ce anume anul aceasta? De ce atâta grabă. Au fost pe parcurs date mai rotunde: 10, 15 ani. Sau ar fi fost logic de așteptat încă 2 ani și de serbat cum se cuvine aniversarea a 20 de ani de la formarea Frontului Popular (dar nu și de existență, fiindcă Frontul Popular, cu mare părere de rău nu mai există de mai mulți ani), invitându-i pe toți cei care s-au aflat la începuturile formării Frontului Popular. Este foarte clar pentru mai mulți (numai pentru Dl Roșca - nu) că Frontul Popular de acum 18 sau 15 ani în urmă nu este PPCD-ul de astăzi. Frontul Popular a fost o Mișcare de Eliberare Națională, o mișcare a tuturor celor cu simțire românească. Pe când PPCD-ul de astăzi s-a transformat, cu mare părere de rău, într-un S.R.L. al lui Iurie Roșca. Îmi pare extrem de rău (cunosc foarte mulți oameni care împărtășesc aceeași părere) că acel Front Popular de pe timpuri, care organiza manifestații de sute de mii de participanți, care a dus la adoptarea limbii și grafiei latine, a tricolorului, a imnului de stat de pe atunci, a declarației de Independență, și a multor altor acțiuni de mare importanță pentru renașterea națională a acestei frânturi de popor, nu mai există. Ceea ce a organizat Dl Iurie Roșca de data aceasta este o parodie la marile activități organizate anterior (unele chiar de el însuși). Părea jalnică adunarea celor cca. 1000 de oameni (nu mă îndoiesc în sufletul românesc al majorității celor prezenți acolo, fiindcă i-am văzut de atâtea ori la diverse manifestații, însă spațiul neîncăpător altă dată al Teatrului de Vară era prea larg pentru acest număr mic). Sincer îmi pare rău de unii din ei care mai cred în idealul național al lui Iu. Roșca, care însă s-a dezvoltat completamente după trădarea din 4 aprilie 2005. Prin coalizarea cu forțele retrograde comuniste Dl Roșca a adus deservicii enorme Mișcării de Eliberare Națională. Ce aveau comun cele două formațiuni

află pe extreme opuse – PPCD și Partidul Comuniștilor ca să poată să se unească la 4 aprilie? Părea ridicolă apariția celor trei lideri actuali ai PPCD-ului cu cravate oranj (aproape roșii – pionerești). Chiar și culoarea oranj (simbolul revoluțiilor democratice în Europa) la noi a fost compromisă. După 4 aprilie 2005 această culoare pare mai roșietică (există în fizică acest fenomen de influență reciprocă a două culori aflate alături). În interviul acordat la această recentă manifestare Dl Roșca cu un fel de nonșalanță ce-l caracterizează a declarat „*Frontul Popular a adoptat limba română și alfabetul, tricolorul, Declarația de Independență..* (da, e adevărat, însă nu PPCD-ul condus de Roșca). *Astăzi în rândurile PPCD sunt 25000 membri* (lăsaț-o mai moale Dle Roșca. Între „*au fost*” și „*sunt*” este o mare diferență. De ce atunci măcar a 5-a parte din ei nu erau prezenți la acea manifestație?)”. De ce viteazul, neînfricatul Iu. Roșca nu s-a luptat pentru a obține Piața Marii Adunări Naționale pentru această manifestare, cum a făcut-o de atâtea ori, uneori fără acceptul autorităților? De ce s-a liniștit acest *Ce Gevara* al manifestațiilor de stradă de ieri? Explicația e că Dl Roșca astăzi este un respectabil vice-președinte de parlament, mână dreaptă a speakerului. Nu mai este cel cocotat pe copaci, cum se exprima odinioară Voronin. Dar poate mai este ceva la mijloc? Mă miră declarațiile unor persoane stimulate. De exemplu la aceeași manifestație Dna Aramă spunea „*Pentru mine PPCD este o provocare* (în ce sens). *Recent a devenit scopul vieții mele*”. Tocmai acum, când PPCD este într-un declin total. Să nu observe respectabila doamnă acest lucru. Știu că are o capacitate de analiză puternică. Care este explicația? Cred că „*Enteresul și iar enteresul*” cum ar spune Caragiale. Oricum, constat aceste lucruri cu amărăciune în suflet. Pentru mine la un moment dat nu mai conta de ce culoare este pisica numai să prindă șoareci. Problema e că această pisică nu mai prinde șoareci: nu mai poate sau nu mai vrea? De aceea, stimați domni, doamne și domnișoare cu suflet românesc. Nu vă mai puneți speranțe în zadar în PPCD. Regele e gol. Acest lucru s-a văzut și la manifestația din 3 iunie. Trebuie să ne gândim în modul cel mai serios cum am putea riposta acestei avalanșe de deznaționalizare ruso-comunistă pe toate fronturile.

„*Literatura și Arta, nr. 23, 2006*”

CAPITOLUL II

Moldovenism primitiv

*„Cezare! Cât de mare pai – și ce mic în adevăr!!”
(Mihai Eminescu)*

DEVELOPAREA ANTIEUROPEANISMULUI PREȘEDINTELUI VORONIN

„Cezare! Cît de mare pai – și ce mic în adevăr!!”
(Mihai Eminescu)

Ultimii 2-3 ani începusem să ne obișnuim cu declarațiile proeuropene ale președintelui Voronin. În anumite momente părea chiar foarte sincer. Pus însă în situația de a răspunde ceva la declarația făcută de președintele României Traian Băsescu președintele Voronin prin declarațiile sale de răspuns a spus de fapt ceea ce a gândit întotdeauna. Ceea ce m-a mirat de data aceasta este vocabularul, la care a revenit președintele Voronin după o perioadă de relativă corectitudine lingvistică. Expresiile „...*clica unionistă, care trebuie pedepsită sub toate aspectele*” (poate în acest scop ar trebui arendate temporar lagărele din Siberia, fiindcă ar putea să fie mai mulți unioniști sau proeuropeniști decât considerați că sunt. Metodele sunt cunoscute, inventate de predecesori - comuniștii staliști), „*a intra (în UE) cu hurta..*” și altele au fost rostite la conferința de presă organizată pompos (ceea ce nu a mai făcut de mult timp) pe data de 11.07.2006 în Palatul Republicii. Invitând un număr mare de jurnaliști președintele Voronin a adus argumentele sale împotriva intrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană împreună cu România, menționând că „...*Republica Moldova nu se va uni nici o dată* (ca să vezi cât de categoric spus, de parcă ar fi un președinte veșnic) *cu nimeni în nici un fel de structuri statale...Republica Moldova va intra în UE numai cu Transnistria după reglementarea definitivă a problemei transnistrene*”. Adică nici o dată, cât va exista Transnistria, că de fapt acesta este rolul existenței Transnistriei. Ei bine, să încercăm să dezbatem acest *argument "serios"*. În primul rând pentru mulți a devenit clar (să nu înțeleagă acest lucru și Dl președinte Voronin?) că Transnistria este un instrument al Moscovei, prin intermediul căruia a distrus economia Republicii Moldova (amintiți-vă de

declarațiile dlui președinte rostite vreo doi ani în urmă că prin această gaură neagră anual se scot cca. 2 mlrd de dolari. S-a schimbat ceva în ultimii doi ani în această direcție?). Aduceți-vă aminte de declarațiile foarte dure rostite în adresa lui Smirnov de președintele Voronin chiar în primele luni ale venirii sale la putere. A realizat ceva în această direcție în acești 6 ani de guvernare? Absolut nimic. Kremlinul l-a liniștit repede. Și acum să modelăm la rece această situație. Dacă până acum timp de peste 15 ani Moscova nu ia permis Republicii Moldova să-și asigure integritatea teritorială de ce ar face aceasta acum (de dragul lui Voronin?) ca Republica Moldova să se integreze în Uniunea Europeană. Ar fi alogic din partea Rusiei, nu-i așa. Nici odată, cât îi va sta în puteri, Rusia nu va părăsi Transnistria. Dimpotrivă v-a folosi și alte pârgii (energetice, economice) pentru a o priponi pentru mult timp și a nu-i permite Republicii Moldova să intre în Uniunea Europeană (după ultimele evenimente, care au avut loc în Ucraina, îi va fi mult mai ușor).

„...*Republica Moldova nu poate renunța la nici un pic de suveranitate, nici chiar în schimbul unei aderări mai rapide la UE*”. Brașoave. Dar oare existența Transnistriei, copilul din flori al Kremlinului, nu este deja de 15 ani un atentat la suveranitatea RM? Dar oare existența bazelor militare străine fără acordul Republicii Moldova nu este, de asemenea, un atentat la suveranitatea Republicii Moldova? Sunt niște gogoși pentru cei creduli. Este foarte clar că prin aceste ultime declarații dure președintele Voronin a confirmat bănuielile multora privind nesinceritatea declarațiilor sale proeuropene. „*Să fugim de acei oameni, al căror cuvânt nu e la fel cu fapta: una zic și alta fac*” ne sfătuiește marele gânditor al epocii antice Ezop. Păcat că ratăm încă o șansă (a câta oară). Este vina democraților că în acest moment crucial nu avem o conducere, care să realizeze această șansă, poate unică în felul ei. Perefranzând cuvintele rostite de președintele Voronin a-și spune „... *Guvernarea comunistă nu poate renunța la nici un*

pic de suveranitate, chiar dacă Republica Moldova ar rămâne fără cetățenii săi". Exodul masiv al celor mai productivi cetățeni ai RM s-ar diminua esențial dacă Republica Moldova ar intra în Uniunea Europeană. Astfel ar deveni posibilă venirea capitalului străin, care ar crea de noi locuri de muncă (acum, din cauza guvernării comuniste, care nu asigură siguranță investițiilor ne cam ocolește). Oamenii ar avea parte la ei acasă lângă familie de un trai relativ decent, un loc de muncă relativ bine plătit. Cine s-ar mai duce de lângă copii la negru în străinătăți, dacă ar putea câștiga aceeași bani la ei acasă. Exemplul României, unde salariile și pensiile în unele cazuri sunt de 10 ori mai mari ca la noi și vor continua să crească, este unul grăitor). Nu starea poporului (aflat într-o mizerie materială și morală adâncă), pe care-l guvernează, îi interesează, ci locul lor într-o viitoare Românie unită sau Uniune Europeană, posibilitatea de a-și promova și în continuare interesele de grup). Cine ar fi ei, cu potențialul intelectual al lor, acolo?

Așa s-a întâmplat că în această perioadă de război al declarațiilor mă aflu în delegație la Universitatea „*Petrol și Gaze*” din Ploiești, România și am avut posibilitatea să aflu unele amănunte interesante din presa românească. Ziarul „*Ziua*” din 13 iulie relatează că președintele Băsescu a dezvăluit acum propunerea făcută președintelui Voronin un an și jumătate în urmă. Deci, președintele Voronin a avut suficient timp să se gândească. Ne-a ținut în neștiință tot acest timp, care putea fi folosit pentru pregătirea RM de integrare în Uniunea Europeană împreună cu România. S-a pierdut momentul. De altfel, acum este înțeles scopul campaniei antiromânești din ultimii 2 ani – de a-l determina pe președintele Băsescu să abandoneze această idee (din presa românească am aflat că și conducerea PSD-istă i-a făcut președintelui Voronin aceeași propunere 3 ani în urmă). Faptul că președintele Băsescu nu a putut dezvălui acest moment până acum este explicabil. La faza de pregătire a României de intrare în UE avea nevoie de

susținerea țărilor membre. Dar dacă ar fi fost o inițiativă insistență din partea Republicii Moldova, bazată pe principalul argument – cel al comunității de neam, țările europene ar fi înțeles.

Președintele Voronin a mai declarat că „...*statutul UE nu presupune așa formă de tovărășie – de a intra cu hurta. În istorie nu au fost precedente*”. Lăsați-o mai moale dle președinte. Este exemplul Germaniei de est, care la momentul respectiv (1989) era încă comunistă cu relații de producere și stil de viață comunist (noi, slavă domnului, după 15 ani de rătăcirii ne-am mai apropiat ceva de sistemul capitalist), adică absolut nepregătită, totuși a fost primită în componența RFG, care era deja membră a UE, cu toate că ceilalți membri ai UE aveau unele temeri că aceasta ar putea favoriza ulterior o eventuală hegemonie germană (amintiți-vă că Germania a fost figura principală în cele două războaie mondiale de pe bătrânul continent). Rolul principal în unificarea Germaniei l-a jucat unitatea de neam. Republica Moldova cu cei cca. 4 mln de oameni, harnici în felul lor, încă nestricați complet, nu ar fi fost o povară prea mare în plus pentru UE. Ce va încurcat Dstră Dle președinte să intrați în istorie ca unificator al neamului și realizator al integrării europene, având un suport atât de binevenit din partea președintelui Băsescu? Trecutul și prezentul comunist, prorusismul și antiromânismul primitiv, Dle președinte Voronin în pofida declarațiilor de prietenie cu România. Păcat că s-a ratat o șansă, poate unică în istorie, de a scoate această frântură de popor din mizerie, ați refuzat o mână de ajutor întinsă sincer, frățește (nu tovrărășie, cum v-ați exprimat – tovrărășii fac doar rușii). Este regretabil că pentru greșelile (greșeli oare?) Dstră va trebui să plătim noi, copiii și nepoții noștri (ai Dstră o duc și o vor duce bine-mersi). Păcat că anume în acest moment crucial pentru această frântură de popor nu există o opoziție serioasă. Pentru cel care a fost unionist (s-au a mimat că este unionist) toată perioada de după 1990 (Iu. Roșca) unirea nu mai este o prioritate. Același ziar

„Ziua” într-un alt articol „Iurie Roșca s-a predat lui Voronin” aduce câteva declarații ale liderului PPCD făcute în interviul dat BBC „Păreră mea este că în acest moment, atât autoritățile de la București cât și cele de la Chișinău ar trebui să renunțe la invocarea evenimentelor istorice de acum 50 de ani (adică îi sfătuie pe ambii președinți, dar și pe noi să uităm că 60 de ani în urmă am fost o țară, am fost și suntem români. Amintiți-vă Domnilor ce ne cânta Iu. Roșca odinioară. De fapt e explicabilă această metamorfoză – s-a maturizat băiatul, a devenit mai realist). ...Republica Moldova trebuie să reunească în mod solidar toți politicienii responsabili în ideea de a restabili necondiționat integritatea teritorială a RM și de a nu admite speculații că Transnistria ar putea fi abandonată” (ca să vezi ce coincidență de idei cu ale președintelui. Marii făuritori ai Unirii de la 1918 nu au fost atât de lucizi când (dureros pentru ei) au luat decizia de a intra în componența Regatului fără Transnistria și au scăpat măcar o parte a românilor (basarabenilor) de raiul bolșevic măcar pe o perioadă de peste 20 de ani). Cum vede acest „politician de profesie” (Iu. Roșca) realizarea acestei integrități teritoriale a RM, atunci când Moscova nu dorește acest lucru. Cred că după aceste declarații se vor spulbera iluziile ultimilor mohicani din anturajul lui Roșca.

O altă latură a declarațiilor președintelui Voronin a ținut de Tratatul Politic de bază. „România insistă să participe la masa de tratative (se are în vedere în problema transnistreană. În mod normal un președinte care a rămas de unul singur cu 2 adversari (Rusia și Transnistria), iar în unele cazuri cu 3 (adăugându-se și Ucraina) ar trebui să roage conducerea României să-l ajute, dacă dorește într-adevăr soluționare problemei. În loc să prindă mâna întinsă el întoarce spatele). Noi am informat partea română că cea mai mare investiție în soluționarea conflictului transnistrean poate fi semnarea acordului politic și a acordului privind frontiera. Aceasta este mult mai important decât propuneri de idei de a intra cu

România sau trenul român în UE”. Să fie asta o simplă naivitate? Oare într-adevăr președintele Voronin crede că după semnarea Acordului politic cu România a doua zi Smirnov va veni și i se va ploconi sau va pleca în Kamceatka lui? Iluzii deșarte. Transnistria este modul ideal pentru Moscova ne a ne ține pe loc. Și acest argument al președintelui este un argument forte că Dl președinte Voronin nu dorește integrarea RM în UE.

Cât privește declarațiile președintelui că „...*pactul Ribbentrop-Molotov nu are nimic cu Republica Moldova*” și „*România a ocupat Basarabia cu forța în a. 1918, iar în a. 1940 ea a fost eliberată*”, aici chiar a dat-o în bară. Nota 2 la capitolul de istorie. Este penibil faptul că din gura unui președinte, fie el și comunist (a mai fost un președinte comunist Vitautas Brazauskas, care spre deosebire de Dstră s-a luptat până la urmă pentru lichidarea consecințelor Pactului Ribbentrop – Molotov) să iasă astfel de ineptii. Sireaca țară a Moldovei care are astfel de domnitori, ar fi spus cronicarul. Ce pregătire trebuie să ai ca să înțelegi un adevăr incontestabil. Orice elev al claselor de liceu, care a trecut cursul de Istoria Românilor (cu părere de rău cei care vor trece cursul anacronic de Istoria Integrată, atât de lăudată de președinte și mari specialiști gen Stepaniuc, și care va fi băgat cu forța în învățământul preuniversitar, începând cu 1 septembrie 2006, vor fi, probabil la fel de potcoviți la capitolul de istorie națională), știe adevărul adevărat. La 1812 a fost săvârșit raptul unei părți a vechii Moldove (numită pe nedrept de ruși cu numele de Basarabia), intenția Rusiei fiind ocuparea ambelor principate românești. La 1918 la rugămintea Sfatului Țării, care a declarat cu o majoritate de voturi unirea Basarabiei cu Patria-mamă România, dar și a comandantului suprem al frontului românesc generalului rus Șcerbaciiov, armata română a intrat în Basarabia pentru a contracara actele de vandalism asupra populației efectuate de bandele bolșevizate ale dezertorilor din armata rusă și pentru a apăra depozitele de muniții de război.

Armata română a fost întâmpinată cu bucurie de intelectualitate și masele largi ale țărănimii. Oare la baza unirii din 1918 nu s-a aflat în primul rând ideea unității de neam? De ce poporul rus a avut dreptul la momentul respectiv să se unească, formând din knezate răzlețite statul unitar rus (drept că ulterior fără nici un drept, în afara de dreptul forței, s-a lătit mult peste vecinii săi în toate cele 4 direcții, inclusiv și peste români), iar poporul român nu a avut acest drept, fie și mai târziu? De ce reunirea la Patria mamă a feciorilor înstrăinați în diferite perioade de imperiile vecine hrăpărețe este numită de președintele Voronin drept ocupație cu forța (aici la-și întreba pe președintele Voronin: câți români din Basarabia au căzut în luptă cu Armata Română, dacă a fost ocupată cu forța?), iar acapararea de către un popor străin nouă prin sânge a unei părți a României (Basarabia) este numită eliberare. Anapoda logică. Dacă pactul Ribbentrop – Molotov nu are nimic cu Basarabia, atunci unde sunt domnule președinte nordul și sudul Basarabiei – părți componente ale Basarabiei la momentul „*eliberării*” din 1940? De ce Dle președinte dați dovadă de atâtea restanțe la capitoulul „*Istoria Neamului*”, căruia îi aparțineți (prin sânge, dar nu și prin convingeri). Chiar atât de mult să se fi atrofiat în Dstră simțul românesc, moștenit prin ereditate de la părinții și bunicii Dstră, apartenența la un neam cu o istorie multimilenară, chiar dacă la momentul actual nu poate concura ca forță, nu și cultură, cu unii vecini măreți doar prin imensitatea teritoriilor ocupate pe parcurs și forța armelor? Chiar atât de puternic este robul din Dstră în fața „*marelui popor rus*”? Dă-i doamne mintea moldovanului de pe urmă.

Iar forțelor naționale, etichetate de președintele Voronin drept „*clică unionistă*”, nu le rămâne altceva decât să găsească o soluție de a se uni. Una din variante ar putea fi unirea în jurul „*Comitetului pentru susținerea inițiativei președintelui Băsescu*”. Împreună vom fi puternici și auziți nu numai de guvernarea comunistă, dar și de organismele internaționale.

Literatura și Arta, nr.29, 2006

DEMITIZAREA PREȘEDINTELUI VORONIN

*„Vreți ca lumea să aibă o părere bună despre
dumneavoastră? Nu vă lăudați”*

(B.Pascal)

Recent președintele V.Voronin a împlinit vârsta de 65 de ani, cu care prilej îl felicit sincer, omenește. Deranjant însă este modul cum au fost prezentate telespectatorului diverse evenimente cu participarea președintelui, cultul personalității, pe care i-l formează lingușitorii săi. Și acest lucru se pare (s-ar putea să mă greșesc) că are loc cu acceptul dlui președinte. Cel puțin mai multe momente primate la televizor și citite în ziare confirmă acest gând. În fine, n-ar fi tare deranjant faptul ca unui om de stat de prim rang, să-i fie apreciate meritele, chiar și în acest mod. Cunoaștem mai multe personalități (Ata-Tiure, Mahatma Gandhi, J.Washington ș.m.a.) cărora li s-a creat un cult al personalității, însă ei au avut merite deosebite față de popoarele, din sânul cărora au ieșit. Dar sunt oare atât de însemnate meritele dlui Voronin cum încearcă să ne convingă adeptii săi? Dacă e așa, de ce atunci populația acestui colț de țară este cel mai sărac din Europa? De ce continuă și mai masiv de la venirea comuniștilor la putere exodul celei mai productive părți a populației (atât în plan demografic, cât și la direct). De ce am ajuns să cumpărăm mai toate produsele agricole de import, având soluri foarte mănoase? De ce multe lucruri începute de președinte în mod foarte pompos s-au dezumflat foarte repede ca un balon spart? Aduceți-vă aminte cum câțiva ani în urmă dl președinte Voronin personal cu mult tam-tam (televiziune, marșuri etc.) întâlnea la gara feroviară trenuri cu 1-2 tractoare „*Bielarusi*” și declarațiile Domniei sale despre renașterea în fiecare raion a așa-numitelor SMT (stații de mașini și tractoare), dispărute prin anii 60. Astăzi, după trecerea a 4- 5 ani de la acele declarații îl întrebăm pe dl președinte: câte SMT au fost formate în republică?

O altă acțiune absolut negândită din punct de vedere economic a fost revenirea la raioanele sovietice (termenul de județ fiind prea românesc pentru urechile tovarășilor comuniști, care au alergat la tot ce e românesc), acesta fiind unul din punctele programei electorale a partidului comunistilor, având susținerea totală a dlui președinte. S-au lichidat cele 11 județe, la formarea cărora s-au cheltuit bani grei, și s-au format 31 de raioane (în Italia există doar 11 structuri teritoriale locale). Ce s-a câștigat în urma acestei acțiuni, promovate de dl președinte? În plan politic a câștigat doar partidul comunistilor, plasând în fruntea raioanelor nou-formate oameni fideli lor. În plan economic însă a fost comisă o mare gafă. În cele 31 de raioane au fost formate 31 de consilii și primării raionale cu șefi și personal auxiliar, plătiți din buzunarul nostru, asigurați cu cabinete și localuri, lucruri de birotică, mașini luxoase (amintiți-vă de cazul celor 40 de mașini „Scoda” procurate la indicația președintelui din bani bugetari (cca 18000\$ fiecare) și distribuite șefilor de raion, caz mediatizat pe larg în ziarul „*Timpul*”). Raioanele fiind mici structuri teritoriale, având puțini agenți economici, nu pot exista fără pomparea de bani de la bugetul de stat. Mult ți-a ajutat moș Ioane, redeschiderea spitalurilor în raioane, care nu pot acorda un ajutor medical serios, nefiind dotate cu utilaj medical modern, neavând specialiști medicali calificați (mulți dintre ei luând calea muncii la negru pentru a-și întreține familiile?

Cât costă și mult trâmbișatele declarații despre revenirea la colhozuri. Parcă nu era clar că calea înapoi spre colhozuri, fără tehnica agricolă, furată, în primul rând, de vechea nomenclatură comunistă raională și satească, era imposibilă. Tot așa și intențiile de refacere a u.r.s.s. Dar referitor la problema Transnistriei. Vă mai amintiți declarațiile dlui președinte că, spre deosebire de predecesorii săi Snegur și Lucinschi, el va rezolva rapid această problemă. Câtă naivitate. Au trecut mai mult de 5 ani, dar carul stă pe loc. De la bun început era clar că cheia rezolvării a așa-numitului „*conflict*

transnistrean” (în realitate avem de a face cu un caz veritabil de agresiune a Rusiei contra Republicii Moldova, ocupându-i o parte din teritoriu (aşa cum au mai făcut-o de atâtea ori), botezând-o „*republică moldovenească transnistreană*”, ca mai apoi să alipească la ea întreg teritoriul Republicii Moldova, aşa cum au mai făcut-o în a. 1924 prin formarea RASSM şi „*alipirea*” la ea a Basarabiei la 1940, şi a încercat s-o repete relativ recent prin aşa-numitul „*plan Kozak*”) era la Moscova. Se pare că, în sfârşit, a înţeles acest lucru şi preşedintele Voronin.

Dar declaraţiile negândite (ce consilieri oare are) ale dlui preşedinte vis-a-vis de transportul urban cu microbuzele particulare cât valorează. Declarând sus şi tare că va scoate toate microbuzele din oraş şi le va înlocui cu autobuze moderne, unde sunt aceste autobuze moderne? Au dispărut de pe străzile Chişinăului supraaglomerate microbuzele? De bine de rău aceste microbuze rezolvă problema transportului urban fără să solicite nici un ban de la buget, dimpotrivă plătind impozite nu mici la stat.

Vă mai amintiţi despre şedinţele de guvern efectuate în afara Chişinăului (Criuleni, Nisporeni etc.), despre inaugurările pompoase ale gazoductelor în diferite raioane (Nisporeni, Cantemir ş.a.), la care flacăra albastră fiind aprinsă neapărat de preşedintele Voronin. Au trecut mai mult de 2 ani de la deschiderea gazoductului în oraşelul Cantemir, dar nici până astăzi nu este gazificat nici centrul raional, nemaivorbind de satele raionului.

Făcând careva lucruri bune în direcţia apropierii de Europa (care acum e privită şi ca o apropiere de România), comentate de Moscova drept acţiuni antiruseşti Dl preşedinte sau consilierii săi compensează imediat acest lucru cu diferite provocări antiromâneşti. Deunăzi preşedintele Voronin împreună cu preşedinţii Ucrainei, Georgiei şi Azerbaigeanului au participat la o reuniune la Kiev, scopul căreia era de ai da o nouă calitate grupului GUAM (fapt comentat foarte dureros de

către Moscova). Este un lucru salutar, însă chiar zilele acestea televiziunea așa-zisă națională a prezentat un film cu iz de natalină, produs în an. 1973 la studioul Moldova film, despre înăbușirea așa-numitei răscoale țărănești de la Tatarbunar. Ei bine, atunci prin an. 1973 acest film mai putea să-i impresioneze pe mulți rătăciți, dar astăzi, când se cunosc atâtea dedesubturi ale acestei așa-numite „răscoale” (în primul rând răscoala nu a fost atât de numeroasă cum încearcă să ne încredințeze autorii filmului și adepții lor de astăzi gen Stepaniuc, Stati ș.a.; în rândul doi „așa - numita răscoală țărănească” a fost organizată minuțios în an. 1924 de către filiala CeKa de la Odesa, prin trimișii săi în Basarabia. Țăranii împroprietăriți cu pământ, mulțumiți de reforma agrară efectuată de regele Ferdinand I în an. 1922, nu aveau nici un interes de a se răscula; în rândul trei tov. Stati, Stepaniuc, dar și președintele Voronin, ar trebui să cunoască adevăratele crime ale banditului bolșevic, basarabean de origine G.Kotovskii, comise la înăbușirea răscoalelor țărănești din regiunea Tambov, unde sate întregi au fost arse împreună cu locuitorii lor (bărbați, femei, copii) ș.a. Cineva ar putea întrebe: ce are președintele Voronin cu difuzarea acestui film. Părerea mea este că totul ce se face în acest colț de țară se face numai cu acceptul președintelui atotputernic sau a consilierilor săi.

Anul acesta la indicația președintelui Voronin se pregătesc manifestații pompoase legate de aniversarea a 15 ani de la adoptarea Declarației de Independență. Dar oare nu dlui Voronin îi aparține expresia că tricolorul (pe care-l sărută acum atât de des – cum nu ie greață) este „steag fascist”? Oare nu domnia sa împreună cu ortacii săi din partidul comuniștilor mai deplâng și astăzi destrămarea u.r.s.s., mai sărbătoresc cu mult fast sărbătorile (7 noiembrie, 23 februarie, 8 martie, 9 mai) unui stat care de 15 ani nu mai există. Unde vă e principialitatea, dle președinte? Dar farsa jucată cu locașurile sfinte. După ce 70 de ani partidul bolșevicilor, succesorul căruia în Republica Moldova este partidul comuniștilor condus

de V.Voronin, au distrus și pângărit locașurile sfinte, iau exterminat pe preoți și călugări, le-au confiscat averile bisericilor, astăzi îl vedem pe președintele Voronin aprinzând lumânări în biserică, iar peste câțva timp – depunând flori la monumentul celui mai mare criminal al secolului 20 – V.I.Lenin. E ridicolă această duplicitate.

Confirmă oare aceste doar câteva crâmpie din activitatea „*prodigioasă*” a dlui președinte calitățile descrise de autorii unui film documentar, difuzat de postul NIT în ziua de naștere a președintelui Voronin, pe data de 25 mai. Nu este bună nici negarea a tot ce face un președinte de țară, dar și un astfel de soi de slugărnice din partea lacheilor este ridicolă. dl președinte nu trebuie să uite că „*Cea mai rea dintre fiarele sălbatice este tiranul, iar cea mai rea dintre cele domestice – lingușitorul*” (Plutarh). Priveam acest film documentar despre viața și activitatea președintelui Voronin și, să vă spun sincer, mi s-a făcut scârbă de acest „*holuism*”. Ca să fiu mai convingător voi reproduce din memorie doar câteva „*perle*” din acest film. „*Dezamorsarea situației din an. 2002 (se are în vedere manifestările din stradă, finalizate cu crearea „orășelului libertății” n.n.) a fost un mare succes al lui Vladimir Nicolaevici*” (acuma după evenimentele din 2005 ne dăm seama ce a fost în realitate). „*Unde apare Vladimir Nicolaevici apar însemnele stabilității. Vladimir Nicolaevici este un lider înăscut*” (pun la îndoială aceste calificative din motivul că actualmente situația Republicii Moldova este mult mai instabilă. Au fost deteriorate serios relațiile (mă refer la cele comerciale) cu Rusia, relațiile cu Occidentul nu sunt mai bune în pofida declarațiilor (numai declarațiilor, și faptelor) prooccidentale). „*Vladimir Nicolaevici pleacă ultimul de la locul de lucru în această țară*” declară consilierul Reidman. De unde să știe acest „*sovetnic*” când părăsesc locul în fiecare zi alții în acest colț de țară. De exemplu, cum unii cercetători științifici, rău plătiți, pleacă spre miezul nopții de la lucru, neavând nici sâmbete, nici duminici. Sau cum își câștigă

constructorii pâinea, lucrând pe șantiere pe ger și căldură din draga dimineață până noaptea târziu, la lumina felinarelor. „*Vizita principalului opoziționist* (se comenta una din vizitele (cine știe câte o fi avut pe parcursul ultimilor 5-6 ani?) ale lui Roșca făcută președintelui) *este normală. Rivalitatea din stradă a fost transferată în cabinete*” (după actul de trădare din 4 aprilie 2005, (mai corect ar fi de dezvoltare, deoarece trădările lui Roșca își au un început mai vechi) înțelegem și noi cei fără prea mare experiență politică care este sensul adevărat al acestei rivalități). Dar dl președinte trebuie să știe că „*Celui ce-i place lingușirea e vrednic de lingușitor*” (W. Shakespeare). Pe parcursul întregului film președintele Voronin a folosit un limbaj infect semirusesc, semiromânesc, nedemn de un președinte de „țară”. Cine erau cei care îl laudau cu atâta râvnă? În primul rând erau consilierii lui de bază Tcaciuc și Reudman. Referitor la numirea lui Reidman, care este evreu, în funcția de consilier pe probleme economice ar mai fi justificată. Numirea însă a lui Mark Tkaciuc în funcția de consilier pe problemele politicii interne este cu totul aberantă și alogică. Ce poate să-l consulte cineva care nu cunoaște specificul acestui neam, la care aparține și președintele Voronin cu toate rătăcirile domniei sale, în problemele politicii interne. Oare nu acest „*sovetnic*” ia pregătit toată bucătăria politicii antiromânești din ultimii ani, politica moldovenismului primitiv, a deznaționalizării prin introducerea în școli a unor surogate de istorie integrată etc. Perefrazând o veche vorbă înțeleaptă aș zice „*Spune cine vă sunt consilierii, ca să vă înțeleg cine sunteți, Dle președinte Voronin*”. Realizatorii acestui film, pentru a-l prezenta pe Voronin ca pe un președinte popular, umblat prin popor, care se interesează îndeaproape de viața celor de jos, au inclus un amalgam de evenimente, legate de viața și activitatea președintelui Voronin: vizite de lucru la guvern, la parlament în fracțiunea parlamentară a comuniștilor, primărie (până nu demult primăria era locul unde președintele nu avea ce face), parcul de

autobuze, muzeul de arte aflat în reparații. Referitor la reflectarea vizitei președintelui la ultimul obiect nu știu dacă realizatorii filmului i-au făcut un serviciu, după cum au dorit. Mai degrabă i-au făcut un deserviciu. Muzeul de arte aflat în stare avariata de mai mulți ani chiar în preajma parlamentului și a președinției, în sfârșit, șa venit rândul reparației. După ce parlamentarii și-au reparat cafeneaua, care se află chiar la colțul clădirii Muzeului de Arte, după ce dna ex-spicheriță Ostapciuc tot acolo în preajmă și-a reparat un adevărat foișor cu suprafața de aproape 200m², după ce la indicația președintelui Voronin au fost cheltuiți cca. 38 mln lei pentru reparația memorialului militar și amenajarea teritoriului din preajma lui, după ce și-a reparat în palatul prezidențial sala de recepții într-un stil extravagant cu mari cheltuieli (nejustificate pentru cea mai săracă țară din Europa), cabinetul de lucru, camerele de recreație, care erau în delăsare, cum s-a exprimat președintele (moștenire primită de la predecesori), în sfârșit a venit timpul reparației Muzeului de Arte, care în alt stat ar fi fost plasat pe primul loc în lista pentru reparații.

Despre mult trâmbițatul antirusism al președintelui Voronin nici nu mai vorbim. Este vorba mai mult doar de un anumit antiputinism de moment. În unele probleme președintele Voronin este mai rus decât unii ruși adevărați. În linii mari președintele Voronin este un autocrat, care și-a supus toate puterile din stat. *„Omul înfumurat și încăpățânat face totul în felul său, nu ascultă sfaturile nimănui și, în cele din urmă, devine jertfa rățăcirilor sale”* (Ezop). În familie, în societate (chiar și atunci când nu este justificat) folosește limba rusă – limba agresorului sau o limbă română foarte defectă. Și atunci să meditam puțin asupra faptului: sunt oare atât de însemnate meritele dlui Voronin cum încearcă să ne convingă lacheii săi?

Literatura și Arta, nr.24, 2006

CINE ÎN REPUBLICA MOLDOVA SUNT CETĂȚENI DE MÂNA A DOUA?

*“Noi nu vom permite ca în Republica Moldova să existe
oameni de mâna a doua”*

(Vladimir Voronin)

Chiar așa să fie precum declară Dl Președinte? Cunoscând convingerile politice și ideologice ale președintelui Voronin ne dăm foarte bine seama despre cine e vorba. Ca de obicei, în orice colț din afara Rusiei (mă refer la zona din fosta uniune, pe care rușii o numesc „*blijnee zarubejie*” (străinătatea apropiată), de parcă noi, care nu avem hotare comune cu Rusia, suntem mai aproape de ei decât chinezii, finlandezii, coreenii, care au hotare comune cu ei) rușii sunt cei care consideră că sunt tratați drept oameni de mâna a doua. Iată că Republicile Baltice nu au cedat în fața ifoselor acestor venetici și presiunilor din partea Kremlinului. Drept rezultat alolingvii, spre binele lor și al urmașilor lor, acceptă încetul cu încetul regulile de conviețuire în societate conform practicii internaționale (cei veniți din afară însușesc limba și tradițiile poporului băștinaș și nu invers), încadrându-se treptat în viața socială. Cum s-a întâmplat la noi, în acest colț de pământ românesc? Lipsa demnității naționale la majoritatea conducătorilor Republicii Moldova, care s-au perindat de la 1990 încoace, bunătatea și cumcecădenia poporului nostru devenite proverbiale, care însă deseori mărginesc cu prostia, indiferența multora dintre noi, au făcut ca acești venetici să-și ia mult mai multe drepturi decât băștinașii (în calitate de „*eliberatori*”, „*specialiști invitați*”, „*responsabili*” de diverse sectoare etc.). Pe timpuri Ivan Ivanovici era asigurat (fără a aștepta ani de zile la rând) cu apartament de stat (moș Ion la țară strângea cureaua și își construia singur casa), cu asigurare medicală calificată pe gratis (în așa numita direcție a patra,

atunci când pe timpuri Moș Ion nu mai ajungea să treacă un elementar control medical), cu posturi bine plătite și, deseori, mașină la scară (pe când Moș Ion, legat de kolhoz, până prin anii 1965 era în situația de șerb, neprimind practic salariu pentru munca prestată din zori până în noapte și neavând dreptul de a părăsi kolhozul), cu pensii grase și alte facilități, pe când moș Ion din pensia mizeră pe care o primește (de 5-10 ori mai mică decât a unor „*eliberatori cu mari merite*”) este nevoit să achite impozitul pe pământ și alte impozite, cu care este împovărat țăranul de astăzi, să-și cumpere cărbuni pentru încălzire (pe când apartamentul lui Ivan Ivanovici este încălzit centralizat cu mari facilități – iarăși „*pentru merite deosebite*”), să-și mai ducă zilele de azi pe mâine. Asume acest Ivan Ivanovici, care s-a bucurat și se mai bucură de toate privilegiile, a fost cel care de la 1940 încoace l-a desproprietărit pe Moș Ion, l-a trecut prin mașinăria închisorilor, lagărelor de concentrare, războiului, foametei, colectivizării forțate, l-a supus unui proces diabolic de deznaționalizare, încât astăzi moș Ion nici nu mai știe cine este, cine îi sunt străbunii. Asume acest Ivan Ivanovici, care ar trebui să apară în fața tribunalului pentru crimele comise în perioada 1940-1990 (așa cum și astăzi după peste 60 de ani sunt aduși în fața tribunalului criminalii naziști pentru crimele comise împotriva umanității), astăzi declară sus și tare că lui îi sunt lezate drepturile, că este considerat în Republica Moldova, pe care „*a eliberat-o de sub jugul românilor fasciști*” (în realitate, de fapt, ne-a eliberat de patrie, de pământ și credința strămoșească, de bunăstare și liniște, aducându-ne în schimb cele mai josnice vicii ale societății – lenevia, beția, curvia, ateismul diabolic și cosmopolitismul) persoană de mâna a doua. Acest lucru a devenit bățator la ochi de când la putere a venit (și cu concursul lui moș Ion) actuala conducere antinațională comunistă. Pentru președintele Voronin Ivan Ivanovici întruchipează în primul

rând „*eliberatorul de sub jugul ocupanților fasciști*”, este cel care ne-a civilizat, ne-a construit întreprinderi industriale, orașe, cel care a fost figura principală în constituirea r.s.s.m. (continuatoare a căreia, în opinia președintelui Voronin este Republica Moldova de astăzi). De aceea, cu diverse ocazii (23 februarie, 8 martie, 1 mai, 9 mai, 24 august, 7 noiembrie etc.) Ivan Ivanovici primește diferite premii și aprecieri. Mai primește niște ajutoare materiale de la diferite organizații internaționale (împărțirea de regulă începe la Chișinău, Bălți ș.a.) și firme particulare (care, fiind în mare parte rusești, tot pe ai lor îi ajută). Cu diferite ocazii i se mai fac diverse scutiri la plățile comunale. Călătoriile în troleibuze și autobuzele urbane sunt pe gratis. Cine este moș Ion pentru președintele Voronin? Este în mare parte un țăran necivilizat, care poate fi pus doar la coarnele plugului. Este fără merite deosebite (dar anume moș Ion ia făcut și apărat cu sângele său această țară pe care o guvernează președintele Voronin, pe când Ivan Ivanovici cu sufletul, și nu numai, era cu agresorii de peste Nistru). De aceea și atitudinea respectivă: pensie mizeră, nici un fel de facilități (se mai bucura moș Ion de scutirea impozitului pe pământ, însă comuniștii iau luat și acest drept). Dacă președintele Voronin ar vedea în moș Ion „*talpa țării*” atitudinea și respectul lui ar fi altele.

Te crucești, auzindu-i pe mai marii zile rostind discursuri pe marginea destinului așa numitului popor polietnic moldovenesc – noțiune de dâșii (neocomuniști) inventată, fiindcă chiar mentorul lor ideologic Karl Marx menționa că Basarabia este locuită de români. Ei bine, conform recensământului organizat tot de ei (neocomuniștii guvernanți) cca 80% din populația Republicii Moldova sau declarat moldoveni și români (conform aberațiilor mai marilor zilei moldovenii și românii sunt națiuni diferite), adică băștinași, și doar cca 20% sunt reprezentanții altor națiuni (ucraineni, ruși,

bulgari, găgăuzi etc.). Majoritatea acestor alogeni (poate cu excepția unor ruteni, care au venit mai înainte în Basarabia) au fost aduși de Rusia după 1812. Toți acești conlocuitori își au țările lor de origine în afara granițelor Republicii Moldova. Atunci despre care popor polietnic vorbiți Dle Voronin? Cu același succes le puteți recomanda francezilor să se numească popor polietnic (fiindcă au vre-o 5 mln de imigranți arabo-africani) și să vorbească una din limbile africaans sau arabă. Sau nemților, care au vre-o câteva milioane de imigranți curzi și turci, să vorbească în limba curdă sau turcă. Sau le propuneți celor cca 1 mln de moldoveni care au împânzit Italia să ceară oficializarea limbii moldovenești (române) drept limbă de stat, iar italienilor – s-o vorbească pentru a asigura egalitate în drepturi. Mi-ați spune că sunt niște absurdități. Da, dar exemplul rușilor care-și doresc drepturi mai mari decât ale băștinașilor în Republica Moldova este tot atât de absurd. Iar conducerea de astăzi e absolut privată de simțul apartenenței de neam, închinându-se până la ridicol în fața „*fratelui mai mare*”. Ei sunt continuatorii politicii antinaționale, începutul căreia pornește de la 1812. De atunci băștinașii sunt marginalizați, iar veneticii de tot soiul au fost stimulați să se așeze pe aceste meleaguri, acordându-li-se diferite facilități. Așa a procedat regimul țarist în perioada 1812 – 1918. Coloniști nemți, bulgari, găgăuzi, ruși, ucrainenii erau aduși și plasați în sudul Basarabiei, căroră li se repartiza până la 50 ha de pământ, pe când băștinașii – doar unii dintre ei primeau nu mai mult de 5ha de familie, majoritatea însă fiind nevoiți să părăsească meleagurile natale. A fost aici cel puțin o egalitate în drepturi a băștinașilor și veneticilor? A fost cel mai tipic caz de colonizare. Doar în perioada 1918-1940 băștinașii au cunoscut o redresare a situației, simțindu-se la ei acasă. În urma reformei agrare din a. 1922 țăranii basarabeni au fost împroprietăriți cu pământ din moșiile marilor latifundiari ruși. După reocuparea

Basarabiei în a. 1940 marginalizarea băştinaşilor a continuat cu insistenţă şi mai diabolică. A fost oare cel puţin o egalare în drepturi până la 1989 când ruşii, alcătuind doar cca 14 procente din totalul populaţiei deţineau 85% din posturile de conducere de diferit nivel? Putem noi vorbi chiar astăzi de o egalare în drepturi ale băştinaşilor cu ale alolingvilor atunci când moş Ion este nevoit să vorbească în limba veneticului, când majoritatea moldovenilor au împlut lumea, iar sectorul economic la ei acasă fiind ocupat de alolingvi. Categorie nu. Aceste câteva generaţii de venetici veniţi după 1940 şi urmaşii lor au dus-o (şi o mai duc) bine mersi pe spinarea lui moş Ion. Iar preşedintele Voronin îi susţine pentru a nu fi consideraţi oameni de mâna a doua. Dar noi, românii, impuşi să vorbim în limba străină neamului nostru, de ce categorie suntem Dle preşedinte? Dstră, care nu a-ţi putut ajunge la stadionul Şerif de la Tiraspol (unde avea loc un meci de fotbal al naţionalelor Republicii Moldova şi Norvegiei), la mănăstirea Noul Neamţ din Chiţcani, la baştina Dstră de peste Nistru, fiindcă nu va permis veneticul de Smirnov, de ce categorie sunteţi? Veneticul, care ne cere la noi acasă să-i vorbim limba, se numeşte internaţionalist, iar românul moldovean, atunci când cere să i se vorbească în limba oficială a statului pe care-l conduceţi (limba română), este numit naţionalist, fascist. Aceasta numiţi Dle preşedinte discriminare a alolingvilor? Aceeaşi stare de lucruri este şi în sectorul economic. Ca să nu fiu învinuit de demagogie voi aduce câteva exemple. La postul televiziunii naţionale M1 priveam o emisiune informativă despre vizita preşedintelui Voronin la Comrat la aprinderea „*flăcării albastre*”. În luarea sa de cuvânt ia felicitat pe găgăuzi cu gazificarea totală a UTA „*Găgăuzia*”, făgăduindu-le că următoarea etapă va fi alimentarea fiecărei localităţi din Găgăuzia cu apă potabilă. Ei bine Dle preşedinte, e salutară această grijă de oameni, însă v-aş întreba „*Câte raioane cu*

populație preponderent românească sunt complet gazificate? Oare satele moldovenești din sudul Basarabiei nu au aceeași nevoie de apă potabilă ca și satele din Găgăuzia? De ce această discriminare? De ce băștinașii sunt considerați de Dstră oameni de mâna a doua? Oare nu este aceasta o continuare a politicii țariste în sudul Basarabiei?” Moș Ion ar trebui să știe acest lucru.

Există o serie de cozi de topor care ne fac deservicii enorme nouă băștinașilor, cântând în unison cu alolingvii de teapa lui Klimenko, Șornikov ș.a. despre încălcarea drepturilor lor în Republica Moldova. Iată ce scrie unul din ei într-o publicație de limbă rusă „Бизнес-Элита”: „...Oare nu este clar că cum numai reprezentanții necinstiți ai unui grup etnic (atrageți atenția pe cine îi are în vedere autorul acestor rânduri) își atribuie statutul plin de sine de „titulari” și „gospodari” la sine acasă și încearcă să uzurpeze la început sectorul de stat, mai apoi și cel de piață în detrimentul altor grupuri minoritare, tot atunci urmează reacțiunea neadecvată îndreptată la distrugerea bazelor statalității noastre....De unde aceste pretenții iraționale și distructive referitor la exclusivitatea națională? De aceea rezolvarea problemei „oamenilor de prisos”, „grupelor etnice de prisos” trebuie să fie ridicată la rangul de idee națională... Referitor la aspectul polietnic și policultural. Rușii, ucrainenii, bulgarii, găgăuzii ș.a. au format împreună cu moldovenii o simbioză etnogenetică, adică ceva mai mult decât un aglomerat de diferiți „venetici și ocupanți”, cum iubesc să-i numească național-patrioții declasați și lumpenizați, care nu au nici o idee despre standardele europene despre conviețuirea civilizată (ca să vezi ce etichete ne-a găsit autorul. Dar oare acești „venetici” care în viziunea autorului sunt mult mai civilizați și cultivați, pentru a conviețui în pace cu băștinașii conform standardelor europene nu ar trebui să însușească limba

poporului băştinaş măcar la nivelul unor conversaţii rudimentare). *Aceştia sunt oamenii noştri. La noi nu trebuie să existe nici un fel de „oameni de prisos”, nici „un grup etnic de prisos”, dacă nu suntem duşmanii statalităţii noastre şi trădători ai poporului său multinaţional...*”(Траектория молдавского мифа в зеркале геополитической реальности. Ziarul „Бизнес-Элита», nr. 32). Cine credeţi că a scris aceste rânduri pline de şovinism şi internaţionalism fals? Şornicov, Stati, Stepaniuc? Nu. Victor Ivanovici Borşevici, doctor habilitat în tehnică, profesor universitar, ex ambasador al Republicii Moldova în China, fiul cunoscutului om politic de odinioară Ion Borşevici. Să fie aici o abatere de la cunoscuta zicală românească „*Surcica nu sare departe de trunchi*” sau altceva e la mijloc. Oricum articolul nominalizat este pătruns de un antiromânism cras şi promoldovenism primitiv. În viziunea domniei sale românii (moldovenii), care reprezintă cca 80% din populaţie, sunt unul din multiplele grupuri etnice. Orice specialist în domeniu ar spune că este o aberaţie, fiindcă în majoritatea statelor naţionale există naţiunea de bază şi reprezentanţii altor naţiuni, care îşi au structurile statale în afara statului naţional respectiv. Deci nu poate fi vorba despre poporul moldovenesc multiethnic – idee îmbrăţişată şi de autorul rândurilor de mai sus. Autorul foloseşte termenul de etnogeneză - un proces de transformare etnică atribuit de el românilor din Basarabia, făcând paralelă la formarea poporului american, australian ş.a. Este o aberaţie. Faptul că „*badea Gheorghe*„ (personaj utilizat de autor) la întrebarea cine este şi ce limbă vorbeşte răspunde că este moldovean şi vorbeşte limba moldovenească nu este un argument al etnogenezei acestei frânturi de popor. Acesta este rezultatul unui proces diabolic de deznaţionalizare exercitat de imperiile ţarist şi sovietic pe parcursul a 200 de ani şi este nevoie de timp ca „*badea Gheorghe*” să revină în albia sa firească. Câte zoi

aruncă asupra noastră, băştinaşii (dintre care prin sânge parţial face parte şi domnia sa), vărsând apă la moara şovinilor ruşi. Conform opiniei Dlui V.Borşevici naţionalii (adică noi) am ocupat mai întâi sectorul de stat, mai apoi şi cel de piaţă în detrimentul altor minorităţi. Oare atât de orb să fii ca să nu observi că majoritatea firmelor particulare în Republica Moldova sunt ruseşti (ale reprezentanţilor unei etnii din afara Republicii) în detrimentul naţiunii de bază. De asemenea, în opinia Dlui V.Borşevici noi (românii moldoveni) suntem vinovaţi de invazia de la Nistru, nu Rusia care prin intermediul armatei a 14^a, a bandelor de mercenari cazaci şi a altor lepădături a format această enclavă rusească pmr. Relativ recent în timpul acelui amalgam de sărbători începute la 24 august şi terminate la 27 august (sărbătoarea limbii române de la 31 august nu este recunoscută de dl preşedinte Voronin, el fiind plecat din „*ţară*”) la radioul aşa numit naţional am auzit o nouă tratare a agresiunii de la Nistru, ea fiind numită război civil. Iată că lumea exterioară află în sfârşit adevărul că noi ne-am bătut între noi ca proştii, iar Rusia nu a avut nici o implicaţie. Cum vă place Domnilor? Nu este cumva o încercare stângace a conducerii comuniste promoscovite de a scoate de sub lovitură Rusia, pe care o deranjează numele de agresor. De asemenea, este anapoda tratată problema relaţiilor dintre românii moldoveni şi reprezentanţii altor naţionalităţi. Oare într-adevăr dl V.Borşevici crede că majoritatea moldovenilor cer expulzarea alolingvilor din Republica Moldova (chiar dacă au fost şi se mai aud astfel de voci răzlete, de parcă în aceeaşi mare Rusie nu se vorbeşte zilnic despre curăţirea Rusiei de neruşi)? În mod normal alolingvilor li se cere doar să se acomodeze la spaţiul lingvistic şi cultural al băştinaşilor, dacă doresc să convieţuiască în linişte conform standardelor europene (la care se referă şi autorul rândurilor de mai sus). Ce stimă putem purta noi, băştinaşii, faţă de acei venetici

velicoruși, din partea cărora tot timpul am avut parte doar de dispreț. „*Barany, muly, nedoucichi ș.a. (berbeci, boi, tâmpiți n.n.)*” - iată epitetele, cu care de cele mai multe ori am fost și suntem încă etichetați (culmea obrăzniciei - la noi acasă). Faptul că ei nu doresc să ne învețe limba (nici cei care trăiesc aici de peste 60 de ani, nici urmașii lor, educați tot de ei în spiritul velicorusismului, șovinismului rus, băgându-le în cap ideea că ei aparțin unei rase mai superioare) este un argument în plus. Cunoscut un exemplu cras. Pentru a pleca pe timpuri într-o țară din Africa la lucru într-o universitate pe o perioadă de trei ani un profesor de la noi de origine rusă (pe nume Maximov) a învățat la Kiev limba franceză doar în 8 luni de zile, limba română însă n-o cunoaște nici astăzi, având o vârstă în jurul a 60 de ani. Eu mă închin în fața rusului Victor Grebenșicov care, sosind în Moldova, a învățat limba română, a îmbrățișat tradițiile noastre naționale. Venind în Moldova putea să aleagă o cale mai ușoară, precum au ales majoritatea conaționalilor săi. Dacă ar fi mai mulți de astfel de ruși am putea ajunge mai lesne în marea familie europeană.

CE LIMBĂ VORBEȘTE PREȘEDINTELE VORONIN?

„...Simplul fapt că noi Românii, câți ne aflăm pe pământ vorbim o singură limbă, „una singură” ca nealte popoare, și aceasta în oceane de popoare străine, ce ne înconjoară, e dovadă destulă că așa voim să fim noi și nu altfel”.

(Mihai Eminescu, Opere politice)

De atâtea ori suntem nevoiți să revenim asupra unui subiect indiscutabil: ce limbă vorbim noi cei din Basarabia? Deunăzi, citind un reportaj de la festivitatea de deschidere a terminalului petrolier de la Giurgiulești, am găsit în luarea de cuvânt a președintelui Voronin câteva „pierre” la acest subiect. „Nu trebuie să ne indice cineva ce limbă vorbim” a declarat domnia sa. Chiar atât de categoric Domnule Președinte. Nici chiar Eminescu? Nici chiar Eugen Coșeriu, Raimund Piotrovski, Ion Dumeniuc? Vă aplecați urechea doar la spusele „marilor savanți” gen Stati. Oare astfel de „savanți” pot fi admiși în grădina pe nume „Limba maternă”. „Limba noastră nu e nouă, ci din contra veche și staționară. Ea e pe deplin formată în toate părțile ei, ea nu mai dă muguri și ramuri nouă și a o silnici să producă ceea ce nu mai e în stare, înseamnă a abuza de dânsa și a o strica” ne mai avertizează marele moldovean și român Eminescu. Neînregistrând mari succese în domeniile economic și social conducerea comunistă de la Chișinău se implică foarte activ în „argumentarea” noțiunii de „popor moldovenesc multiethnic”, reinventând o limbă aparte – limba moldovenească (s-o caute cu lumânarea în reestrul limbilor vorbite pe glob și nu o va găsi), o „istorie integrată” etc. În această „acțiune patriotică” se implică tot mai mult atât cozile de topor cunoscute în Basarabia, cât și noi susținători, cum ar fi cunoscutul Tudor Tătaru (îl mai țineți minte cum vorbea vre-o trei ani în urmă seară de seară în „orașelul libertății” din timpul unor acțiuni de protest și ce spune astăzi). De ce oare se întâmplă astfel de lucruri în acest colț de pământ românesc? O frântură de popor mai oropsită și bătută de soartă decât cea din Basarabia probabil nu există pe bătrânul continent. Turcii, tătarii, tot soiul de triburi migratoare, care au trecut peste noi, au lăsat urme aproape

invizibile, cu excepția unor cuvinte rămase în limba vorbită și a unor obiceiuri (nu întotdeauna dintre cele mai bune). Toate relele s-au început după prima „*eliberare de sub jugul turcesc*” de la 1812. Băștinașii români din Basarabia au fost supuși unui proces diabolic de deznaționalizare, de rusificare. Perioada 1918-1940 pentru Basarabia a fost o perioadă de relativă liniște, de revenire lentă la valorile naționale, la rădăcini, de tămăduire a rănilor provocate de regimul țarist rus pe parcursul a peste 100 de ani. Însă frații români din partea stângă a Nistrului au rămas sub aceeași cizmă rusească, modificată nițel sub aspect ideologic. La început regimul sovietic parcă a mai slăbit puțin chingile în problema națională, însă mai apoi pentru românii (moldovenii) din stânga Nistrului s-a început un proces de moldovenizare anacronică cu scopul de ai separa spiritualicește de matca lor – limba și cultura română, de experimentări cu introducerea alfabetului latin ca peste 6 ani să fie „*arestat*” și înlocuit cu cel rusesc. După cea de a doua „*eliberare de sub jugul moșierilor români*” de la 1940 și, în special, după cea de la 1944 „*eliberarea de sub ocupația româno-fascistă*” (cum iubește să se exprime actuala conducere neocomunistă) pentru întreg spațiul dintre Nistru și Prut, cât și pentru cel de peste Nistru (o parte inclusă în componența nou formatei r.s.s.m., cea mai mare parte rămânând în componența Ucrainei) s-a început cel mai mare coșmar în istoria acestei frânturi de popor: trecerea prin foametea organizată din 1946-1947, colectivizarea forțată, deznaționalizarea și rusificarea acerbă (până în 1959 Chișinăul nu avea nici o grădiniță de copii, nici o școală cu predare în limba română, nemaivorbind de celelalte orașe mai mari sau mai mici). Perioada 1989-1994 a fost o perioadă scurtă de revenire la valorile naționale: limba română și alfabetul latin, istoria și cultura române. Începând cu venirea în a. 1995 a agrointerfrontiștilor la putere și, în special, după venirea comuniștilor la putere în a. 2001 atacurile asupra sfintei sfintelor pentru orice popor – limba română s-au intensificat. A reînceput cu o nouă forță un proces anapoda de moldovenizare, revenindu-se la ideea anacronică de popor moldovenesc polietnic, propagată de mai marii zilei și susținută de cozile de

topor, la noțiunea stalinistă de limbă moldovenească, atât de mult dezbătută de cei mai mari romaniști din lume (ce contează pentru conducerea actuală comunistă și cozile de topor argumentele forte ale marelui lingvist Eugen Coșeriu, ale romanistului rus Raimund Piotrovskii, ale marelui român de origine ucraineană Ion Dumeniuc). Bietul moș Ion trecut prin toate aceste mașinării diabolice și experimente, buimăcit de binelea nu mai știe cine este, de unde se trage și ce limbă vorbește. Această buimăceală temporară a lui moș Ion unii „savanți” o aduc drept argument în favoarea așa numitei „autoidentificări etnice”. Astfel Dl Victor Borșevici în articolul său „(Траектория молдавского мифа в зеркале геополитической реальности. Ziarul „Бизнес-Элита», nr. 32) încearcă să ne convingă în acest lucru, aducând exemplul lui badea Gheorghe „*Bade Gheorghe, a kto ty po naționalinosti?*”. „*Tak moldavanin je ia, dobryi celovek!*”. „*A na kakom iazyke razgovarivaeși?*”. „*Tak na moldavskom, na kakom eşcio?*”. Iată Domnule profesor Borșevici ce spunea la Congresul 2 al Sovietelor din RASSM G. Starfi „...veneau la oarecare moldovan (în timpul recensământului – n.n.) în casă și-l întrebau: „tu ești rus?”. Moldovanul gândea, odată ce țarul rus cârmuiește, înseamnă că și eu îs rus. Apoi cum îi altfel de spus”. Ce se alege atunci din așa numitul proces de etnogeneză a moldovenilor descris de Dstră Dle Borșevici? Acest articol toarnă apă la moara propovăduitorilor moldovenismului primitiv și a ideii limbii moldovenești. La acest capitol îmi permit să fac unele filozofări. În ce limbă vorbesc mai marii zilei Voronin, Stepaniuc, Ostapciuc și trepădușii lor Stati, Nazaria ș.a.? Dar Dstră Domnule Marian Lupu, care vă evidențiază între cei din conducerea de vârf prin cultura limbii vorbite, ce limbă vorbiți? Ei ne spun că în limba moldovenească. În primul rând să ne întrebăm dacă există, în genere, această limbă moldovenească. Conducerea comunistă, acoliții ei și o parte de rătăciți răspund categoric afirmativ. Este o întrebare prostescă, ar răspunde marea majoritate trează la minte. Risc să nu fiu corect înțeles însă voi răspunde și eu afirmativ. Da, încă mai există limba moldovenească inventată de Stalin și „argumentată științific” de „marii lindiști

I.D.Cioban, P.Kior, Ia. Cușmaunsa și L.A.Madan în cunoscutele lor lucrări „Gramatica limbii moldovenești”, „Sintaxisu” ș.a.” (unde prin cătunele din stânga Nistrului pe unde a umblat tov. Stati când s-a trudit asupra alcătuirii scandalosului său dicționar „românesc-moldovenesc”). Iată unele argumente ale acestor „mari savanți” în ale limbii moldovenești, deosebite de cea română. „Limba moldovnească, trăgându-și în trecutu dipărtat din mesticătura linghii Dacilor (Gheșilor) cu limba norodnică latinească, în curgirea multor viacuri s’o schimbat sub înrîurirea linghilor a multor noroadi, cu cari a avut atingiri norodu moldovnesc, și s’o prișcut într-o limvî, diosăghitî di celilanti linghi romani și de alte linghi ale noroadelor mejieșî...Limba moldovnească, în cari grăești norodu moldovnesc, esti limbî sînistătătoari, diosăghitî di limba romînească. Și sî diosăghești și di limba tuturor cărșilor moldovnești...La baza gramaticii linghii moldovnești trebuie sî sî afli prinșipu fonetic(rostirea), dar cu corectivuri trebuincioasî din partea prinșipului etimologic (înșileșu), atunci când aeasta sî ceri” („Politica de moldovenizare în R.A.S.S Moldovenească”, autori A. Gribincea, M.Gribincea și I.Șișcanu, Chișinău, 2004). Acest pretins lingvist Madan încerca să traducă unele cuvinte care i se păreau prea „românești” în „moldovnește”. Astfel în loc de cuvântul „oxigen” Madan propune cuvântul *aeronăscător* (de la rusescul kislorod), cuvântul *nazal* – cu cuvântul *nasnic* (de la rusescul nosovoi), *virgulă* – *vîrguliță*; accent – *loghitură* (de la rusescul udarenie); *ghilimele-labiuș* etc. Până la introducerea gramaticii lui Madan în R.A.S.S.M limba moldovenească se preda după „Gramatica limbii moldovenești” a lui G.Buciușcanu, editată la Balta în a. 1925, care în opinia autorităților avea un neajuns „... primirea di cîtri avtor dreaptascririi tradișionalî moldovnești formilor și terminologhiii, cari di fapt îs romînești”. În „Preacuvântari” (introducere) la gramatica lui Madan P. Chior scria că în instituțiile „culturnici țântrali domnea îndreptarea romînească...pe alocuri domne ori anarhiea diplinî’n dreaptascririi și lecsîcon, ori childuirea necriticească a așamînturilor culturnici țântrali”. Aceste animozități

lingvistice sunt criticate în a. 1939 (fiindcă vântul bătea din altă parte) de un alt „mare savant” I.D.Cioban care scria „... *au împrorit limba da nu au aprotiet-o de norod...ei nu suferă cuvintele din lindiile rusască ori ucraineană, care au intrat în limba moldovenească prin norod, da se stăruie să fabricuiască cuvinte noi. Eaca, de-o vorbă, înloc de vîstavcă zise aratării, la cuvîntu rus odnorodnîi – unoneamnic; vstavca – întropunere, de care norodu moldovnesc nișiodată n-a auzit*”. Într-adevăr unul mai breaz ca altul. Și atunci revin la întrebarea formulată mai sus: în ce limbă vorbește președintele Voronin? Este cert că în limba română, mai defectă, dar totuși în limba română. Dacă domnia sa dorește neapărat să vorbească în „*limba moldovnească*” n-are decât s-ă învețe limba „*savanților*” I.D.Cioban, P.Chior ș.a., bazată pe grafia chirilică (fiindcă alfabetul latin a fost arestat de partidul bolșevic încă în 1938).

Referitor la procesul de moldovenizare, și aici conducerea neocomunistă de astăzi nu este pionier. În primul rând au făcut-o în anii 30 mentorii comuniștilor de astăzi. Printre multe aberații conținute în diferite hotărâri ale conducerii regionale de partid din R.A.S.S.M se întrevăd și unele aspecte care oglindesc atitudinea rușilor și ucrainenilor față de acest proces, față de moldoveni în genere. „...*Procentul moldovenilor și celor care cunosc limba moldovenească s-a redus. Biroul Comitetului regional de partid consideră inadmisibil faptul că unii membri ai activului regional, care lucrează în Moldova câțiva ani nu au învățat limba moldovenească* (dar tov. Mișin, Tcaciuc ș.a. din aripa rusofilă a partidului Dstră, majoritatea dintre care trăiesc aici de o viață și nu cunosc limba fie și moldovenească (dacă așa vă place s-o numiți) le-ați pus această întrebare Dle președinte). *Membrii de partid care se eschivează de la învățarea limbii moldovenești să fie transmise în Comisia de Control pentru a fi trași la răspundere disciplinară până la excluderea din partid*” (Din Rezoluția Biroului Comitetului Regional al PC(b)U (1930) la raportul despre starea de moldovenizare a aparatului). Despre atitudinea ostilă a rușilor și ucrainenilor față de politica de moldovenizare promovată de partidul bolșevic vorbește Ilin, secretarul CRM al PC(b)U la plenara a IV din luna mai, 1931

„...un şir întreg de lucrători de partid cu funcţii de răspundere până în prezent ignorează trecerea celulelor lor la scrierea în limba moldovenească, un şir întreg de tovarăşi nu doresc să înveţe limba moldovenească (dar parcă tovarăşii de astăzi alogeni doresc s-o înveţe): în loc să angajeze la lucru moldoveni pentru a contribui la indigenizarea aparatului administrativ ei reduc numărul moldovenilor” (dar oare în diverse funcţii de stat şi din sfera socială astăzi nu sunt angajate preponderent persoane care nu ne cunosc limba (şi nici nu vor s-o cunoască), nemaivorbind de sectorul privat care în mare parte aparţine ruşilor, unde moldovenii sunt angajaţi la lucru doar la lucrări necalificate). „...Şcoala tineretului muncitoresc din Birzula are învăţători care educă copiii că moldovanul poate fi numai pe treapta inferioară, iar celelalte naţii pot fi la posturi de conducere...secţia de cadre a şcolii a dat dispoziţia de a stopa admiterea moldovenilor...alte naţionalităţi au dreptul de a circula gratuit în transportul comun, iar moldovenii nu primesc acest drept...elevilor moldoveni li se acordă facilităţi mai reduse decât ruşilor sau ucrainenilor...elevilor moldoveni nu li se dă lenjerie de pat, li se acordă cămine numai în afara oraşului...Astfel spus în şcoala din Birzula elevii moldoveni sunt puşi în starea de „negri”: „nu intra în localul albilor”...”moldovenii nu pot fi reeducaţi, deoarece sunt oameni primitivi (profesoara Amolova de la o şcoală din Grigoriopol). Cum poate fi numită aceasta decât şovinism velicorus. Sunt şi alte abateri, când tovarăşii înţeleg că numai moldovenii pot să-şi creeze cultura, oare poate altcineva să creeze cultura?” (ce puteţi spune, Dle preşedinte, despre ruşii de astăzi (majoritatea absolută membri sau simpatizanţi ai partidului Dstră) care ne învaţă ce limbă vorbim, ce alfabet e mai bun pentru limba română, ce istorie naţională să-i învăţăm pe copiii noştri, ei singuri nedorind să înveţe barem minimul necesar de cuvinte pentru a putea întreţine o conversaţie) (Din raportul Secretarului Comitetului regional moldovenesc al PC(b)U Iliuşin la plenara despre construirea culturală naţională în R.A.S.S.M, 1931, 21-22 mai). „...Noi avem o serie întreagă de secretari săteşti, care ca lucrători sunt foarte buni, dar care timp de 3-4 ani de

activitate secretărească în satele moldovenești, unde și cucoșii cântă moldovenește, nu au învățat limba. Cum pot acești secretari să comunice cu o masă, necunoscând limba acestei mase (cu câte cazuri de acest gen ne întâlnim și astăzi). Acești tovarăși, care se află câte 3-4 ani într-un sat moldovenesc, rămân în starea persoanei, care spune că el se află 8 ani în Rusia, iar acești ruși afurisiți sunt atât de neculturali, că nu înțeleg limba germană” (dar oare alogenii noștri de astăzi nu procedează la fel). „Pentru membri de partid și candidați, care învață limba moldovenească a stabili din 10.IX.1937 examene în volumul corespunzător pentru gradul 1, pentru cei care nu au urmat cursuri examenul să fie stabilit pentru 1 ianuarie 1938” (dar Dstra Dle președinte al „țării” și prin cumul secretar general al partidului comuniștilor (sau invers) pe când le stabiliți colegilor Dstră de partid neștiutori ai limbii (fie și moldovenești) un examen de cunoaștere a limbii oficiale a statului, în care trăiesc și pe care îl conduc?) (din directiva ședinței Secretariatului comitetului orășenesc de partid Tiraspol (1937)). Chiar și ștabii partinici recunoșteau deformările grave în politica națională promovată pe teren. De exemplu, referitor la introducerea alfabetului latin (a fost o perioadă scurtă (1932-1938) de latinizare a scrisului moldovenesc, dusă de partid nu din mare dragoste față de moldoveni, ci din considerente politice) profesoara colegiului din Balta Verbițcaia declara „...acum prin introducerea latinizării se implantează o limbă străină neînțeleasă moldovenilor”. „...tot aparatul Comisariatului norodnic al Finanțelor RASSM constă din 64 oameni, dintre care 5 moldoveni și 7 care pot să converseze în limba moldovenească”. „...Aparatul Comisariatului norodnic al Agriculturii constă din 86 oameni, dintre care 7 moldoveni. Cercuri de moldovenizare – 2. Frecventarea lecțiilor este de 15-20%”. „...din 39 de lucrători ai aparatului Comisariatului norodnic al Învățământului 13 sunt moldoveni, însă la momentul controlului doar unele directive sunt scrise în limba moldovenească, în același timp a fost complet stopată corespondența în limba moldovenească” (și acest lucru era observat în ministerul care trebuia să promoveze cel mai mult moldovenizarea). Din luarea de cuvânt a lui Zelenciuc,

secretarul 3 al Comitetului regional al PC(b)U la a XI conferință de partid „...Din altă parte dușmanii poporului implantau artificial așa numitele școli naționale – nemțești, poloneze, cehe, bulgare ș.a. Vizitând aceste școli am înțeles că copiii noștri elevi ai școlii sovietice, sunt absolut sălbatici. Nici un elev ai claselor 8 și 9 nu citise lucrările „Așa s-a călit oțelul”, „Eu sânt fiu al poporului muncitor”. Acum prin hotărârea partidului și a guvernului toate aceste școli se trec la limba rusă” (iată domnilor cum a fost formată coloana a 5^a și în Basarabia).

Deja în a. 1938 (la numai 6 ani de la introducerea alfabetului latin) apare „Hotărârea Komitetului Împlinitor Central a RASS Moldovenești „Despre treșerea scrisului moldovenesc dela alfavitu latin la alfavitu rus” cu „argumentările” respective „...Pe sub șriftu latin ei au introdus limba română, salonă, franțuzită, cu care nu grăiește niși norodu român...Dar norodu hișiodată nu-i trădător, și, înțelegând inima dușmanului repede ia nimișit. Rugămintea norodului a fost – ca de trecut înapoi la șriftu rus, aprotiet lui și înțăles, și la limba adevărată moldovenească, cu care grăesc truditorii din Moldova Sovetică. Și aiasta-i drept. Trecînd în anu 1938 la șriftu rusesc, am eșit cu totul de sub înrâurirea culiturii burjuaznișe-fașiste, și acum ne aprotiem cutotu mai strîns de culitura norodului rusesc, ucrainean și altor noroade frățești a Uniunii Sovetișe. Noi cu aiasta făsem încă mai mare unire și îndeobștire cu așel norod prietenos, care ne-a slobozit de sub jugul burjuaziei și, care are sute de ani în disfășurarea culiturală, iar az este șel mai progresiv din lume”. Șirul exemplurilor poate fi continuat.

Și totuși, ce limbă vorbiți Dle președinte Voronin, Domnule președinte al parlamentului Lupu? Dacă insistați că limba moldovenească, atunci ea este cea descrisă ceva mai sus. Dacă limba română - atunci spuneți-i pe nume.

VLADIMIR VORONIN REVINE ÎN ALBIA SA FIREASCĂ

*„Vai de mine, dacă convingerile mele se vor clătina în
dependență de bătaia pulsului meu”*

(F. Shiller)

În perioada preelectorală și cea electorală din ultimele alegeri Vladimir Voronin a intrat cu o platformă vădit proeuropeană și antirusească (mai bine zis antiPutin). A fost un truc electoral și nu mai mult, pentru cei creduli. Păcat că în aceste povești voroniste unii au crezut sincer, uitând pe semne de vechea zicală românească „*Lupul* (nu-l am în vedere pe cel din parlament) *își schimbă părul, dar năravul ba*”. Era, într-un fel șocantă această metamorfoză bruscă, cunoscându-i antieuropenismul și prorusismul cras din trecut. Nu a trebuit mult să așteptăm. Era și firesc ca această construcție de nisip a lui Voronin să se năruie. Prins în colț de Declarația lui Băsescu președintele Voronin s-a deconspirat, făcând niște declarații șocante, din care reiese că porțița pentru noi în Europa este închisă bine, iar Republica Moldova este bine priponită, priponul (cei de la țară știu ce-i acesta – este un cui bătut bine în pământ, de care sunt priponite vitele) fiind Transnistria. Cel de-al doilea element forte a-l președintelui Voronin, cu care ia cumpărat pe mulți din lagărul democratic, a fost antirusismul (antiputinismului), declarat de fapt după respingerea planului Kozak pentru reglementarea așa numitului conflict transnistrean. Dar și acest atu al președintelui Voronin s-a dezumflat brusc. Zilele trecute, pe data de 8 august într-o manieră plină de mister și secret Vladimir Voronin a zburat la Moscova să se întâlnească cu președintele Rusiei Vladimir Putin. De menționat că vre-o lună în urmă Voronin a mai avut o întrevedere cu Putin. Aici aș face o paralelă. Pe timpuri unii

domnitori ai Moldovei, care călcau puțin pe greblă, plecau cu capul plecat la Istambul. De acolo se întorceau în țară fie maziliți, fie miruiți pe un termen nou de domnie. Depindea de capacitatea de plată a domnitorului. Pe atunci plata se făcea în aur. Astăzi dintr-un colț de țară pe nume Basarabia preinșii domnitori pleacă cu capul plecat la Moscova. De acolo se întorc fie cu susținerea Kremlinului în viitoarele alegeri, fie fără susținerea lui. Depinde de capacitatea de plată. Numai că plata este de altă natură. Ea se efectuează sub alte forme: fie prin cedarea unor teritorii proprii pentru baze militare străine, fie prin cedarea parțială a independenței politice și economice, fie prin acordarea statutului de limbă de stat limbii ruse pentru coloana a 5^a, fie prin abandonarea politicii proeuropene sau proNATO. Ce probleme au fost discutate timp de 2 ore (ca să vezi ce generos a fost marele Putin față de un cu totul neînsemnat pentru el Voronin), ce preț a plătit Voronin pentru recâștigarea bunăvoinței sultanului, adică a lui Putin, nu se știe. Deocamdată e ținut în secret, însă nu va trece mult timp și totul va ieși la suprafață. Vizionarea evenimentului la postul de televiziune ORT a lăsat impresia unei întâlniri între un stăpân și un vasal: comportamentul de stăpân al lui Putin și de elev cu mari corijențe al lui Voronin. De menționat că ambii președinți poartă numele de Vladimir ceea ce în traducere din rusă înseamnă „A stăpâni lumea”. Dacă lui Putin, care consideră ca are puterea și destinația de a domina lumea (în realitate Rusia este un colos pe picioare de lut) i se mai potrivește acest nume atunci lui Voronin i se lipește ca nuca de perete. El nu poate stăpâni o frântură de țară din 11 județe, nu-l poate pune la respect pe un smintit venetic de Smirnov. Dacă Putin concentrează tot mai mult puterea în mâinile sale (regiunile având împuterniciri tot mai limitate), atunci Voronin

procedează tocmai invers: sub presiunea lui Putin o împarte cu Tiraspolul și Comratul.

Revenind la vizita lui Voronin la Moscova ași formula câteva întrebări către unii lideri preținși democrați care l-au crezut pe Voronin la 4 aprilie 2005: unde a dispărut antiputinismul lui Voronin de atunci, cu care va cumpărat atât de ieftin, dar și pe alte personalități. Doar atunci ne demonstrați cu bale la gură că cel mai proPutinist este Urechianu, iar cei mai antiputiniști sunt Voronin și Roșca, ultimul fiind și cel mai anticomunist. Cum mai comentezi Dle Roșca și de data aceasta călcarea în străchini (oare numai asta să fie?). Ce o să faci acum cu dosarul deschis la așa numitul atentat la viața duminică organizat de FSB-ul rusesc (serviciul federal de securitate), în care ți-ai permis să-l implici într-un mod bădăranesc și pe marele poet național Grigore Vieru? Pentru o bună parte era clar că tot acest joc de antirusism era un joc electoral, un joc de interese pentru cei creduli. Din puținele informații difuzate am aflat că la această întrunire Voronin la încredințat pe Putin că va păstra neutralitate față de NATO. Dar față de Rusia, dle președinte Voronin? De ce bazele militare rusești mai continuă să staționeze pe teritoriul legitim al Republicii Moldova? De ce se folosesc duble standarde față de aceste două mari puteri.

De asemenea, a mai fost discutată așa numita problemă a statutului limbii ruse în Republica Moldova. Dar Dle președinte Voronin, a-ți avut oare curajul să-i explicați acestui mare apărător al rușilor din străinătăți Putin că rușii în Republica Moldova se simt mai bine ca la ei acasă (din prostia noastră că nu am fost suficient de insistenți în promovarea politicii lingvistice începute în anii 1994). Noi, românii, ne sufocăm în acest mediu rusesc chiar în capitală (nu mai vorbim de Tiraspol, Tighina, dar și Bălții) – o puzderie de ziare, de

posturi rusești de televiziune și radio, diverse locuri publice, transport, firme, magazine – peste tot vei auzi preponderent limba rusă. Ce le mai lipsește acestor ivani fără de patrie? Ce va face același Ivan Ivanovici atunci când el va vorbi în limba rusă de stat (în cazul când Voronin își va realiza promisiunea), iar eu voi vorbi în limba română de stat. Cine pe cine nu-l va înțelege? Chiar e atât de complicat de a înțelege acest lucru simplu. De câte ori se va mai reveni la această așa numită problemă, ridicată artificial și aici pe loc de tot soiul de șovini de tipul lui Klimenko. Se mai vorbește că a mai fost discutată problema înlesnirii pătrunderii capitalului rusesc în Republica Moldova. Doamne, fie-ți milă de această frântură de popor guvernată atât de prost. Ne-au cumpărat cu tot cu măruntaie și tot li se pare puțin. Piața de petrol e în mâinile rușilor. Piața gazului – de asemenea. Întreprinderi industriale, întreprinderi de producere a zahărului, întreprinderi vinicole în mare parte sunt proprietate a rușilor. Nemaivorbind de puzderia de supermarketuri, marketuri, restaurante, mici firme de deservire a populației. Oare și în acest domeniu rușii sunt marginalizați?

În concluzie, voi încerca să fac o totalizare a succesului acestei vizite a președintelui Voronin la Moscova. Unele așa numite succese vor apărea mai târziu, nu se știe încă ce bombă cu efect întârziat a plasat Voronin sub viitorul Republicii Moldova. Nu este exclusă aprobarea (în culise) a unui nou plan Kozak pentru Republica Moldova, fiindcă acum acest plan este convenabil pentru ambele părți. Deoarece planul Kozak 1 prevedea o confederație, în care fiecare subiect avea dreptul să iasă din confederație, să se alipească la alt stat. Adică Transnistria (că pentru ea era făcut acest plan) avea dreptul să iasă din această confederație moldovenească, să se alipească, de exemplu la Rusia, în cazul dacă Republica Moldova ar fi

dorit să intre în Uniunea Europeană. Dar deoarece președintele Voronin a declarat că fără Transnistria Republica Moldova nu va intra în Uniunea Europeană, atunci trebuie să înțelegem că nu vom intra nici odată. Dar deoarece nimic nu e veșnic pe lumea aceasta în felul acesta Voronin le leagă mâinile următorilor președinți (cine nu ar fi ei).

Ceea ce deja a devenit foarte clar este știrbirea imaginii Republicii Moldova în fața organismelor internaționale (europenii încep a avea dureri de cap din cauza veșnicelor pendulări ale conducerii Republicii Moldova). Ceea ce a făcut Dl președinte Voronin este un act de trădare a președintelui Georgiei Mihail Saakașvili, și de ce nu, și a lui Iușcenco, care-l are înfipt în coaste pe Ianucovici (tot rușii i l-au plasat). Este un act de trădare față de organizația regională GUAM, care din start avea un caracter de antihegemonie rusească, atât în plan politic, cât și economic. Vom trăi și vom vedea. Aș termina cu un vechi proverb oriental „*Fii binecuvântată nefericire dacă sosești singură*”. Teamă mie că acest pas necugetat al lui Voronin va genera un lanț întreg de „*nefericiri*”.

Literatura și Arta, nr.33, 2006

CAPITOLUL III

Ciuma secolului 20

*„În zadar caută un popor în întinderi teritoriale, în cuceriri,
în războaie ceea ce îi lipsește în chiar sufletul lui: în nici o
zonă din lume nu va găsi ceea ce Dumnezeu ia refuzat”
(Mihai Eminescu)*

VLADIMIR LENIN – GENIU SAU CRIMINAL?

*„Proletari, țineți minte că cruzimea este rămășița robiei
deoarece ea confirmă despre existența în noi înșine a
barbariei”*

(Jores)

„Este tată și bunel, nimeni mai bun ca el”, „V.I.Lenin a fost cel mai bun prieten al copiilor”, „Lenin era democrat nu numai prin convingerile sale, el era democrat organic, prin excelență”, „În Vladimir Ilici trăia credința adâncă în popor...” (G.Krjijanovskii) ș.m.a. Mai țineți minte aceste sloganuri și multe altele de odinioară, cu care li se spălau creierii copiilor, născând generații întregi de „pavlici morozovi”. La noi încă i se închină acestui idol al întunericului (îmi permit această expresie deoarece întreaga lui viață a luptat contra credinței, contra propovăduitorilor ei). Îmi imaginez cum pe data de 22 aprilie conducerea de vârf a Republicii în frunte cu președintele Voronin, președintele parlamentului M.Lupu, prim ministrul V.Tarlev și o întreagă suită cu panglici roșii prinse la piept vor depune flori și se vor închina la monumentul din Valea Morilor a celui mai mare călău al omenirii. Să încercăm să clarificăm puțin situația, să demonstrăm tocmai opusul feții adevărate a acestui idol. Cine a fost în realitate acest V.Lenin (Ulianov)? A fost un revoluționar de profesie, care n-a reușit să absolutească nici o instituție superioară de învățământ, n-a avut înscrisă în cartea sa de muncă nici o zi lucrată. Ieșit dintr-o familie de intelectuali a fost cel mai mare dușman al intelectualității. Aduceți-vă aminte tovarășilor neocomuniști moldoveni de cunoscuta expresie a lui Lenin „*Inteligenția eto...*” (intelectualitatea este un rahat – cer iertare pentru acest limbaj infect leninist). După instalarea democrației pe a 6-a parte a globului pământesc s-a început un proces de demitizare a acestui criminal paranoic, pe conștiința căruia se află milioane de vieți omenești, milioane de destine

mutilate ale tinerei generații, popoare întregi de pe diverse continente cu conștiință deformată. Câte sute de ani vor trebui să treacă până vor dispărea acești gemeni ai comunismului, care au distrus credința în Dumnezeu, credința în oameni, cumsecădenia, familia ș.m.a. Însă reînălțarea monumentelor (inclusiv în Republica Moldova), păstrarea mauzoleului lui V.Lenin în Piața Roșie lângă Kremlin – simbolul Rusiei, păstrarea simbolicii comuniste (secera și ciocanul, a denumirilor străzilor, a edițiilor periodice „Pravda”, „Komsomol’skaia pravda” ș.a. - urmașii direcți ai acelor organe de presă, care în crunta perioadă revoluționară și post revoluționară au propagat teroarea roșie, politica anacronică a unui grup de descreierați, conduși de V.Lenin) demonstrează despre o pseudodemocrație pur rusească. Este foarte clar că acest proces de demitizare a lui Lenin trebuie să continue. Lumea trebuie să cunoască fața adevărată a acestui criminal. În acest context recent am devenit posesorul unei copii a unei cărți zguduitoare prin mărturiile martorilor oculari ai terorii bolșevice „*Teroarea roșie în Rusia 1918-1923*” (autor S.P.Mel’gunov, Berlin 1924). Această informație factologică trebuie să ajungă la masele largi de cititori, fiindcă, să fim sinceri, sunt încă mulți rătăciți îmbibați de ideologia ieftină comunistă. Voi încerca, în măsura în care îmi va permite spațiul unui articol, să aduc suficiente probe factologice în favoarea ideii că V.Lenin a fost unul dintre cei mai mari criminali ai sec. XX (Stalin a fost doar ucenicul lui, dar un bun ucenic), pe conștiința căruia sunt milioane de vieți omenești aduse pe altarul falsei idei despre societatea posibilităților egale, a egalității și fraternității. *”Când se săvârșesc omoruri ale oamenilor nevinovați, când în țară bântuie teroarea bolșevică, care ia uneori cel mai desfrânat caracter, simțul nostru moral nu se poate împăca cu afirmația „nici un scop major nu se realizează fără luptă și chinuri””* scrie S.P.Mel’gunov. Un lucru alogic mi se pare faptul că acest

regim bolșevic își avea avocații săi în lumea democrată – A.France, A.Barbius și Mishel Cordei în Franța, John Rid în SUA, dar chiar și Panait Istrate în România, care vedeau puterea comunistă rusească ca pe o creatoare a omului nou. Dar câți oameni de bună credință din Basarabia au căzut pradă acestor lozinci goale bolșevice. Chiar și partidele socialiste europene acordau susținere morală regimului bolșevic. *„Relativ recent Europa civilizată protesta în glas tare împotriva închisorilor și crimelor țarismului. Ceea ce se petrece acum în Rusia întrece de multe ori toate ororile regimului vechi”* (S.P.Mel’gunov). Despre dimensiunile terorii roșii ne vorbesc foarte multe cazuri. De exemplu, după asasinarea comisarului poporului din S.Petersburg Urițkii de către un fost student, iunkerul Leonid Kannegisser și atentatul socialistei Kaplan în Moscova la viața lui Lenin în a. 1918 bolșevicii au pornit o adevărată teroare roșie. Numai în Petrograd au fost uciși cca 1300 de oameni. Într-o singură noapte au fost împușcați 400 de oameni. Unul din conducătorii VeCeKa (Vserosiiskaia Chrezvyceainaia Komissia – Comisia Extraordinară a Întregii Rusii) Peters a declarat *„...eu declar că orice încercare a burgheziei ruse de a ridica capul încă o dată va întâlni o astfel de rezistență și răfuială, în fața căreia va păli tot ce se înțelege prin teroare roșie”*. Aceste zile au fost după părerea martorilor oculari o orgie sălbatică a terorii roșii. Într-o perioadă scurtă de timp drept răsplată pentru atentatele la viețile lui Urițkii și Lenin au fost împușcați numai în or. Moscova – 3007 oameni; în or. Petersburg – 1300; Nijnii Novgorod – 41 oameni, inclusiv ofițeri, preoți, funcționari etc.; Sumsck – 38; Pskov – 31; Iaroslav – 38; Perm – 50; Piatigorsk – 47 ș.m.a. Ce vină aveau cei din afara Moscovei și Petrogradului pentru acele atentate? *„Pentru viața unui conducător de al nostru trebuie să zboare sute de capete ale burgheziei și acoliților ei”* chema un anunț către cetățeni lansat de CeKa locală din or. Torjsk. În cazul când nu era găsit vinovatul erau arestați toți membrii

familiei lui (femei, copii, bătrâni) și împușcați. Vedeți domnilor cât de scump își prețuiau fundurile lor acești degenerați, aceste animale cu chip de om. În continuare orice atentat la viața oricărui „*cinovnic bolșevic*” de orice mărime era scăldat în sânge absolut nevinovat. De exemplu, ca răspuns la o explozie (organizată tot de ei) într-o clădire bolșevică din Moscova la 25 septembrie 1919 ei au declanșat o teroare groaznică în întreaga Rusie. Sub acest pretext la Saratov CeKa a împușcat 28 de oameni conform informației oficiale, însă câte au fost în realitate) (ce vină aveau acești oameni aflați atât de departe de locul exploziei). După spusele unui arestat al închisorii „Butyrka” și ale comandantului CeKa din Moscova Zaharov Dzerjinskii a venit palid, agitat chiar de la locul exploziei și a dat ordinul de a fi împușcați conform listelor toți cadeții, jandarmii, reprezentanții regimului vechi, diferiți kneji și grafii, care se aflau în închisorile din Moscova, în toate lagărele și închisorile. Astfel, printr-o decizie verbală a unui om erau condamnați la moarte imediată multe mii de oameni. A doua zi această dispoziție a fost anulată, însă mai multe sute fuseseră deja împușcați. Dar câte alte dispoziții similare au mai fost date pe parcursul primilor ani numiți și anii terorii roșii. Unii comuniști din Vitebsk cereau executarea a 1000 de jertfe pentru fiecare lucrător sovietic ucis. Iată declarația unității armate a CeKa din Ostrogorsk „*Pentru fiecare comunist vom lichida sute, iar pentru atentate la viața conducătorilor - mii și zeci de mii a acestor paraziți*”. Cu mărirea depărtării de centru setea de sânge a CeKa creștea. „*Bolșevicii au reabilitat obiceiul stupid de a lua ostatici, și ceea ce e mai rău ei îi distrug pe adversarii lor politici, răzbunându-se pe soțiile și copiii lor*” scria preotul militar britanic Lokart. Astfel după evacuarea lui Vranghel în Crimeea au fost împușcați 13000 de oameni. În timpul măcelului din Astrahan au decedat până la 4000 de muncitori (ca să vezi, dictatura proletariatului se războia cu proletariatul înseși). În timpul războaielor țărănești

din Tambov sute de țărance cu copiii lor au fost luate ostatici. În lagărul de concentrare (o invenție a lui V. Lenin, perfecționată ulterior de Stalin și Hitler) de sub Moscova erau ținuți 313 țărani din Tambov, printre care copii de la 1 lună până la 16 ani. Copiii erau împușcați în prezența părinților și părinții în prezența copiilor. De o cruzime fără margini dădea dovadă secția specială a VeCeKa, condusă de Kedrov – un tip declarat mai târziu nebun. El trimitea de pe fronturi în închisori grupuri întregi de spioni minori cu vârsta între 8-14 ani, pe mulți gimnaziști-minori îi împușca pe loc. *„Impunerea proletară sub toate formele ei începând de la împușcări este o metodă de modelare a omului comunist din materialul uman din epoca capitalistă”* declara Buharin. Câtă cruzime în cuvintele acestui mare teoretician al partidului bolșevic, unul din protejații lui Lenin. Dar cunoscuta frază a lui Lenin *„Fie ca 90% din poporul rus să piară, dar celelalte 10% să ajungă până la victoria revoluției mondiale”*. Observați domnilor, acest *„tată și bunel”* cu mintea sa bolnavă era în stare să-și sacrifice practic întreg poporul pentru o idee anacronică. Aceste idei aberante au găsit sol fertil în rândul maselor pauperizate inculte din întreaga lume (să ne amintim de khmerii roșii din Kampucia, care după modelul leninist au sacrificat 2/3 din populație, de hunveibinii din China maoistă, care terorizau intelectualitatea chineză, de brigăzile roșii din Italia ș.a.).

Din informațiile obținute de la martorii oculari, din reviste și rapoartele scunde ale călăilor autorul cărții *„Teroarea roșie în Rusia în anii 1918-1923”* C.P.Mel’gunov a reușit să obțină o cifră cât de cât veritabilă a numărului victimelor terorii roșii din perioada 1918-1923. Pentru a mări credibilitatea cifrelor care vor urma mai revin cu unele date spicuite din această carte. În rezultatul măcelului ofițerilor din Kiev (a. 1919) cca 2000 de oameni au fost împușcați și tăiați direct în teatru unde au fost adunați prin minciună. Numărul total al

jertfelor în Kiev a fost de cca 12000 oameni. Împușcarea din mitraliere și aruncarea cu grenade a mitingului pașnic din Astrahan s-a soldat cu peste 2000 de morți. Ziarul eser „*Volea Rossii*” a numărat cca 13850 de jertfe numai în 3 luni de teroare roșie la Petersburg. În lagărele morții din or. Holmogor au murit peste 8000 de oameni. Numărul victimelor bolșevice în Odesa în a. 1920 atinge cifra de 7000. Din august 1920 până în februarie 1921 numai în închisoarea din Ecaterinodar au fost împușcați 3000 de oameni, într-o singură zi fiind împușcate 2000 de persoane de un oarecare tâmpit Artabekov. Crimeea era numită „*Cimitir al întregii Rusii*”. După unele date după evacuarea lui Denikin și Vranghel numărul jertfelor atinge cifra de apr. 150000 de oameni. Aici au activat „bine” comunistul basarabean Frunze și comunistul maghiar Bela Kun, care s-au exprimat „*Crimeea este ca o sticlă, din care nu va scăpa nici un contrarevoluționar*”. Oamenii erau împușcați, aruncați în fântânile jenoveze, îngropați de vii. Ce instincte animalice a trezit revoluția rusă a lui Lenin în acești oameni semisălbatici (expresia lui M. Gorkii). Merită atenție părerea aceluiasi poet proletar M. Gorkii „*Cruzimea formelor revoluției eu o explic prin cruzimea excesivă a poporului rus*”. În final voi prezenta unele cifre sumare prezentate de profesorul Sarolea într-o serie de articole din Edinburg „*The Scotsman*”. El face totalul tuturor crimelor bolșevice: 28 episcopi, 1219 preoți, 6000 profesori și învățători, 9000 doctori, 54000 ofițeri, 260000 soldați, 70000 polițiști, 12950 latifundiari, 355250 intelectuali și profesioniști, 193290 muncitori, 815000 țărani. În total cca 1778780 persoane, doar în 5 ani de teroare roșie. Dacă au fost mai puține sau mai multe jertfe oricum acest fenomen trist de teroare roșie a existat sub formele cele mai diabolice, mai sălbatice. Lenin a fost cel care a dat drumul Djinului din lampa lui Aladin. „*Sclavul de ieri a devenit cel mai mare despot*” _scria M. Gorkii.

Pentru a întregi acest sinistru tablou voi încerca să aduc

unele mostre de crime, metode bolșevice, care pălesc în fața metodelor inchiiziției din Evul Mediu. Voi începe cu cazul măcelului bolșevic împotriva iunkerilor din Taganrog. În a. 1918 majoritatea arestaților au fost duși la o uzină metalurgică, unde au fost aruncați de vii, legați de mâini și picioare, în cuptoarele pentru topit metal. Trupurile celor uciși erau lăsate mult timp fără dreptul de a fi îngropate, fiind mâncate de câini și porci. Din amintirile procurorului Guvernului Provizoriu din Stavropol: *„Erau violate femeile calmâce, copiilor li se tăiau urechile”*. În Harkov arhiereului Rodion iau scos scalpul. După reocuparea or. Armavir (Armenia) bolșevicii au tăiat mai mult de 400 de refugiați din Persia și Turcia, peste 500 de locuitori civili. Femei, copii, maturi erau uciși cu baionetele, tăiați cu săbiile și împușcați din mitraliere. În or. Blagoveșcensk au fost găsiți ofițeri și soldați cu ace sub unghii, cu ochii scoși din orbite, cu urme de cuie bătute în umere în loc de epoleți. Un alt caz: *„În camera închisorii era torturată învățătoarea Dombrovskaia, vina căreia, era că au găsit o valiză cu haine de ofițer, lăsate întâmplător de un ofițer – rudă de a ei. Ea și-a recunoscut vina însă cekistii continuau s-o tortureze, având informații că ea dosea lucruri de aur. La început a fost violată în grup, primul fiind cekistul Fridman. Apoi tăiat corpul cu cuțitul, apoi cu cleștele iau fost strivite capetele degetelor. Nesuportând aceste chinuri insuportabile ea a indicat locul unde au fost ascunse un inel și o mică bijuterie de aur”*. În or. Penza președinte al CeKa era o femeie Boș, care prin cruzimea ei ia impus pe șefii săi să o recheme în centru. În Vologda președinte al CeKa era un tânăr de 20 de ani, care folosea o astfel de metodă: jertfele erau puse în saci și aruncate în copcă. Mai apoi a fost stabilit că era bolnav mintal. În cartea *„Mahmureala sângeroasă a bolșevismului”*, alcătuită în baza datelor comisiei de cercetare în Kiev a crimelor bolșevice după ocuparea lui de Armata de Voluntari în a. 1919, autorul Nilostonskii se oprește la descrierea unui *„abator de oameni”*:

„...toată podeaua era acoperită de un strat gros de sânge încheșat, amestecat cu o masă de creieri și oase craniale, mănunchiuri de păr și alte resturi omenești. Un canal cu lățimea și adâncimea de ¼ metri, lungimea de 10 m era plin cu sânge. În grădină erau îngropate în grabă 127 de trupuri”. În Poltava și Kremenciug toți preoții au fost trași în țeapă. De o cruzime fără margini dădea dovadă în Odesa o femeie-călău, o fată tânără pe nume Vera Grebenniucova (Dora). Despre tirania ei circulau legende. Ea le rupea în sensul direct al cuvântului pe jertfe în bucăți: smulgea părul, tăia mâinile, picioarele, urechile, etc. Pentru a ne imagina mai bine activitatea acestui monstru cu chip de femeie, născut de revoluția bolșevică a lui Lenin, e suficient să menționăm faptul că timp de 2,5 luni de slujbă în Ceka ea cu mână proprie a ucis cca 700 de persoane, adică cca 1/3 din totalul victimelor, restul fiind uciși de ceilalți 62 de cekiști. Chiar și crimele turcilor comise Armenia nu pot fi comparate cu cele ale bolșevicilor din Rusia.

Lista crimelor animalice, a metodelor diabolice folosite de bolșevici poate fi continuată la nesfârșit. Prea bogată a fost inventivitatea satrapilor bolșevici, mintea lor bolnavă. Rândurile CeKa erau completate din elemente din cele mai declassate (de altfel e explicabil acest lucru fiindcă oameni normali n-ar fi rezistat psihic). Cât face cinismul cunoscutului bolșevic Zinoviev, care s-a exprimat odată *„Comisia Extraordinară (CeKa) este frumusețea și mândria partidului comunist”* (deci și al Dstra tovarășilor neocomuniști moldoveni, moștenitori al căruia sunteți). Iată și sfatul *„marelui Lenin”* dat conducătorilor acestei organizații de tristă faimă *„Partidul nu este o pensiune pentru domnișoare nobile. Orice ticălos poate fi util pentru noi anume prin faptul că este ticălos”*. *„La 100 de oameni onești revin 90 de ticăloși”* mai recunoștea V.Lenin. Comentariile sunt de prisos. De aceea, rândurile CeKa erau deseori completate cu bandiți, hoți, ucigași. *„În CeKa pătrund elemente criminale”* constata unul

din lucrătorii CeKa Krylenko. De exemplu, agentul CeKa Albert, delegat de uniunea tineretului komunist ca student în Universitatea din Kubani, era în același timp căpetenia unei bande de hoți. În Odesa banda lui Mișca Iaponcic a fost transformată într-un detașament special al CeKa, iar el pus în fruntea lui (tocmai ca în fabula lupului pus paznic la oi). Banditul Kotovschii, cunoscut în Basarabia drept hoț de drumul mare și ucigaș, devine căpetenia unei divizii. Evident, că conducerea CeKa ar fi putut lichida unele elemente prea compromise, însă își dădeau seama că fără ei CeKa n-ar fi existat. Mentorul spiritual al lui Lenin F. Enghels spunea *„Teroarea este cruzimea inutilă, realizată de oameni, care singuri se tem”*. A ținut cont Lenin de astfel de sfaturi când a implantat ideile sale diabolice în această masă semisălbatică a poporului rus? Și atunci termin cu întrebarea: cine totuși a fost V.Lenin dacă faptele lui au fost dintre cele mai criminale?

CONDAMNAREA COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA

*„Fie ca urile să amortească! Dar trebuie să rămână amintirile,
pentru ca atâtea nenorociri, atâtea suferințe să nu fie
niciodată pierdute pentru experiența oamenilor!”*
(Jules Michelet, *Istoria Revoluției Franceze*)

Zilele trecute, în preajma sfintelor sărbători de Crăciun, în parlamentul României și-a prezentat raportul final Comisia Prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România, condusă de politologul Vladimir Tismăneanu, aflat în fruntea unui grup important de membri și experți. A fost un gest uman față de sutele de mii de victime ale regimului comunist, un gest de pocăire față de cei care mai sunt în viață și un gest de recunoaștere a vinii regimului comunist față de cei care au fost sau inițiat de președintele României Traian Băsescu, chiar în preajma intrării ei în Uniunea Europeană, a fost unul foarte la moment, chiar dacă mai multe cercuri politice s-au opus acestui lucru. Este un început de bun augur, iar prin coordonarea pe viitor a acțiunilor țărilor fost comuniste din Estul Europei (România, Polonia, Bulgaria, Ungaria, Cehia și Slovacia, Slovenia, Croația ș.a.), care au cunoscut pe sine urgiile regimurilor comuniste de tip stalinist, s-ar putea iniția demararea unui proces internațional de condamnare a comunismului, similar celui de la Nürnberg. Din anumite motive obiective și subiective țările occidentale nu vor face acest lucru. *În primul rând* din cauza că după al doilea război mondial u.r.s.s.-ul stalinist era privit de multe popoare din occident drept izbăvitor de ciuma fascistă. Prin aceasta se explică, probabil, și intensificarea mișcărilor de stânga în unele țări din Occident (fortificarea partidelor comuniste și socialiste din Italia, Franța, Grecia, dar și cele social-democrate din Suedia, Finlanda, Germania). *În rândul doi* popoarele din Occident au cunoscut doar urgiile fascismului, nu și cele staliniste mult mai groaznice, iar dacă unele informații despre

crimele staliniste (foarte bine secretizate sau dezinformate, cum a fost cazul celor 40000 de ofițeri polonezi, lichidați în localitatea Catuni de către NKVD-ul sovietic, dar pus în seama nemților, sau a lagărelor de exterminare în masă, numite fariseic de zbirii comuniști „lagăre de corecție prin muncă”, prin mașinăria cărora au fost mutilate fizic și moral zeci de milioane de oameni absolut nevinovați) se mai strecurau prin cortina de fier nu li se dădea crezare, fiindcă păreau neverosimile, prea antiumane din punctul de vedere al occidentalilor rafinați. În rândul trei a jucat un rol important probabil și promovarea pe toate căile posibile a ideologiei comuniste demagogice și ieftine, care, însă, prinde la masele largi pauperizate, așa cum a prins la milioanele de țărani și muncitori ruși în 1917 (dar și unii basarabeni erau „încântați” de raiul bolșevic care se construia peste Nistru, propagat prin mijloacele de informare în masă (ziarele „Pravda”, posturile de radio circulau liber în Basarabia interbelică), prin miile de informatori (în special din rândul alogenilor). Refugiații de peste Nistru, care spuneau adevărul despre raiul bolșevic, deseori nu erau crezuți (cine a citit amintirile lui Vadim Pirogan își amintesc despre cazul rusului (albgardist) Necrasov, care, dând crezare propagandei bolșevice, s-a întors în Rusia bolșevică pentru a pune umărul la construirea „cele mai umane societăți”, dar a nimerit în GULAG-ul din Siberia în calitate de spion român. După evadare și luni de zile de rătăcirii, ajuns printre ai săi la Bălții dragi, povestind adevărul despre raiul bolșevic și prin ce chinuri a trecut, nu era crezut de prea credulii basarabeni).

Ei bine, să revenim la raportul cu pricina, prezentând un mic rezumat. Scris pe 663 pagini de text mărunț, structurat pe trei capitole mari, introducere și concluzii (inclusiv cca. 20 de pagini dedicate represiunii comuniste în Moldova Sovietică – este un moment important, de recunoaștere a faptului istoric că locuitorii Basarabiei sunt priviți ca parte componentă a

poporului român și ei trebuie tratați la fel), Raportul este un document foarte important pentru demascarea fărâdelegilor regimurilor comuniste din România și nu numai. „*Recuperarea memoriei, dar și identificarea responsabilităților sunt indispensabile funcționării unei comunități politice democratice*” se constată în raport. Cum poate fi edificată în continuare o societate democratică (despre care ne vorbește atât de des conducerea comunistă de la Chișinău și cozile ei de topor) dacă unii din călăii de ieri, nomenclaturiști, care poartă răspundere de represiunile staliniste și brejneviste din Basarabia, se află în continuare la cârmă sau primesc pensii grase, iar unele din victimele lor (care mai sunt în viață) se bălăcesc în continuare în mizerie și desconsiderare. “*Pe plan global, peste o sută de milioane de oameni au fost victime ale acestui sistem. Chiar această cifră este una minimalistă. Numai în China, circa 70 de milioane au murit în timp de pace ca urmare a planurilor și strategiilor catastrofic-genocidare ale lui Mao și camarazilor săi de idei. În URSS, cel puțin 20 de milioane au pierit în sinistrul experiment bolșevic. Cartea Neagră a comunismului oferă probe zguduitoare privind dezastrul civilizațional al dictaturilor comuniste: s-a pierdut însăși noțiunea de umanitate prin ceea ce istoricul francez Alain Besançon a numit falsificarea Binelui*” se constată în Raport. Sunt niște cifre minimaliste, cum recunosc înseși autorii Raportului. Conform datelor istoricului rus Volkogonov numai în Rusia Sovietică și u.r.s.s. numărul victimelor directe și indirecte atinge cifra de 60 de milioane. Raportul cuprinde un material factologic foarte important și ar fi oportună editarea lui într-o broșură aparte și răspândirea (pe gratis) cel puțin în toate bibliotecile din localitățile din Basarabia. Trebuie pregătit terenul pentru condamnarea oficială în viitor a crimelor regimului comunist din Basarabia. Luând în considerație că, deocamdată foarte puțini vor avea posibilitatea să ia cunoștință cu acest raport mă voi opri pe scurt asupra celor mai

importante momente ale raportului din compartimentul „**Represiunile comuniste în Moldova sovietică**”. „...basarabenii puteau să se identifice doar ca moldoveni după naționalitate. Cu alte cuvinte, Moscova a încurajat prin toate mijloacele ridicarea identității regionale la statutul unei identități etno-naționale. Respectiv, interesului geostrategic al Moscovei în regiune, în primul rând accesul la gurile Dunării și asigurarea securității portului Odesa, i se acordă o acoperire conceptuală aparent coerentă, potrivit căreia moldovenii ar constitui o națiune aparte, mai apropiată prin destin istoric și cultură de poporul rus, ucrainean și alte popoare sovietice decât de națiunea română... În ceea ce privește istoriografia actuală din Republica Moldova, majoritatea absolută a istoricilor, cu puține excepții, au abordat critic și au condamnat fărădelegile din perioada anilor 1940-1941 și 1944-1951, precum și tentativele sovietice de a crea o națiune moldovenească distinctă de cea românească”. Oare aceasta nu este o confirmare în plus că cei care promovează astăzi cu atâta îndârjire moldovenismul primitiv fac politica cercurilor rusești în zonă?! “Spre deosebire de România, în Republica Moldova după 1989 s-a acordat o atenție mai redusă recuperării memoriei victimelor regimului sovietic. Dacă în România există destule instituții și reviste specializate care se dedică problematicii în cauză, în partea stângă a Prutului există doar două secții minuscule de cercetare în istoria postbelică, una la Institutul de Istorie al Academiei de Științe și alta la Muzeul Național de Istorie. Există o Asociație a Victimelor Regimului Totalitar Comunist din Moldova, condusă actualmente de Vadim Pirogan, dar activitatea acesteia nu reușește să aibă un impact important asupra societății. Memoria victimelor regimului comunist este întreținută mai ales în rândurile profesorilor de istorie din școli și ale elevilor datorită acțiunilor întreprinse de Asociația Istoricilor din Moldova (președinți din 1990 fiind, pe rând,

Alexandru Moșanu, Ion Țurcanu, Pavel Parasca, Anatol Petrencu, noul lider din 2006 fiind ales Gheorghe Palade)” - se spune în continuare în Raport. „În urma semnării Pactului Ribbentrop-Molotov din 23 august 1939, Basarabia este revendicată de sovietici drept zona lor de influență. Astfel, la 28 iunie 1940, Armata Roșie ocupă Basarabia, precum și Bucovina de Nord și Ținutul Herței. Drept urmare, este creată Republica Sovietică Socialistă Moldovenească (RSSM) la 2 august 1940. Numai 6 din cele 13 raioane ale RASSM intră în componența RSSM, iar județele basarabene Ismail și Cetatea Albă din sud și o parte a județului Hotin din nord sunt incluse în cadrul Ucrainei Sovietice. Basarabia cunoaște astfel încă din anii 1940-1941 experiența sovietizării și comunizării, unul din elementele centrale ale acestei experiențe fiind aplicarea terorii în masă față de clasele sociale indezirabile. Anexarea Basarabiei de către sovietici anticipează astfel instaurarea regimului comunist în spațiul românesc după 1944”. Observați, dle președinte Voronin, ce constată o comisie autorizată, alcătuită nu numai din români: nu ceea ce declarați iresponsabil, că Republica Moldova nu are nimic cu Pactul Ribbentrop-Molotov (dacă domnia sa se identifică cu Republica Moldova, atunci probabil are dreptate). Cine erau cei care realizau în primii ani directivele regimului de ocupație? Era partidul comunist, care „... din totalul comuniștilor basarabeni de 285 persoane în august 1940, 186 erau evrei, 28 ucraineni, 21 ruși și 21 români... Din circa 9 000 de comuniști din RSSM în 1941, aproape jumătate erau veniți din alte republici sovietice”. Cum a lucrat acest partid inuman, continuator al căruia este partidul actual de guvernământ, ne demonstrează cifrele din Raport: „Primii care au căzut victime ale regimului comunist au fost 1 122 de persoane arestate în perioada 28 iunie - 4 iulie 1940... În următoarele luni au fost arestate alte circa 2000 de persoane În lunile iulie-noiembrie 1940 au fost repatriați în Germania circa 124 000

de germani basarabeni... Operațiunea majoră de arestare și deportare a fost stabilită pentru noaptea de 12 spre 13 iunie 1941. În raportul din 14 iunie 1941 despre rezultatele operațiunii, înaintat lui Stalin, Beria și Molotov, se constată că numărul celor arestați și deportați a scăzut de la cifra inițială de 32 423 de persoane la 31 419 (ca să vezi câtă mărinimie). După estimările guvernului antonescian, 97 la sută dintre cei arestați și deportați în 12-13 iunie 1941 erau români. În total, în primul an de ocupație sovietică au avut de suferit – prin arestare sau deportare - în jur de 90 000 de persoane reprimare, arestate sau deportate (conform arhivelor de la Moscova)”. Perioada războiului - oricât ar părea de ciudat - a fost pentru basarabeni mai liniștită. „Sovietizarea și comunizarea Basarabiei este reluată imediat după intrarea Armatei Roșii în provincie în martie 1944. În iarna anului 1946/1947 puterea sovietică a declanșat o foamete în masă cu scopul terorizării populației recalcitrante. În total, după estimările făcute de istoricul Mihai Gribincea pe baza documentelor de arhivă, numărul victimelor foametei din anii 1946-1947 se ridică la cel puțin 216 000 persoane. Pentru prima dată în istoria provinciei au fost înregistrate cazuri de canibalism. Care erau cauzele foametei? Responsabilitatea factorului administrativ, a puterii sovietice în ansamblu, a fost recunoscută într-un tratat de istorie abia în plină Perestroikă, în 1988. Drept dovadă este faptul că în perioada foametei din cei doi ani, 1946 și 1947, au fost înregistrate 389 000 de cazuri de distrofie, dintre care 240 000 numai în perioada februarie-martie 1947”. Nerealizând directivele partidului privind colectivizarea în masă a țăranilor, chiar și după aceste măsuri inumane, Kremlinul împreună cu ștabii locali pregătesc o nouă deportare. „Foametea, după cum am văzut, n-a convins țăranul să intre în colhoz. Ca și în alte regiuni anexate recent de Uniunea Sovietică, în RSSM a fost organizată o nouă deportare în masă, după modelul celei din iunie 1941. Acest

eveniment tragic a început în noaptea de 5 spre 6 iulie 1949, la orele 2 de dimineață, și a durat până la orele 8 seara ale zilei de 7 iulie. Conform operațiunii „Iug” („Sud”), a fost înfăptuită strămutarea forțată în Siberia și Kazahstan a 35 796 de persoane, dintre care 9 864 de bărbați, 14 033 de femei și 11 889 de copii. Pe drept cuvânt, evenimentul a fost numit ulterior „cea mai mare deportare a populației basarabene”.... Acest lucru este adevărat mai ales în ceea ce privește efectul asupra ritmului de colectivizare în următoarele luni după deportare. Astfel, numai în lunile iulie-noiembrie 1949 cota gospodăriilor țărănești care au intrat în colhozuri s-a majorat de la 32% la 80% din total, pentru ca să se ridice la 97% în ianuarie 1951”. După rezolvarea mării probleme materiale – cea a colectivizării - ștabii de partid s-au apucat de rezolvarea problemei spirituale, pentru formarea omului nou de tip sovietic, iar credința religioasă era un impediment serios în această direcție. Cât cinism se observă în acțiunile guvernării comuniste de restaurare a bisericilor și mănăstirilor, distruse și închise, transformate în depozite și grajduri de către mentorii lor de ieri. „...Ultima deportare în masă a populației basarabene a avut loc în noaptea de 31 martie spre 1 aprilie 1951 și a vizat, de această dată, elementele religioase considerate un pericol potențial la adresa regimului comunist-stalinist. În cadrul operațiunii numite „Sever” au fost arestate și deportate 723 de familii, alcătuind 2 617 persoane...Care ar fi numărul total al victimelor regimului sovietic în fosta RSSM? Autorii Cărții negre a comunismului, citând o scrisoare a ministrului de interne al URSS către Stalin din 17 februarie 1950, menționează cifra de 94 792 de deportați din Moldova cu statut de „spețpereselenți” (deportați cu statut special) în gulagurile sovietice. Acest număr pare a fi cel mai aproape de adevăr, întrucât provine dintr-un document oficial și se apropie de numărul celor identificați deja și incluși în Cartea memoriei, departe de a fi completă, alte volume urmând a fi

publicate. În ceea ce privește foametea din anii 1946-1947, Mihai Gribincea a calculat, pe baza documentelor de arhivă, numărul celor care au murit:” la 216 000 persoane”. Constatările Comisiei pot fi continuate, dar, în final, această remarcă faptul că „...Suferința unei societăți nu poate fi calculată și redată doar prin numărul victimelor, dar o estimare aproximativă se impune, mai ales când anumite categorii sociale, istorici militanți sau politicieni nostalgici tind să minimalizeze amploarea represiunilor comuniste”.

Și atunci ne punem întrebarea: Cine va iniția condamnarea comunismului în Basarabia? „Anticomunistul” inveterat de ieri Iurie Roșca? Sau poate democratul Dumitru Diacov? Să fim sinceri, sunt cadavre politice, nu le-a mai rămas nimic național (nu prea cred să le fi avut vreo dată). Dar și o bună parte din liderii politici anticomuniști de astăzi nu vor face acest lucru. Unii din ei, nomenclaturiști de ieri, din conjunctură politică sunt astăzi anticomuniști, dar, venind la putere, nu vor face acest lucru așa cum a făcut-o președintele României, Traian Băsescu. De aceea, este de datoria societății civile să pornească această inițiativă de condamnare a comunismului, fapt conținut în „Declarația Forului Democratic al Românilor din Moldova” despre genocidul comunist din Basarabia și Bucovina, 28 iunie 1940-1 ianuarie 1950” din 24 octombrie 2006 și în Declarația mitingului de susținere a colectivelor posturilor de radio și de televiziune Antena C și EuroTv din 23 decembrie curent, ultima dată citirii de către cunoscutul om de artă și politic Andrei Vartic. Presa de orientare națională ar trebui să se unească în jurul acestor importante inițiative și să-și coordoneze acțiunile, iar fiecare dintre cei care au cunoscut urgiile deportărilor și foametei (sau rudele lor) să completeze Cartea neagră a memoriei cu mărturiile lor zguduitoare. S-o facă cel puțin în memoria sutelor de mii de basarabeni, deveniți victime ale comunismului.

Literatura și Arta, nr. 52, 2006

ISTORIA ZGUDUITOARE A UNEI VICTIME A REGIMULUI COMUNIST (III)

„1. Nu gândi. 2. Dacă totuși gândești – nu spune în glas.
3. Dacă totuși ai spus în glas – nu scrie. 4.
Iar dacă totuși ai scris ceva –nu semna.
Și va fi bine, și vei fi veșnic pe pământ, în U.R.S.S.”

(5 povețe ale Eufrosiniei Kersnovschi pentru oamenii sovietici)

Cinci povețe deosebit de utile și viabile pentru oamenii sovietici dintr-un stat polițienesc cum era u.r.s.s., unde, fie în libertate, fie în închisoare omul trebuia să fie mut pentru a supraviețui. Eufrosinia Kersnovschi până la urmă nu le-a urmat, fapt ce i-a adus foarte multe necazuri. Sunt îngrozitoare chinurile ei și a celorla, pe care i-a cunoscut în închisori sau lagăre de concentrare, care erau numite pur și simplu „*lagăre de corecție prin muncă*”. Această invenție rusească (am mai menționat faptul că primul lagăr de concentrare a fost creat de V.Lenin) parcă nici nu e pentru ispășirea pedepsei. Dacă te corectează înseamnă că te face mai bun ca înainte. Însă este înfiorător faptul cu cât sadism se efectua în lagăre descompunerea sufletelor omenesci și exterminarea fizică în masă. În iadul lui Dante sunt descrise doar 9 cercuri. În sistemul de lagăre ale NKVD-ului erau mult mai multe. De aceea poate că draci erau mai mulți? Sau mai mulți păcătoși? Sau kneazul modern al întunericului era mult mai nesățios? „*Lagărul este un dispozitiv sofisticat pentru a le pune oamenilor tot felul de capcane, folosind toate slăbiciunile lor, iar uneori și lipsa demnității lor. Întors pe dos omul este pus într-o situație fără ieșire, astfel că el nici nu observă cum a păcătuit, dar, greșind odată, devine jertfă permanentă a șantajului. Mai departe este asemenea unei jertfe nimerite în mlaștină sau în nisipurile călătore: cu cât mai mult te zbați, cu atât mai adânc te afunzi, și, nimerind pe calea trădării – involuntar sau voluntar, nu mai este cale de întoarcere*”. Milioane de oameni au trecut prin infernul lagărelor sovietice.

Bătrâni și foarte bătrâni, tineri și copii, femei și bărbați în floarea vârstei, floarea intelectualității și cei mai cruzi recidiviști – indiferent de vârstă și sex erau trecuți prin această mașină diabolică, creată de om. *„Milioane de oameni sunt privați de libertate. Ei nu sunt rupți cu clește înroșite de călăi sângeroși, însă ei sunt înădușiți încet de niște umbre cu chip de om, fără culoare, fără suflet, insensibile, surde la toate”*. Este zguduitoare istoria unei femei – victime a regimului comunist. Bărbatul ei, un comunist cunoscut, a fost arestat în 1937 pentru faptul că își ajuta mama bătrână, care locuia în regiunea Lvov, pe atunci aflată în Polonia. Într-o zi veni portarul și îi spuse: *„Jos Vă așteaptă unul om venit de la miliție, dorește să verifice înscrierea Dumneavoastră”*. Femeia s-a coborât. Ei i s-a spus: *„Urcă în mașină. Mergem la secție”*. *„Eu nu pot să merg. Fiica trebuie să vină de la școală, iar ea nu are cheie”* a răspuns femeia. *„Lăsați cheia portarului. Cu atât mai mult că peste 5 minute veți fi acasă”*. Acasă ea nu s-a mai întors. Când fiica s-a întors de la școală apartamentul a fost sigilat. Fetei i s-a spus: *„Tatăl tău e dușman al poporului. Mamei tale i s-a propus să se dezică de bărbat și să trăiască cu fiica sau să părăsească fiica și să plece la bărbat în deportare. Mama te-a părăsit, dar tu nu plânge, ea nu merită lacrimile tale. Ea a procedat în mod egoist, ticălos. Însă komsomolul îți va înlocui părinții, care te-au abandonat”*. Înăită pe maică-sa la propunerea bunicii de a merge cu ea a declarat: *„Cum a putut ea să mă părăsească și să plece cu bărbatul ei (de parcă el nu era și tatăl ei), știind că el este dușman al poporului? Toți sunteți necinstiți, fără inimă! Partidul și komsomolul se vor îngriji de mine”*. Turcii creșteau ieniceri din rândul copiilor luați cu dea sila de la popoarele subjugate. Comuniștii sovietici completau cu acești „pavlici morozovi” gărzile komsomoliste – susținătorii fideli și rezerva de aur a partidului.

Însă cea mai mare crimă a regimului sovietic poate fi considerată cea comisă împotriva copiilor. Să analizăm doar câteva crâmpie din mărturisirile îngrozitoare ale unei tinere pe nume Tanea Antonov-Ovseenco, fiica fostului ambasador al

u.r.s.s. în Spania, care în 1937 a fost arestat, fiind învinuit de faptul că nu a asigurat victoria comuniștilor în Spania. „*Eu nu mai pot, nu mai pot. Eu nu aveam nici 13 ani. Eram un copil și aveam dreptul la copilărie. Dar aici – cine sunt eu? O orfană, căreia iau luat părinții vii. Criminală care n-am comis nici o crimă. Copilăria mi-am petrecut-o în închisoare. Tinerețea – de asemenea. Zilele următoare voi merge pe al 20^{lea} an. Eu vreau la libertate! La libertate! Eu nu voi supraviețui dacă și acum vor inventa ceva ca să nu-mi dea drumul*” (era la sfârșitul termenului de detenție, însă anchetatorii sovietici deseori găseau pretexte pentru ca deținuții să fie judecați pentru un termen nou). Ce tragedie re trăită de inima unui copil încă. Se pune întrebarea: pentru ce, pentru care idealuri au fost necesare aceste jertfe? Cineva spunea că dacă pierde măcar un copil revoluția nu merită să fie săvârșită. Examinăm un alt caz: „*Un copil din clasa a 7^a a fost judecat doar pentru faptul că a strigat „Trăiască Letonia liberă”. Nimerind în Norilsk (un oraș din Cercul Polar n.n.) a încercat să fugă. Nu este a mirării că a fost prins: doar în jur la mii de kilometri sunt numai bălți, lacuri, mlaștini... Numai o mică fâșie de uscat șerpuiește printre lacuri. De-a lungul acestei fâșii sunt amplasate posturi de pază. În aceste posturi sunt postați câini cu patru labe, dar și de cei cu două labe. Și unii și alții sunt la fel de cruzi. Trebuiau, într-un fel, să-și argumenteze necesitatea lor aici, în spatele frontului. Ei nici în ruptul capului nu doreau să nimerească pe front. De regulă, fugarii erau pur și simplu uciși, iar corpurile lor neînsuflețite erau puse în văzul tuturor pentru ai înfricoșa pe cei din lagăr. Băiatul a fost prins, bătut crunt și băgat în închisoare. În scurt timp a murit în spital*”.

Cine nu cunoaște acel faimos „ukaz” stalinist, alogic prin esența sa, privind pedepsirea persoanelor care păraseau neautorizat locul de lucru, aplicat, în special, la adolescenți. Să meditam puțin: cu ce îi putea ajuta pe apărătorii Leningradului prezența copiilor, ajunși la un grad periculos de subnutriție? Însă conform acestui „ukaz” copiii care reușeau să evadeze din blocadă, erau judecați. Iată doar câteva spicuiri din

mărturisirile unui copil Tanea, care, ca prin minune, a evadat din Lenigrad, pentru a fugi de satana, dând însă peste tată-l lui. A nimerit la închisoare pe mâinile anchetatorului Lapin. Acest neom cu chip de om avea neapărată nevoie (pentru a-și argumenta locul călduț) ca fata să-și recunoască vina în „trădarea patriei”. Și fata și-a „recunoscut” vina. „De cu seară, îndată ce m-au adus la el m-au pus să stau fără să mă mișc până dimineată. A doua zi- același lucru. Și următoarea noapte. Nu mai aveam puteri. El însă suna și lui îi aduceau cina. El mănâncă în fața ochilor mei, molfăie, iar eu... doamne cât de flămândă eram. El mănâncă pârhoale prăjite, cartofii plutesc în ulei, pâine albă, puhavă, și ceai cu zahăr. Trei bucăți de zahăr a aruncat în paharul cu ceai. Îmi vorbește: „Vei semna, vei putea să mănânci și să bei ceai. Nu dorești? Fie, eu singur voi mânca, iar tu stai și te uită”. Mănâncă și se râde: „Ai fi putut mânca și să te duci la culcare” (cât sadism față de un copil, fiind sigur că n-o să reziste). Și așa în fiecare noapte. Iar astăzi nu am rezistat. Am semnat pentru 2 pârhoale și un pahar de ceai. De ce am făcut aceasta? Eu doar nu sunt vinovată”. O istorie zguduitoare. Dar astfel de istorii au fost sute de mii. Generații de copii cu destine mutilate – fie acei komsomoliști „pavlici morozovi”, fie jertfele lor. De asemenea, hrana eliberată pentru deținuți (și aceea în cantități foarte mici) trecea printre degetele supraveghetorilor. Cele mai bune produse „se lipeau” de mâinile lor. Omul flămând este periculos, iar umbra omului, chinuită prin foame, este supusă și nepericuloasă. Calculul lor (al satrapilor) era ca omul să fie impus să-și piardă forțele, voința, onoarea și chiar înfățișarea de om. Pentru aceasta era inventat întregul sistem de lagăre, care (cu câtă ipocrizie) erau numite „lagăre de corecție și de muncă”. Omul devenise animal atât în interiorul lagărului, cât și în afara lui. Dna Kersnovschi își amintește un caz ieșit din comun (în cazul unei logici normale): „Șase trupuri se află pe masă în morgă (unde lucra ea la acel moment). Ia ucis recidivistul Nikitin. L-a ajutat amanta sa, recidivistă și ea. Nu pot să-mi iau ochii de la o fetiță de 11-12 ani, cu cravată

pionerească. A fost ucisă cu lovitură de popor în tâmpă. În ambii pumnișori de copil – fire de păr albe ca inul. Probabil își rupea părul din cap văzând cum erau ucise mama și cele 2 surori ale ei. Au fost, de asemenea, tăiați un găzdaș cu soția sa. A rămas în viață doar tatăl fetei, care era la lucru. Ce la mânat pe acest om (dacă acest Nikitin poate fi numit om) să facă această crimă? Pe atunci pedeapsa cu moartea fusese abolită (cel puțin oficial). Ce pedeapsă îl aștepta pe acest Nikitin pentru această crimă odioasă? Aceeași 10 ani, ca și pe mine. Mie însă mi-au fost dați pentru observația critică în adresa poeziilor, care nu mi-au plăcut (este vorba de poeziile lui Maikovskii)”. Aceste mărturii pot fi continuate. O bună parte din ele trebuie să-și găsească locul în „cartea neagră a comunismului”.

Deosebit de importante pentru generațiile de azi și de mâine, care nu au cunoscut urgiile războiului și „marile succese ale socialismului”, sunt concluziile Doamnei Eufrosinia Kersnovski, trecută prin întreaga mașinărie diabolică stalinistă: desproprietărire – deportare – închisoare – lagăre de concentrare. „Acum, când viața unei generații întregi ne separă de sfârșitul războiului totul este privit altfel. Mânuiind dibaci foarfecile și cleiul orice operă literară poate fi totalmente modificată. O carte de istorie poate fi schimbată și mai mult. La dispoziția celor care o redactează sunt nu numai foarfecile și cleiul, dar și „amintirile” scrise la comandă, chiar și „literatura artistică” care îndeplinește aceeași misiune. O metodă și mai însemnată de influență asupra sentimentelor este filmul. Cinematografia este o forță mare, care impune nu prin logică, ci vizual, aproape instinctiv, să fie recepționat ceea ce se dorește a fi luat drept real. „Nimic nu este uitat, nimeni nu este uitat” – aud aceste cuvinte foarte des. Aceste cuvinte mândre înfrumusețează monumentele, sunt folosite drept epigrafe. Cu părere de rău, totul este uitat, toți sunt uitați. Oamenii de vârsta mea țin minte cum au fost falsificate evenimentele, destinele oamenilor, faptele. Însă ei tac. Așa e mai liniștit și sigur. Mai trec câțiva ani și noi, ultimii

martori ai revoluției și NEP-ului, colectivizării și a terorii staliniste – vom muri și nimeni nu va putea spune: „Nu! A fost cu totul altfel !” De aceea încerc să „fotografiez” ceea ce am văzut cu ochii proprii. Oamenii trebuie să cunoască adevărul, pentru ca repetarea acestor atrocități să devină imposibilă”.

Importanța acestor concluzii este cu atât mai mare cu cât ele sunt ale unei doamne de naționalitate rusă, sunt impresii re trăite pe propria piele. Istoria acestei doamne, istoriile cunoscute ale altor sute de mii de basarabeni trebuie să-și găsească locul în acea „*carte neagră a comunismului*”. Dar câte multe alte istorii necunoscute s-au dus în mormânt împreună cu purtătorii lor. Îmi amintesc cum acum vre-o 12 ani în urmă istoricii Ion Țurcanu și Vladimir Nicu la o întâlnire cu locatarii unui cămin au propus o idee, după părerea mea, foarte interesantă – fiecare, în satul său de baștină, să scrie amintirile consătenilor trecuți prin deportări, închisori staliniste și gulaguri și să le trimită pe o adresă anumită. De ce nu s-ar reveni la această idee. Acest lucru ar putea fi făcut, în primul rând, de către învățătorii de istorie ai liceelor și școlilor. Acolo însă unde învățătorii de istorie nu doresc îl pot face elevii de la clasele superioare. Dacă nu vom face acest lucru cu ce vom veni noi, basarabeni, la procesul internațional asupra comunismului care, sunt sigur, va avea loc în viitor? Ca și în perioada de tristă faimă din anii optzeci a tace e mai liniștit și mai sigur.

REGINA MARIA DESPRE ROLUL NEFAST AL RUSIEI PENTRU ROMÂNIA ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

*„Trebuia să arătăm acestor gagorițe rusești că mica și
multidisprețuita Românie nu se teme de amenințările lor”
(Regina Maria „Povestea vieții mele”)*

Impactul rușilor asupra țărilor românești a fost dintotdeauna unul foarte negativ. Începând cu primele incursiuni ale kneazului Sveatoslav (care până la urmă știm cum s-au terminat) la gurile Dunării și până mai ieri (să sperăm că România luată sub umbrela NATO a scăpat, în sfârșit, de amenințările rusești) cu unele întreruperi rușii au încercat de nenumărate ori să se facă stăpâni în acest spațiu carpato-dunărean. Această tendință s-a amplificat simțitor după instalarea dinastiei Romanovilor și, în special, a lui Petru I, care a încercat să deschidă câteva „ferestre” în Europa de-a lungul imenselor granițe, întinse de la Marea Baltică până la Marea Neagră. El le-a lăsat rușilor un testament, pe care ei se mai străduie să-l realizeze. Țările Românești au fost jinduite de urmașii lui Petru I – Ecaterina a II, Alexandru I, Alexandru II ș.a. Aflate între foarfecele intereselor marilor imperii – Austro-Ungaria, Turcia și Rusia, țările românești deseori au luptat în alianță cu rușii. De fiecare data, însă, au avut numai de pierdut. Luptând de partea rușilor la Plevna România a contribuit esențial (lucru menționat și de țarul Alexandru al II-lea) la victoria aliaților asupra turcilor, ca până la urmă Rusia să rupă de la aliatul ei trei județe din sudul Basarabiei. Mai târziu intrând de partea Antantei, adică de partea Rusiei, în primul război mondial România mai că n-a dispărut de pe harta Europei. De asemenea, depozitând în 1916 spre păstrare tezaurul românesc și bijuteriile reginei Maria (de teamă să nu încapă pe mâinile nemților a ieșit și mai rău: a încăput pe mâine rușilor, dar ce încape pe mâinile lor practic nu mai poate

fi recuperat), România nici până astăzi nu le-a mai văzut. Clica bolșevică venită la putere după piciul din 1917 la insistențele autorităților române afirmă că tezaurul aparține poporului român (pe care, în viziunea lor, ei îl reprezentau mai bine decât autoritățile legale românești). De ce atunci când după al doilea război mondial rușii au instalat în România un guvern așa-numit al democrației populare (care, în viziunea lor reprezenta poporul, cu toate că partidul care a câștigat alegerile (este vorba de partidul comunist român) avea în an. 1944 doar cca 4000 de membri. u.r.s.s. (succesorul imperiului țarist) nu a întors ceea ce nu îi aparținea, după cum făgăduise. Întrând în faza a doua a celui de-al doilea război mondial de partea u.r.s.s., plătind cu aproape jumătate de milion de jertfe omenești, în final România a fost tratată de u.r.s.s. ca o țară învinsă, fiind impusă să plătească u.r.s.s. contribuții de război enorme, fapt ce a ruinat până în temelii economia României. Lista poate fi continuată.

În continuare ne vom opri doar la faza participării României în primul război mondial de partea Antantei, Rusia reprezentând unicul ei aliat din est. Ce factori externi și interni, ce motive au stat la baza luării acestei decizii (mai ales fiind de atâtea ori pățiți cu ei)? Care a fost impactul Rusiei asupra României pe parcursul acestui război? Mi se pare că acest subiect este foarte puțin investigat. Personal până nu demult aveam doar unele informații vagi despre aceste subiecte, până când cu concursul unui bun prieten am lecturat cele 3 volume ale amintirilor reginei Maria – „*Povestea vieții mele*”. În primul rând am aflat unele informații foarte interesante din primă sursă despre marile familii regale din Europa. Un al doilea moment interesant – am cunoscut mult mai bine această familie regală – regele Ferdinand și regina Maria – arhitecții Marii Uniri de la 1918, despre care aveam cunoștințe foarte vagi, în unele privințe chiar greșite. Într-adevăr, cât trăiești să tot înveți. Cel de-al treilea moment – poate cel mai important

pentru mine, a fost să aflu despre rolul major al reginei Maria în victoria finală, soldată cu adunarea tuturor teritoriilor românești înstrăinate în diferite perioade de vecinii hrăpăreți, despre rolul nefast al Rusiei pentru România în acel război. Un moment foarte principal de menționat este faptul că cele mai importante momente istorice descrise de regina Maria, privite prin prisma ochilor ei și trecute prin inima ei largă, sunt confirmate de ilustrații ei contemporani – N.Iorga și I.Gh. Duca.

Fiica ducelui de Edinburg Alfred și al fiicei țarului rus Alexandru al II-lea – Maria, soră cu ultimul țar asasinat de bolșevici Nicolai al II-lea, nepoata reginei Marii Britanii Victoria, rudă cu familiile regale din Germania (kaiserul Wilhelm agresorul, fiind vărul ei drept), Austria, Spania, Bulgaria, Grecia ș.a. În 1892 la 17 ani a devenit soția prințului moștenitor al României Ferdinand (numit de ea familiar Nando), nepotul primului rege al României Carol I. Fiind la început o străină într-o țară străină, tânjind după locurile natale din vechea Anglie, tânăra Maria treptat a devenit partinică a poporului român, rămânând credincioasă lui, împreună cu el, în cele mai grele clipe pentru România, susținând moralul ostașilor și al populației prin acte de caritate și vizitele dese făcute în spitale, tranșee, sate, mănăstiri, atunci când 2/3 din teritoriul României de până la 1916 era ocupat de nemți, austro-ungari și bulgari. Familia regală și guvernul României erau refugiați la Iași, unde s-au aflat timp de doi ani grei. Regina Maria, numită pe dreptate de popor „Regina mamă” a fost cea care în mare măsură a contribuit la organizarea rezistenței până la urmă contra agresorilor, a zădărnicit planurile unor prieteni de organizare a refugiului familiei regale la începutul an. 1918, când situația României, prinsă în clește (de o parte - de agresorii austro-ungari și nemți, iar din altă parte – de hoardele bolșevizate rusești) era fără nici o perspectivă. Rămânând până la urmă în sânul poporului său adoptiv, grație și marilor transformări geopolitice care au avut

loc în sud-estul Europei, regina Maria poate fi considerată fără rezerve unul din autorii operei „*România Mare*”. Eroismul ei, liniile de rudenie cu cele mai cunoscute familii regale din Europa a ușurat recunoașterea ulterioară a României în noile hotare. Aceasta a fost în câteva cuvinte Majestatea sa Regina Maria.

Ceea ce m-a impresionat mai mult sunt caracteristicile date de Majestatea sa Regina Maria Rusiei, rușilor, ea fiind după mamă rusoaică. „*Măreța și misterioasa Rusie a țarului. O nemaivăzută îmbinare de sărăcie și de strălucire, care nu se poate asemui decât cu Răsăritul depărtat*”(o impresie făcută în timpul uneia din vizitele făcute în Rusia în copilărie împreună familia).

Referitor la modul anexării Basarabiei și recunoașterii de către puterile europene a acestei anexări regina Maria scrie: „*Drept recunoștință pentru aportul Rusiei în războiul antinapoleonian Congresul de la Viena (1814-1815) a recunoscut anexarea Basarabiei și altor teritorii europene către Rusia*”. Parafrazând-o pe regina Maria facem o paralelă: „*Drept recunoștință pentru aportul u.r.s.s. în războiul antihitlerist întrunirea de la Ialta (1944) a recunoscut reanexarea Basarabiei și extinderea zonei de influență rusești în țările est europene – Polonia, Ungaria, Bulgaria, România, Iugoslavia*”.

„*Români!! Războiul care de doi ani a strâns tot mai mult hotarele noastre, a zdruncinat adânc vechiul așezământ al Europei... Pentru neamul nostru (născut neamț era dedicat cu trup și suflet poporului român, pe când câți români prin naștere avem printre cei ce ne conduc astăzi, nefiind români în suflet) el a adus ziua așteptată de viacuri de conștiință națională, ziua unirii lui. Astăzi ne este dat nouă să întregim opera lor, închegând pentru totdeauna ceea ce Mihai Viteazul a înfăptuit numai pentru o clipă - unirea românilor de pe cele două părți ale Carpaților. De noi atârnă astăzi să scăpăm de sub*

stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și de pe plaiurile Bucovinei, unde Ștefan cel Mare doarme somnul de veci”. Mesajul regelui României Ferdinand I către popor la intrarea României în război la 14/27 august 1916 alături de Anglia, Franța, Rusia, Italia, Serbia, Japonia și Belgia împotriva Germaniei, Austroungariei, Bulgariei și Turciei. La Consiliul de Coroană Marghiloman sprijinea ideea de neutralitate și arăta cât ar fi de nelogic să mergem de partea a cărei biruință ar însemna să rămână Dardanelele și Constantinopolul în mâinile rușilor. Pe ruși îi privea, cu drept cuvânt, ca pe dușmanii noștri dintotdeauna, cu toate că evenimentele ulterioare au demonstrat justetea deciziei luate de rege și guvernul său.

„Prutul alcătuiește singura noastră graniță față de Rusia de când ne-a răpit Basarabia, și dacă a trebuit să ne resemnăm la această pierdere nu e mai puțin adevărat că cel mai elementar sentiment de apărare de sine ne oprește de a primi de bună voie imensa noastră vecină să vâneze fără voie de partea cealaltă a râului” (din scrisoarea scrisă regelui Marii Britanii George, 30 august 1916).

„...Ar fi nelogic să se admită ca Rusia, în numele unui principiu așa-zis de naționalitate, să treacă Prutul pentru a stăpâni o populație de mai puțin de 200000 ruteni, pe când noi am pierde 1500000 de români”. Majestatea sa se referea la intențiile Rusiei de a invada Bucovina. Parcă am mai auzit undeva aceleași argumente: oare nu Molotov argumenta ocuparea Basarabiei, populată de ucraineni. Iar acum mai recent Rusia a mai rupt o parte din teritoriul Republicii Moldova (raioanele de est) pentru a lua sub aripa sa cele cca. 200000 de ruși care reprezintă doar cca. 25% din totalul populației. Se pare că rușii întotdeauna au fost bolnavi de această boală.

„...Ar fi primejdios să se dea voie Rusiei să hotărască singură asupra chestiunii românești. În împrejurările de față

urmările unei asemenea politici ar fi funeste” (Aici Majestatea sa se referea la intențiile autorităților militare ruse de a lua în mâinile lor tot ce ținea de conducerea, aprovizionarea și căile de comunicații ale frontului. Cât de clarvăzătoare a fost).

„...Nu se poate tăgădui că o bucată mică din Bucovina care i-ar asigura granițele, are mai mare însemnătate pentru viitorul unei țări de mărimea României decât pentru dezvoltarea unui imperiu imens al Rusiei. Pentru noi e o chestie de neînduplecată nevoie care ne e insuflată de instinctul ocrotirii de sine, pentru ei însă, e vorba de o încăpățănare izvorâtă dintr-un sentiment de orgoliu... Orașul Cernăuți, despre care se spune că nu e locuit de români pentru că e locuit de în majoritate de evrei și germani, e totuși unul din cele mai însemnate centre ale românismului”. Parafrazând spusele reginei Maria, raportându-le la ziua de astăzi am putea declara „Orașul Cernăuți, care este locuit de ucraineni și ruși, e totuși unul din cele mai însemnate centre ale românismului”. Ei bine, familia regală a fost auzită la 1918 și Bucovina a fost recunoscută parte integrantă a României Mari, dar cine ne poate auzi astăzi pe noi, pe cei de la Cernăuți atunci când nici autoritățile de la Chișinău (mă refer la faptul că nordul Basarabiei, cât și sudul ei se află sub ocupație străină), nici cele de la București nu mai ridică această problemă”.

Trupele austro-ungare și germane înaintau spre București, căderea căruia era iminentă. Regina Maria scria îi scria o scrisoare tulburătoare vărului ei țarului Rusiei Nicolai II, din care rezulta că „...în această grozavă cumpănă rușii erau singurii aliați, ale căror trupe puteau să ne vină în ajutor,.. N-a fost să fie așa. Rușii se retrăgeau mereu, lăsând să pice rând pe rând Bucureștiul, Brăila, Galați etc. Ceea ce era foarte periculos pentru România era faptul că pe teritoriul rămas încă sub stăpânire se afla o armată rusească numeroasă, care în preajma lui 1917 a început să se destrame, bolșevizându-se. „... Veștile de pe front erau foarte rele. Rușii

nu păstrau nici o poziție, mereu se retrăgeau...Rușii în mijlocul unei ofensive, începute cu succes, dăduseră ordin de retragere...Ne așteaptă încurcături de la Stafca: e vorba să se retragă trupe rusești din România, ceea ce ar fi foarte rău pentru noi. După ce rușii au venit aici cu așa mari greutate de transport și după ce au istovit toate proviziile țării, ar fi prea nedrept să-și retragă trupele, înainte de a ne fu ajutat cu ceva” – scria cu amărăciune Regina Maria. „...Situția noastră este foarte grea, în cazul când Rusia ar încheia pace cu germanii peste capul nostru, căci au de gând să ne ia prizonieri pe noi și guvernul nostru...Acești ruși pribegi sunt o groază pentru cei ce conduc cantina (este vorba despre cantina dintr-un sat dirijată de regina Maria) și pentru toți țăranii din sat...Cercul de fier care ne înconjură se strâmta din ce în ce. Rușii tratau acum cu germanii și se apropia ceasul lui Lenin... Oamenii lui Lenin sunt acum la Putere și sunt la cheremul germanilor; sunt cumpărați cu bani germani, îndeobște bani falși...A sta liniștit și a muri, înăbușit între trădătorii ruși și vrăjmașii germani, ar fi într-adevăr un sfârșit nedemn...Nu mă puteam opri de a simți milă pentru ofițerii ruși. Situația lor e odioasă și umilitoare: la început erau cam îngâmfați și plini de dispreț pentru noi, românii (dar parcă astăzi au altă atitudine, România fiind cu un picior în Europa, iar Rusia rămânând același conglomerat de popoare asiatice, în pofida tuturor stăruințelor de la Petru I de a-l europeaniza), iar astăzi, cu toate nenorocirile noastre, am ajuns în ochii lor centrul demn de râvnit al ordinii și credinței”.

Sugrumați, înecați, vânduți, trădați, prinși într-o capcană înăbușitoare la 15/28 februarie 1918 regele Ferdinand a trebuit să-l primească pe ambasadorul kaizerului Czernin. Condițiile de pace erau foarte grele „...țara noastră trebuie să dispară, trebuie să fie împărțită între Austria, Germania, Bulgaria și Turcia”. Conform dictatului aliații (generalul francez Berthelot, colonelul Anderson ș.a., cu unitățile lor trebuiau să părăsească România. În această situație în seara de 23 februarie/8 martie

Regina Maria, împreună cu prințul Știrbei și principele Carol, încercau să găsească o soluție, o ieșire din impas. Sleită de puteri îl rugase pe Enescu să le cânte ceva. *„Enescu sta drept, liniștit în mijlocul furtunii și cânta ca un zeu, una din cele mai splendide bucăți de muzică ce s-au scris vre-odată, și mi se părea că în sunetul viorii lui, se tânguia în hohote de jale, în nopți, toată durerea sufletului meu, pe care n-o puteam rosti în cuvinte...”*. În această atmosferă de tristețe și deznădejde apare un licăr de speranță – prima rândunică a viitoarei Români Mari: Sfatul Țării de la Chișinău hotărăște unirea Basarabiei cu România. *”Alipirea Basarabiei e netăgăduit un mare eveniment pentru țara noastră. E primul pas înspre „Unirea” visată de România. Trupele noastre au intrat în Chișinău cu muzică în frunte, fiind foarte bine primite de popor (nu prin forță cum declara recent președintele Voronin)”*. La 24 aprilie/7 mai 1918 s-a încheiat Tratatul de pace de la București dintre România, pe de o parte, și Germania, Ungaria, Bulgaria, Turcia, pe de altă parte. România trebuia să cedeze Dobrogea, teritorii în Carpați și să încheie convenții economice înrobitoare. Izbânzile aliaților (francezilor și englezilor) din luna august 1918 a făcut să reînvie speranța dezrobirii. Toate s-au întâmplat pe neașteptate. Trupele aliate înaintau în Belgia, Macedonia și Palestina. Bulgaria a primit condițiile de pace ale Aliaților. Regele Ferdinand al Bulgariei a abdicat, lăsând urmaș pe fiul său Boris. Noul cancelar al Reichului Max de Baden s-a hotărât să înceapă tratativele de pace. În Turcia guvernul a fost răsturnat. Austria propune o pace separată fără condițiuni. Austria a trădat Germania. *„Austria se fărâmă în bucăți. Ce uimitoare și îngrozitoare întâmplări! Se pare că toate se întorc spre binele nostru. Toate se desfășoară atât de repede! După o ploaie cumplită a fost o zi strălucit de frumoasă”* avea să comenteze Regina Maria starea de spirit din acele zile. *„Cel mai de seamă eveniment, petrecut în aceste săptămâni de așteptare, a fost sosirea unei delegații din Transilvania și Bucovina, care venise să declare că țara lor e una cu Vechiul*

Regat, fără mamă, sub ale cărei aripi nădăjduiseră totdeauna să se unească cu toții...Transilvania, Bucovina pînă și Basarabia! România Mare!” (de menționat faptul că marii realizatori ai unirii Basarabiei de la 27 martie 1918 au înfăptuit unirea atunci când România era îngenuncheată de nemți. Guvernarea comunistă de astăzi nu dorește să facă acest lucru chiar și atunci când România se află poate la cea mai înaltă treaptă sub aspect european). Ceva mai înainte kaizerul Wilhelm, îmbătat de izbândă, declarase că regele Ferdinand va fi ultimul Hohenzollern care va ședea pe tronul României. A fost tocmai invers. Regele Ferdinand, făuritorul României Mari, realizatorul (fără concursul vreunuia din guverne) reformei agrare, a fost primul rege al tuturor românilor. Doi ani mai târziu, exact în aceeași zi - 18 noiembrie/1 decembrie 1918 regele Ferdinand, regina Maria, fiul lor Nicky și comandantul trupelor franceze generalul Berthelot pe același rînd (principele Carol a defilat cu oștirea călare, arătând o vădită răceală din cauza că a fost impus să rupă legăturile amoroase cu Zizi Lambrino) intrau în oraș pe Calea Victoria, scumpă inimilor românești în fruntea trupelor românești, urmate de trupele aliate. Generalul Gricorescu în numele armatei îl rugă pe regele Ferdinand să primească bastonul de mareșal. Regele a fost profund mișcat. A fost cu adevărat o triumfătoare reintrare în capitală.

Într-o perioadă scurtă de timp s-au întîmplat atâtea evenimente. S-a realizat visul de secole al tuturor românilor – unificarea neamului. S-au destrămat 3 imperii vecine foarte hrăpărețe: imperiul austro-ungar și turc - pentru totdeauna, iar imperiul rus doar s-a îmbrăcat în altă piele – una comunistă, mai hidoasă decât cea monarhistă. La 1/14 aprilie 1918 ziarul francez „*La Victoire*” scria „România n-a fost învinsă de germani, le-a fost predată de către revoluția rusă, cu mâinile și picioarele legate”.

Literatura și Arta, nr. 31, 2006

ÎNCERCAREA DE RENĂȘTERE A CELUI DE AL TREILEA IMPERIU RUS

*„Pe parcursul a 1000 de ani de existență a sa Imperiul
Rus s-a format prin aceea că treptat-treptat, cu forța
armelor și prin alte căi a înghițit o masă întreagă de
naționalități, prezentând un conglomerat de popoare
diferite. De aceea, la drept vorbind, Rusia nu există, ci
există imperiul rus”*

**(Serghei Witte, fost prim-ministru al Rusiei
în guvernul țarului Nicolai)**

Secolul XX a fost zguduit de cele mai groaznice cataclisme pe care le-a cunoscut omenirea de-a lungul istoriei sale. Primul război mondial a fost declanșat de marile puteri cu un aport esențial al imperiului Țarist, care tindea să-și extindă influența (sărării de ei, ocupând a șasea parte din glob, li se părea puțin) în Balcani pe fundalul slăbirii și descompunerii imperiilor Austro-Ungar și Turc. Pornind de la Ivan cel Groaznic Imperiul Rus s-a lățit fără măsură peste toți vecinii săi. Ceva mai înainte cazacii răzvrățiți Ermac și Habar au adus la picioarele țarului Siberia și Extremul Orient. La 1654, pe timpul hatmanului Bogdan Hmelnițkii, țarul Rusiei, Alexei Mihailovici Romanov, ocupă Ucraina dintre Bug și Nipru. Cea mai favorabilă pentru anexarea teritoriilor străine a fost perioada 1712-1793, când Polonia este împărțită în mod definitiv între Austria, Germania și Rusia, iar Imperiul Turc se afla la începutul descompunerii sale. În acel timp Rusia anexează prin forță un teritoriu de 386250 verste pătrate (1 verstă=1,1km²), și anume: în 1712 Petru cel Mare se întinde spre sud și anexează o parte de pe malul drept al Niprului cu suprafața de 8174 v.p. Prin pacea de la Kuciuc-Kainargi din 10 iulie 1774, Ecaterina II anexează un teritoriu de 27254 v.p., teritoriu situat între Bug-Nipru-Ingul-Marea Azov. În 1783

Rusia anexează Crimeea și regiunea Kuban (81302 verste pătrate). În 1792, prin tratatul de la Iași Ecaterina a II-a anexează în întregime Edisann-Transnistria între Bug și Nistru, cu o suprafață de 22508 v.p. Prin anexarea Transnistriei Ecaterina a II ajunge la hotarele Moldovei. În 1812, țarul Alexandru I anexează Moldova de răsărit, cu suprafața de 40729 v.p., și o botează cu numele de „*Basarabia*”, iar în 1829 Rusia ocupă gurile Dunării, cu suprafața de 695 v.p. Astfel, începând cu Ivan cel Groaznic și Alexei Mihailovici Romanov și continuând cu Petru I, Ecaterina a II-a, Alexandru I și Nicolae I Imperiul Rus a ajuns în sec. XX un imperiu întins pe a 6-a parte a globului pământesc. Să ne oprim puțin asupra ultimei perioade de extindere a Imperiului Rus, analizând puțin modul cum Rusia făcea acest lucru. Deosebit de grăitoare și credibile sunt spusele lui Serghei Witte, fost prim-ministru al Rusiei în guvernul țarului Nicolae al 2-lea. Iată doar câteva crâmpie din memoriile lui S. Witte, tipărite în 1921 la Berlin, vol.I, ediția II, pag. 110-117: *„La noi, în sferele înalte ale Rusiei, există o pasiune pentru cucerire (ii înțelegem bine pe acești cuceritori pasionați) sau, mai bine zis, pentru a răpi ceea ce, după părerea guvernului, e prost păzit... Orice licean poate să se convingă că marele Imperiu Rus, pe parcursul a 1000 de ani de existență a sa, s-a format prin aceea că treptat-treptat, cu forța armelor, a înghițit popoarele slave care trăiau în Rusia, iar prin diferite alte căi - o masă întreagă de naționalități prezentând un conglomerat de diferite popoare. De aceea, la drept vorbind, Rusia nu există, ci există Imperiul Rus (oare Putin, Jirinovskii ș.a. pot contesta acest adevăr spus de o persoană credibilă?!). După ce am înghițit o masă întreagă de neamuri străine și după ce le-am răpit pământurile în „Dumă” (parlamentul imperial rus) și în ziarul reacționar „Novoe Vremea” a apărut semicomical partid național, care declară că, toată Rusia trebuie să fie pentru ruși, cu alte*

cuvinte pentru acei care mărturisesc religia ortodoxă și au numele de familie cu terminația "ov" și care citesc „Russcoe Znamea” și „Golos Moskv”. Prin ce a rezistat în fond Imperiul Rus? Exclusiv numai prin forța armatelor sale. Doar nu în fața culturii noastre și nu în fața bisericii noastre birocratice se închină lumea. Când însă s-a văzut că Rusia e un colos pe picioare de lut, atunci tabloul imediat s-a schimbat...Este imposibil de a guverna o astfel de țară și totodată de a nesocoti aspirațiile naționale ale grupărilor naționale neruse care alcătuiesc o mare parte din populația acestui imens imperiu. Eu socotesc că ar fi avantajos ca Rusia să fie o țară cu naționalitate uniformă și nu un imperiu eterogen. Pentru a atinge acest scop, nu există decât un singur mijloc – a părăsi provinciile noastre mărginașe, căci ele niciodată nu se vor împăca cu politica de unificare intransigentă. Dar Suveranul niciodată nu va lua în considerație o asemenea politică...Nefiind mulțumit de a avea în hotarele sale pe poloni, fini, germani, letoni, gruzini, armeni, tătari etc..., el vrea să anexeze și teritoriile populate de mongoli, chinezi și coreeni”. Deosebit de importante, în special pentru Țările Românești, sunt concluziile generalului Kuropatkin, fost ministru de război al țarului Nicolae II: „Cu toată însemnătatea imensă a chestiunii: în ale cui mâini se vor afla principatele (Moldova și Valahia – n.n.), lui Alexandru I îi venea ideea să le anexeze la Rusia. Această anexare nu ar fi fost întâmpinată cu bucurie de populația românească. Regiunile noi, care intrau ca o pană între Austria și Turcia, ar fi avut aceeași inconveniență, din punct de vedere militar, ca și Polonia, care intră în continentul Europei între Austria și Rusia. Incontestabil, dacă principatele ar fi fost anexate la Rusia, noi am fi avut, spre slăbirea Rusiei, două Polonii”.

Primul cutremur al „imperiului răului” numit astfel de președintele american Ronald Reagan a avut loc în timpul

Războiului Ruso-Japonez de la 1905, urmat apoi de lanțul de războaie din 1905-1907 dezlănțuite pe întreg imensul teritoriu, culminat cu revoluția burgheză din februarie 1917 și cu puciul bolșevic din octombrie 1917. Declarațiile lui Lenin referitor la dreptul popoarelor la autodeterminare, plăcute urechilor tuturor naționalităților înrobite din imperiu, în scurt timp au fost anihilate de însuși Lenin, urmat apoi de către Stalin. Finlanda, Țările Baltice, Basarabia și Ucraina apuseană au reușit să se smulgă din imperiu și au scăpat măcar pe o perioadă mică de robia rusească. Celelalte popoare însă au fost readuse puterea armelor la Imperiul Rus renăscut, botezat cu numele de U.R.S.S.

Cel de-al doilea Imperiu Rus – U.R.S.S. a fost mai crud decât predecesorul său. Stalin a instaurat o dictatură dintre cele mai sângeroase pe care le-a cunoscut lumea. Și-a creat o inchiziție proprie – CeKa, mai apoi NKVD, o armată uriașă, înarmată până în dinți (chiar dacă pentru aceasta a trebuit să sacrifice prin foamete mai multe milioane de oameni), un partid criminal prin esența sa – Partidul Komunist, care reprezenta un imperiu în imperiu. Tendințele de renaștere a Imperiului Rus în vechile hotare (de până la 1917), de largire a hotarelor lui, au fost în permanență la suprafață, era doar așteptat momentul oportun. Acest moment favorabil pentru Imperiul Rus a apărut prin semnarea la 23 august 1939 a înțelegerii între Germania și U.R.S.S., cunoscute sub denumirea de Pactul Ribbentrop-Molotov (de fapt a fost o înțelegere de împărțire a lumii între Germania și U.R.S.S., între național-socialismul german și social-comunismul rus). Prima jertfă rusească a acestei înțelegeri între doi căpcăuni ai secolului XX a fost Polonia, împărțită la mai puțin de o lună după semnare (a câta oară) între Germania și U.R.S.S. După mai puțin de un an U.R.S.S. începe cel de-al doilea val de largire. Prima încercare – ocuparea Finlandei - s-a terminat cu

un eșec catastrofal pentru Stalin. Finlanda, cu o armată de zeci de ori mai mică, s-a dovedit a fi un fruct indigerabil pentru stomacul ursului (de fapt deprins cu de toate). Țările Baltice și Ucraina Apuseană au fost înghițite de balaurul rus fără mari probleme.

Al treilea val de extindere a Imperiului Rus a fost perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial, când Europa de Est a fost „*eliberată*” de hoardele sovietice. Pe toată latitudinea Europei, începând de la Marea Baltică și până la Marea Neagră, au fost create o serie de sateliți ai Moscovei (partea de est a Germaniei, Polonia, Cehoslovacia, România, Ungaria, Bulgaria), având la putere așa-numitele democrații populare, implantate de Moscova. Prin politica exportului de revoluție U.R.S.S. a inundat întreaga lume cu această marfă rusească de calitate dubioasă: Coreea de Nord, Cuba, China, Vietnam, Campucia, Libia, Chili, Afganistan ș.a. O serie de regimuri totalitare (uneori chiar canibale) din Africa erau susținute masiv de regimul sovietic. Însă acest imperiu imens (cu picioare de lut - expresia lui S. Witte sau veșnic (cum îl considerau liderii sovietici)) s-a prăbușit brusc după criza din 1991.

Cel de-al doilea Imperiu Rus a murit. Trăiască imperiul – ar fi strigat adepții înflăcărați ai lui. Ar fi avut dreptate, fiindcă doar câțiva ani din perioada guvernării lui Elțin Rusia s-a aflat în derivă. Cerculile expansioniste din Rusia, nefiind mulțumite cu noul statut al Rusiei, au găsit „*țarul*” capabil să renască imperiul, să formeze cel de-al treilea Imperiu Rus (similar celui de-al treilea Reich, renăscut de Hitler), să-i întoarcă Rusiei statutul de supraputere (mai mult nucleară, energetică, dar nu și economică). Acest „*țar*” a fost găsit în persoana lui Vladimir Putin, fost kaghebigist, reprezentant al cercurilor militaro-industriale expansioniste, nemulțumite de politica lui Elțin. Condițiile fiind altele, Putin folosește noi

mijloace, înlocuind agresiunea directă printr-o agresiune ascunsă. În primul rând introduce noțiunea de „*blijnee zarubejie*” (străinătatea apropiată) – un coridor format din fostele colonii sovietice, considerate drept zone de interes ale Rusiei. În rândul al doilea, deseori pentru atingerea scopurilor sale, Putin folosește măciuca nucleară, moștenită din perioada sovietică a imperiului (un argument elocvent a celor spuse este o declarație relativ recentă a lui Putin „*Grupul celor opt este de neimaginat fără Rusia* (fiind o putere economică de mână a treia ea încearcă să se impună prin zângănirea „*măciucii atomice*”)). În rândul al treilea, folosește coloana a cincea din fostele republici sovietice, pentru a ține prin ea aceste noi state în sfera sa de influență. Se pare că în unele state le-a reușit, inclusiv în Republica Moldova. În rândul al patrulea, în special în ultimul timp, Rusia folosește pe larg măciuca energetică. Posedând rezerve enorme de carburanți în teritoriile ocupate (statul rus adevărat este doar în regiunea centrală a părții europene a Rusiei, care practic nu posedă rezerve de surse energetice (petrol, gaze, cărbune), punând laba pe sistemul de transportare a acestora din statele Asiei Mijlocii spre continentul european, prin asta încearcă să-i țină în mâini atât pe europeni, cât și pe cei „neascultători” din țările străinătății apropiate, dictându-le prețuri exagerate (cum a fost în cazul „*crizei gazului*” între Rusia și Ucraina). Se pare că în unele privințe le reușește.

Să încercăm să evaluăm șansele vieții lungi a acestui „*al treilea Imperiu Rus*”. În plan economic șansele sale sunt minime. Economia Rusiei se menține practic în exclusivitate (în proporție de 80-85%) pe exportul de resurse energetice și al materiilor prime. Ce se va întâmpla mâine, când aceste resurse se vor epuiza? În plan politic, Putin (sau cine va veni după el, cu toate că se pare că Putin va fi „*rugat*” (cum au mai procedat și în alte cazuri similare pe parcursul existenței Rusiei de ex.

poporul rus l-a rugat în genunchi pe călăul său Ivan cel Groaznic să le fie țar în continuare)) să mai rămână cel puțin încă un termen, iar mai apoi se va vedea. Gafele politice ale lui Putin sunt evidente: relațiile cu Georgia, Ucraina, dar și cu Republica Moldova sunt rezultatele gafelor politice ale lui Putin. Presiunile exercitate de Rusia asupra americanilor și europenilor prin politica sa vizavi de Iran, Irak, Palestina, iarăși nu au sorți de izbândă. Chiar în planul ideologiei de stat Rusia nu are nici o șansă. Ideile democrației europene nu sunt pe placul multora dintre ruși. În perioada modernă a Rusiei de după 1991, în Rusia au existat doar unele încercări timide de democratizare a societății. Hakamada, Iavlinski, Gaidar, Nemțov ș.a. a fost un grup mic de politicieni care au încercat acest lucru, însă până la urmă nu le-a reușit. Glasul lor tot mai mult sună în van. Și-au luat revanșa adeptii totalitarismului, ai așa-numitului tradiționalism rus (opțiune tocmai opusă liberalismului occidental). Deunăzi priveam o emisiune politică la ORT: de o parte a ringului se aflau Irina Hakamada și adeptii ei; de altă parte – M.Leontiev, autorul emisiunii de tristă amintire „*Odnako*” – un tip șovin până în măduva oaselor, o față bisericească, care prin declarațiile sale, prin luările de cuvânt semăna mai mult cu un kaghebist în sutană. În final asistența din sală a fost chemată să-și dea votul pentru una din următoarele opțiuni: „*Rusia trebuie să revină la tradiționalism*” sau „*Rusia trebuie să îmbrățișeze ideea liberală*”? Rezultatul votului a fost surprinzător pentru mine (luând în considerație că în sală erau numai intelectuali, ce să mai vorbim despre opțiunea poporului rus înapoiat). Majoritatea absolută (71% pro și doar 29% contra) au votat pentru prima opțiune. Nu știu ce înțeleg rușii prin tradiționalismul rusesc. Dacă se are în vedere întoarcerea la politică șovină, velicorusă, expansionistă (care de fapt a existat pe parcursul a cca 1000 de ani, tradițională rușilor), atunci este

clară opțiunea. Un popor îngenuncheat totdeauna a visat la dominația lumii. După mine tradiționalismul în sensul direct al cuvântului nu poate exista în Rusia (tradiționalism înseamnă bazarea pe unele tradiții naționale vechi). De unde un imperiu cum este Rusia să posede tradiții naționale, atunci când el înglobează peste 100 de națiuni? Să admitem că din acest conglomerat de tradiții naționale rușii le aleg pe cele ale rușilor „adevărați”. Dar conform unei declarații relativ recente a liderului Partidului Național Bolșevic, în Rusia au rămas doar cca 8% de „ruși adevărați” (chiar dacă această cifră este intenționat redusă (pentru a-și argumenta metodele de luptă contra nerușilor), oricum numărul rușilor este pe aproape). Dar și aceștia nu prea au nimic al lor național (cu excepția beției, leneviei și curviei). Mai pe toate le-au împrumutat. Chiar și numele de rus - „roși” - a fost împrumutat de la scandinavi. Tot de la ei au împrumutat numele de cneaz (cneazul Oleg fiind de origine vareag), orânduirea orășenească ș.a. De la tătaro-mongoli și alte neamuri asiatice au împrumutat viclenia și pasiunea nomadă pentru cuceriri. Chiar și credința ortodoxă, fiind acceptată de ei cu mult mai târziu decât alte popoare, este împrumutată (culmea impertinenței e că acest lucru nu i-a încurcat odinioară să declare Moscova o „a treia Romă”). Petru I a împrumutat elementele civilizației europene, crezând că, retezindu-le rușilor bărbile și caftanele, i-a transformat peste noapte în europeni. În realitate însă rusul a rămas același om semisălbatic (expresia lui M. Gorki), fapt care s-a manifestat prin cruzimea asiatică a rușilor în timpul multiplelor războaie și revoluții, dar chiar și pe timp de pace - a organelor de represiune (țarii ruși nu puteau exista fără poliție secretă. Ivan cel Groaznic și-a creat „opricinina”. Țarii din sec. 19- 20 – ohranca țaristă. Țarii din perioada bolșevică – Ceka-NKVD-KGB).

Marea cultură rusească (cu care le place rușilor să se

mândrească) tot de împrumut este. Moldoveanul Antioh Cantemir a pus bazele literaturii clasice ruse. Arapul A.S.Pușchin este considerat cel mai mare poet rus (acesta fiind nerus). Moldoveanul N.Milescu Spătaru și tătarul Karamzin au pus bazele diplomației ruse, iar nepotul lui N.Milescu Spătaru – Ilia Mecinikov (Spătaru în traducere rusească) a pus bazele științelor biologice ruse. Musorgski, Ceaicovski, Șostakovici, Maia Plisețkaia ș.m.a. de nu au fost ruși. După cum vedem, tradiționalismul rusesc, în sensul direct al cuvântului, nu există. Și atunci, dacă rușii nu vor să îmbrățișeze opțiunea liberală occidentală, rămâne să înțelegem că sunt dispuși să preia opțiunea tradiționalistă în sensurile descrise mai sus. În acest caz, Republica Moldova, fiind în apropiata vecinătate a acestui „imperiu al răului”, trebuie să-și găsească o umbrelă mai sigură decât cea de „țară independentă și indivizibilă”. Această umbrelă ar putea fi NATO și Uniunea Europeană. Iată în aceste direcții trebuie canalizate eforturile tuturor formațiunilor politice, indiferent de opțiunea politică îmbrățișată. Cu părere de rău, la nivelul politicii actuale de stat se mimează doar apropierea de Europa, opțiunea politică a partidului de guvernământ fiind tocmai contrară opțiunii liberale occidentale. În momentul când Putin le va arunca guvernanților un os (va ceda puțin din orgoliul său sau va utiliza măciuca energetică), sunt sigur că aceștia vor uita de opțiunea europeană, întorcând oiștea căruței moldovenești cu 380 de grade (expresia unui mare geometru de pe Bâc).

Literatura și Arta, nr. 46, 2006

RUSIA ȘI LOVITURILE DE STAT DIN ROMÂNIA

„Creează dezordinea, spre a avea dreptul
să restabilească ordinea”

(Ducele de Gramont)

Ultimele două secole principatele românești au fost permanent hărțuite de cele 3 imperii vecine: otoman, austroungar și rus. Hărțuiala se făcea prin diferite metode, inclusiv prin lovituri de stat și revoluții. Conform autorului cărții *„Istoria loviturilor de stat în România. 1821-1999, v.1,2”* Alex Mihai Stoienescu de la 1821 încoace România a cunoscut 3 revoluții, 2 răscoale și nu mai puțin de 15 lovituri de stat sau tentative de lovitură de stat. Care a fost gradul de implicare a acestor imperii vecine cointeresate și în mod special al Rusiei în declanșarea acestor revoluții și lovituri de stat? Cum au înaintat pe acest drum extrem de minat înaintașii noștri spre formarea statului național unitar și păstrarea lui până în prezent în pofida tuturor vicisitudinilor istorice? Cum a putut rezista acest tânăr stat apărut pe harta Europei tentativelor marilor puteri de a-l lichida? Cum ar fi arătat România dacă tentativele Imperiului Rus și Austroungar de ocupație a Principatelor românești ar fi reușit? Oare faptul că România a supraviețuit ca stat unitar național (cu toate că încolțită fiind, în special, de ursul din est, pentru a supraviețui a fost nevoită să cedeze părți din trupul său cum a fost Basarabia) nu vorbește despre în grad înalt al tinerei diplomații românești, de patriotismul înflăcărat (patriotism din inimă nu simulat de care am avut noi parte în ultima perioadă în Basarabia) al înaintașilor noștri (cu toate că pe parcursul perioadei scurte de existență România a avut parte și de politicieni proști, trădători ai aspirațiilor naționale). La aceste și alte întrebări voi încerca să răspund cu anumite argumente, unele dintre care ar putea avea o amprentă subiectivă, bazându-mă pe faptele descrise foarte bine de Alex Mihai Stoienescu în primele 2 volume ale cărții *„Istoria*

loviturilor de stat în România. 1821-1999, v.1,2” ieșite recent de sub tipar.

„Cum ar fi arătat România dacă tentativele austriece sau rusești de ocupație statornică a Principatelor ar fi reușit?...Rusia ar fi transformat România într-o gubernie țaristă, eventual într-o regiune tampon opusă occidentului, pe care ar fi negociat-o abil la fiecare război european, fragmentarea ei fiind fundamental necesară demersurilor diplomatice, susținute de forță militară. Rusia a privit întotdeauna România în fragmente, fiind interesată direct de stăpânirea Moldovei și Țării Românești cu transformarea Carpaților în flanc drept ușor de apărare” (Alex Mihai Stoenescu). Faptul că România n-a dispărut ca stat de pe harta Europei este în primul rând meritul marilor înaintași M. Kogălniceanu, Al. Ioan Cuza, Ion C. Brătianu, Nicolae Bălcescu, Nicolae Golescu, Nicolae Iorga, Ionel I.C.Brătianu ș.m.a., dar și al primului rege al României Carol I, care prin legăturile sale de rudenie cu cele mai înalte familii regale din Europa, a știut să contracareze presiunile deosebit de puternice, care veneau din partea celor trei imperii, dar și a Alianței Mondiale Izraelite în anumite perioade grele pentru statul român. Consolidarea statului român și întregirea lui în granițele firești este meritul regelui Ferdinand I și al Reginei Maria. Să ne închinăm adânc în fața acestor mari personalități românești. Să încercăm să analizăm cum a evoluat în timp acest proces de transformare a principatelor românești fărămițate și hărțuite într-un stat național unitar.

Perioada de renaștere națională din prima jumătate a sec. XIX a fost, într-un fel, hotărâtoare (în pofida criticilor ce se aduc) pentru destinul românesc. Perioada a. 1820 este marcată de mișcarea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu și Eteria. Mișcarea lui Tudor Vladimirescu a fost una populară de origine naționalistă în pofida faptului că T. Vladimirescu a fost ofițer în armata țaristă, a avut cetățenie rusească și Rusia ar fi

dorit să-l folosească. Cât privește mișcarea eteristă ea era o creatură rusească. Agentul Franței la București în corespondența sa cu Talleyrand scria despre Alexandru Ipsilanti (conducătorul Eteriei): „*Il est la creature de la Russie*”. În întrevederea dintre țar și A. Ipsilanti împăratul rus îi promitea „*O să mă gândesc. Cu o ghiulea azvârlită în Dunăre bag în foc Europa toată*” (mai târziu Rusia permanent a tot băgat Europa în foc). În acest scop Rusia forma diferite organizații secrete, care aveau un om de legătură direct cu S-t Petersburgul. În preajma Congresului de pace de la Liubleana convocat în scopul analizei revoltei carbonarilor napolitani pentru a se prezenta la Congres cu o poziție puternică Rusia a declanșat o diversiune în Balcani prin combinarea producerii simultane a Mișcării Eteriste în Moldova și ridicarea armată a pandurilor lui Tudor Vladimirescu în Oltenia. În acest scop Rusia concentrează pe linia Prutului Corpul 2 de armată condus de mareșalul Wittgenstein și generalul Kisseleff, fiind gata să atace trupele otomane de represalii. La 13 ianuarie 1821 prin agentul rus medicul Messitz este otrăvit domnitorul muntean Nicolae Șuțu. Prin înțelegerea cu Eteria principatele românești urmau să fie cedate stăpânirii ruse. Însă mișcarea eteristă cât și cea a lui T. Vladimirescu sunt trădate de Rusia care, temându-se de o mișcare națională prea largă în Balcani, a acceptat reprimarea lor de către otomani. Pe fundalul trădării rusești și a intervenției iminente a trupelor otomane Ipsilanti îl asasinează pe T. Vladimirescu. În legătură cu aceasta istoricul Ioan G. Filitti are un comentariu firesc: „*Politica Rusiei față de popoarele balcanice a fost o politică duplicitară. Asmuțiri pe ascuns, încurajarea speranțelor, iar dacă rezultatele se produceau cumva intemperiu față de interesele Rusiei, negarea oricărui amestec, dezaprobarea oficială, părăsirea în voia soartei a celor ce s-au încrezut*”. Atât T. Vladimirescu cât și urmașii lui au luptat pentru independența principatelor române. Un alt militant de vază Ion Câmpeanu la 1838 îi scria agentului

său Adam Czartoriyski „*Idealul românilor este să fie un singur popor, unit și independent, să constituie un regat ereditar pentru toți românii, cu îndepărtarea protectoratului rusesc și a suzeranității turcești. Acest ideal este scopul nostru suprem*”. Este explicabilă de fapt nerecunoașterea revoluțiilor naționale în principatele românești din 1848. Restrângerea revoluției în Moldova la un demers anti-Sturza a fost explicată de M. Kogălniceanu „*În manifestarea ceea (se are în vedere păzirea sfântă a regulamentului) se cerea, pentru că baionetele rusești străluceau la Sculeni și Ungheni și noi când mergeam la primblare în Copou, vedeam ziua baionetele rușilor strălucind la soare și noaptea focurile bivuacurilor, și atunci am căutat să păstrăm mișcării noastre forma legală, care credeam că ne va scăpa de venirea străinilor*”. Liderii partidei naționale din Muntenia la 5 iunie 1848 au înmânat Turciei un memoriu, în care se făcea un jurământ de credință Puterii otomane, „*Patrioții români recunosc cât de crunt au fost înșelați părinții lor de către Rusia, care nu s-au gândit niciodată să facă din această țară altceva decât o provincie în plus a imperiului său după cum o dovedește incorporarea Basarabiei, parte integrantă a teritoriului moldovenesc, incorporare nedreaptă și care a înșelat buna credință a sublimei Porți prin trădarea dragomanului Dimitrie Moruzi*”. Este actuală și astăzi doctrina lui Ordîn-Nașciokin. „*Să nu legi prietenie cu vecinii*”.

La prima vedere se pare că în Transilvania la momentul revoluției de la 1848 nu putea fi vorba despre influența rusească. Nu a fost chiar așa. Și aici rusul și-a băgat coada. „*La știrea muscalilor sașii au organizat o adunare populară, la care au strigat „Afară cu maghiarii*”. Cu un cuvânt domnii mei aici stăm prost și stăm prost cu atât mai mult cu cât dinspre Bistrița 40000 de muscali pot ajunge aici timp de 24 de ore,...și aroganța sașilor se bazează numai pe alianța rusească”. Mișcările revoluționare de la 1848 nu au fost în zadar. Ele au

prezentat un preludiu, au pregătit unirea principatelor de la 1859. Dar oare unirea Munteniei și a ceea ce a rămas din Moldova după mușcătura mortală a ursului s-a petrecut fără probleme? Este stabilită documentar implicarea majoră a Rusiei în procesul de a nu permite unirea Principatelor în varianta propusă de partida unionistă. Este cunoscut în istorie complotul lui Grigore Sturza, la organizarea și finanțarea căruia a participat în modul cel mai direct Rusia. Prin polonezul Wierzbicki și bancherul evreu Șmul Rabinovici, de asemenea, a agentului rus de origine engleză de la Iași Sollioms, pentru data de 13 ianuarie (adică la 8 zile după alegerea lui Alexandru Ioan Cuza Domnitor al Moldovei) era planificată o lovitură de stat după ce la 5 ianuarie Grigore Sturza nu fusese ales domnitor. Din corespondența agentului Sollioms se vede că era plătit cu 100 de galbeni, din care urma însă că consulul Rusiei la Iași îi achita chiria și alte datorii. Conform planului Gr. Sturza urma să atace Iașii și Bucureștii „...pentru a ucide pe domn și pe deputați” (din depoziția lui Alex von Onciul). La 11 mai un alt complotist Ignatz Ferdinand Kek declara tribunalului „...Engelhart mi-a zis că scopul revoluției este interesul Austriei ca să poată năvăli oștirile străine, ca să nu se poate alege domn. Căci interesul ginăral ar fi ca Austria să poată câpăta Moldova și Valahia, fie măcar cu prețul Galiției, căci între aceste două puteri nu ar urma vre-o rivalitate, pe care politica o înfășoșază”. Într-un interogatoriu Wierzbicki declara „Eram în corespondență cu o soțietate slavă, care se află în toate locurile și are scopul unirea tuturor slavilor” (cred că e clar despre care societate este vorba). În acest scop la Moscova în 1858 se formează un Comitet Filantropic slav sub conducerea Ministerului Afacerilor Externe (adevărat comitet filantropic!!!), scopul căruia era de a găsi un boier bolnav de putere pe tronul Moldovei, dacă nu a ambelor principate (dar parcă astăzi Moscova procedează altfel în acest colț de țară bântuit de mizerie morală și are ea probleme în găsirea acestor

„boieri” bolnavi de putere?). Explozia la 1 februarie 1859 a unei mașini infernale la București avea drept scop asasinarea lui A.I.Cuza.

Alegerea lui A.I.Cuza domnitor al Munteniei la 24 ianuarie a fost foarte enigmatică. Partida conservatoare îl avea drept candidat pe Bibescu, iar partida liberală – pe Nicolae Golescu. Această situație s-a păstrat până la 23 ianuarie. „Ce vreți? Sunt gata să vă dau mâna. Aveți candidat? Este Nicolae Golescu?”. „Nu” – i-am răspuns. „Atunci cine este?”. „Domnul Moldovei” – am adaus. *Maiorul Vlădoianu (viitor general) mi-a dat mâna pe viață și pe moarte*” (Din mărturiile liberalului Ion Brătianu cu maiorul Vlădoianu). Astfel Alexandru Ioan Cuza a fost ales domnitor al celor două principate românești – Moldova și Valahia, realizându-se visul de secole al românilor. Însă acest fapt împlinit nu era pe placul imperiilor vecine, care nu au încetat nici pe o clipă a unelti împotriva tânărului stat. O cronologie a evenimentelor violente petrecute în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, arată că el nu a avut nici o clipă de liniște:

- februarie 1859 este descoperit un complot al numiților Matelon și Grino, care urmărea asasinarea lui Cuza prin explozia unei mine;
- mai-iunie 1859, revolta grănicerilor din Vădeni, Focșani, Târgu Măgurele, Calafat (provocare rusească);
- septembrie 1860, tentativă de asasinat organizat la Constantinopol;
- noiembrie 1860, tulburările civile de la Craiova și Pitești, de asemenea, de la Ismail și Bolgrad ca urmare a unor provocări rusești;
- 22 noiembrie 1862, răscoala lui Mircea Mălăieriu, înăbușită de armată (cca 200 de arestați);
- martie 1862, asasinarea celui dintâi prim ministru al României – Barbu Catargiu;

- iulie 1863, ciocnire militară a trupelor regulate cu un detașament polon rebel;
- 11 decembrie 1863, secularizarea averilor închinată; complot al preoților greci pentru eliminarea fizică a lui Alexandru I. Cuza;
- 2 mai 1864, lovitură de stat;
- 9 mai 1864, complotul Șuțu-Lamberti pentru răsturnarea lui Cuza și anularea unirii (implicare otomană la nivel înalt);
- 3 august 1865, tentativă de lovitură de stat.

Forța care a controlat mereu informativ și politic România a fost Rusia. Încă din primele zile ale Unirii Rusia a dezvoltat un sistem de spionaj, plasat la cel mai înalt nivel, cu care a căutat să influențeze evoluția statului român pe scena est europeană. Slăbiciunile structurii politice și economice au favorizat o lovitură de stat, organizată la 15 mai 1864 de Alexandru Ioan Cuza. Cauzele principale au fost confruntările permanente dintre parlament, dominat de conservatori și partida liberală în frunte cu Alexandru Ioan Cuza. Lovitura a fost organizată după modelul francez al lui Napoleon III de la 1851, fapt ce ia asigurat sprijinul Parisului. Al doilea aliat, apărut surprinzător a fost Poarta, care era nevoită să accepte o guvernare de mână forte a unui domnitor provizoriu pentru a împiedica o influență rusească mai mare. Într-adevăr Alexandru I. Cuza a mai domnit mai puțin de 2 ani. Pe fondul unor nemulțumiri populare legate de implementarea proastă a legilor lui Cuza, a intrigilor din afară, a pierderii susținerii Franței și Porții se apropia deznodământul din 11 februarie 1866 – detronarea lui A.I.Cuza. A fost o acțiune pripită. Alexandru Ioan Cuza nu era dispus să devină dictator. În ziua de 29 octombrie 1865 A.I.Cuza îi scrisese împăratului Napoleon III o scrisoare, prin care-l anunța de hotărârea de a părăsi tronul, iar la sesiunea parlamentară din 5 decembrie a aceluiași an declara *„Eu voiesc să fie bine știut niciodată persoana mea nu va fi nici o împiedicare la orice eveniment*

care ar permite de a consolida edificiul politic la a căruia așezare am fost fericit să contribui". Îndemnat de trupele militare fidele lui să riposteze complotiștilor Alexandru Ioan Cuza a refuzat, cerând consulului francez Francois Tillos să-i ajute să părăsească cât mai repede țara „Doresc Domnule general, după împrejurările urmate, a mă porni din țară cât mai în grabă. Să trăiască România". La 13 februarie 1866 Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor al României, care a realizat Unirea, părăsea Bucureștiul luând calea pribegiei. Franța era tentată să cedeze România în schimbul Veneției. Agenții Rusiei s-au apropiat insistent de partida conservatoare, convingându-i de alegerea unui nou domn în persoana ducelui de Leuchtenberg, nepot al țarului, un tip obscur. Deosebit de înflăcărat a fost discursul lui Ion C. Brătianu ținut în fața deputaților „Lumea a început să bănuiască că e o influență străină, care voiește ca lucrurile în România să nu aibă stabilitate...Ziarele străine ne vorbesc de un duce muscal la tronul României. Ei domnilor, dar când națiunea română a pronunțat vre-o dată numele unui duce muscălesc ca să se dea această idee? Nu știu dacă vă aduceți aminte de programa jurnalului slav din Bruxelles „Le Nord". Acea programă vorbea de împărțirea orientului și peste noi trecea cum a trecut întotdeauna oștirea rusească ca peste o națiune moartă. „În ziua când împărăția otomană va fi ștearsă de pe harta Europei echilibrul nu mai poate fi conservat, decât cu condițiunea de a constitui în locu-i două state, tari și omogene, statul slav la nord și statul grecesc la Miază-zi". Se înțelege domnilor că dacă noi vom primi să ne schimbe cineva cum va voi să ne dea ducele de Leuchtenberg (Serghei Maximilianovici Romanov) bulgarii pot să proclame și ei pe acel duce ca domnitor al lor și atunci revenim la Imperiul Bulgar...Declar că toată temerea mea a fost și este puterea cea mare Rusia" (cât de mult îi lipsește parlamentului actual un Ion C.Brătianu). Rusia nu ia iertat lui Ion C. Brătianu acest discurs, organizându-i ulterior 3

atentate.

La 30 martie, locotenența domnească emite o proclamație, prin care anunță că noul candidat la Tronul României este Carol de Hohenzolern și recomanda populației să-l aleagă prin plebiscit. Decizia reprezenta o reacție la hotărârea Marilor Puteri de a desface unirea. Pe acest fundal la Iași se declanșează o insurecție antiunionistă, alimentată de frustrarea re trăită de moldoveni în urma mutării capitalei la București (pe atunci mult inferior Iașului) și de modul brutal în care fuseseră primiți funcționarii moldoveni în Muntenia, dar într-o măsură și mai mare – de influența din exterior a Rusiei. Partida separatistă rusofilă la înaintat ca domnitor pe Nicolae Roznovanu (își zicea Rosnovano), care conform contemporanilor „*acest Culiță al Iașilor era un agent țarist care nici nu cunoștea limba română*”. Despre nivelul intelectual al acestui pretins domnitor vorbește cuvântarea rostită mulțimii adunate în curtea Mitropoliei, majoritatea țărani din împrejurimile Iașilor „*A bas l'Union! Vive la revolution moldavie. Les russes seront la dans quelques heurs pour nous aider (Jos Unirea! Trăiască revoluția moldovenească. Rușii sunt la câteva ore pentru a ne ajuta)*”. Bun Culiță mai găsiră și moldovenii noștri de la Iași. Insurecția a fost potolită, înregistrându-se multe victime. Întreaga familie în frunte cu Nicolas Rosnovano (o coadă de topor, de care avem mulți astăzi, căruia îi este rușine să poarte numele adevărat al strămoșilor lor) și mulți agenți ruși au fost arestați. Prințul Moruzi (aceeași familie Moruzi, din cauza căreia a avut loc pierderea Basarabiei la 1812 – o coadă de topor, i-a fost puțin cedarea Basarabiei Rusiei) a reușit să fugă.

Odată ajuns în țară și instalat la conducerea României Carol se va deplasa în Moldova pentru ai asigura pe locuitori de bunele sale intenții și pentru ai convinge că România trebuie să rămână întreagă. Este un caz din categoria absurdului. Un neamț, ales recent la cârma țării, îi convinge pe români să

rămână împreună. Este primul gest de responsabilitate și atașament pentru țară. Cu toate că a domnit 48 de ani domnia lui Carol I nu a fost ușoară. Deja peste 5 ani, în a. 1871 Carol I își anunța abdicarea care însă nu fusese acceptată. Guvernul nou instituit de prim ministrul Lascar Catargiu (un boier moldovean de viță veche) a fost primul guvern, care a adus o stabilitate în țară, a redresat economia României, a redresat instituțiile fundamentale ale Vechii Românie – Biserica, Armata și Școala, a fost primul guvern care a guvernat întreg mandatul. Însă sub presiunea evenimentelor guvernul conservator Catargiu la 11 aprilie 1876 își dă demisia, cedând unei guvernări liberale îndelungate de 12 ani în frunte cu Ion C.Brătianu, care a venit la momentul cel mai potrivit pentru România. Astăzi este greu de închipuit obținerea independenței fără Brătianu și Kogălniceanu atunci când în fața vicleniei și brutalității rusești chiar Carol I începuse să oscileze. Brătianu a fost adeptul înflăcărat al participării României în războiul de independență. Aceasta a avut un rol hotărâtor în negocierile ulterioare a independenței reale. La 19/31 ianuarie 1878 Imperiul Otoman ceruse armistițiu, fiind încheiată pacea de la Adrianopol. Într-un document secret, trimis la S. Petersburg și interceptat de serviciile secrete române, Rusia își lua dreptul de a modifica frontierele României, condiție care prevestea luarea Basarabiei (celor 3 județe din sudul Basarabiei) și, implicit, încălcarea de către Rusia a Convenției semnate cu România la 4 aprilie 1877. Brătianu și Kogălniceanu au luptat până la capăt pentru informarea opiniei publice internaționale asupra faptului trădării de către Rusia a aliatului său. Aceasta a declanșat represiunea rusească, trupele rusești primind ordin să ocupe România, Bucureștiul fiind ocupat primul. Intervențiile strălucite ale lui Brătianu, de asemenea, intervențiile marilor puteri și anunțarea întrunirii Congresului de la Berlin au dezamorsat pericolul. Totuși comportamentul politic necinstit al Rusiei, dar mai ales devastările, furturile, violurile și

umilințele aduse românilor de către ruși, a produs o distrugere fatală a imaginii vecinului de la răsărit în ochii românilor. În legătură cu aceasta Constantin Bacalbașa scria *„Din ceasul acesta prietenia românilor pentru Rusia este sfârșită...Rușii sînt priviți cu dușmănie...Cauza Rusiei în România este pierdută pentru totdeauna”*. *„Anul 1878 este pragul de la care în mentalul colectiv românesc se instalează fenomenul rusofob. A doua trădare, cea din primul război mondial, și apoi infiltrarea comunistă în presa și politica românească de până la cel de al doilea război mondial vor duce la apariția unui sentimentului solid de ură împotriva Rusiei, ură, care n-a slăbit nici sub regimul comunist, producând o incredibilă expulzare a trupelor sovietice din țară în 1958”* (Alex Mihai Stoienescu).

Pe plan intern, Brătianu obținea un alt fel de victorie, reușind să unească toate forțele politice în jurul guvernului, dar și să întărească poziția României în fața străinilor. Argumentul său a fost imbatabil: *„Trebuie să nu ne speriem, trebuie să avem curaj întotdeauna, să discutăm și să apărăm dreptul nostru înaintea colosului, dar pentru aceasta trebuie să fim uniți cel puțin pînă vom trece acest mare hop național (unde ești tu Brătiane să-i luminezi pe parlamentarii noștri de pe malul Bâcului), și numai cînd guvernul nu vă va mai inspira încredere, este o datorie a dv. să-l schimbați îndată, ca să vină unul cu care să puteți lucra în fața streinilor, ca un singur om. Pentru că, cînd ne vor vedea streinii că ne hărțuim între noi, atunci ei, care au destul curagiu, or să aibă un curagiu și mai mare, căci îl vor spori slăbiciunile și neînțelegerile noastre”*. Întăriți astfel Ion C.Brătianu și Mihail Kogălniceanu au plecat la Berlin unde au susținut cauza României fără menajamente. Partea cea mai spectaculoasă a activității lor în cadrul Congresului a fost demascarea lipsei de onoare a Rusiei, producându-se un fenomen uimitor pentru reprezentanții Marilor puteri. Doi tineri diplomați români Brătianu și

Kogălniceanu loveau fără milă în rechinul politic Gorceacov și împăratul Alexandru II. Trei zile mai târziu a avut loc primul atentat (din totalul de trei) la viața lui Ion C.Brătianu, care, însă a supraviețuit tuturor atentatelor și a murit în a. 1891, rămânând în istoria României un naționalist profund, rusofob și aprig dușman al imperiului din răsărit. Fiind mult timp republican el a devenit la maturitate cel mai aprig apărător al monarhiei. A fost unul din puținii oameni politici fără interese personale. Doi ani de zile (1877-1878) întreaga Europă s-a închinat până la ridicol în fața Rusiei și Germaniei și el singur le-a ținut piept. El i-a spus Rusiei *„Nu veți intra în țara noastră fără luptă dacă nu veți face o convențiune cu noi”* Peste 1000 de coroane de flori, inclusiv din Basarabia și Transilvania, au fost depuse la mormântul lui Ion C. Brătianu.

Țarul Alexandru III, urcat pe tronul Rusiei după asasinarea țarului Alexandru II în a. 1881, a pornit o vastă campanie de represalii contra evreilor (unii revoluționari evrei au fost implicați în asasinarea țarului). Milioane de evrei vor emigra din Rusia în următoarele 3 decenii. Se produce astfel un nou val de emigrare evreiască pe teritoriul României, conținând importante elemente de stânga. Guvernul Brătianu a anihilat aceste elemente socialiste (ceea ce nu au făcut guvernele fără culoare din România de până la 1940). O parte din capi fiind arestați, altă parte – expulzați din țară. La finele guvernării liberale de 12 ani guvernul Brătianu a înzestrat națiunea română cu câteva atribute esențiale – suveranitate, independență, bancă națională, regalitate, armată călită în luptă, diplomatie activă – cu care România a reușit apoi să obțină Marea Unire. Spre finele guvernării liberale România se ridicase în picioare, dar încă se clătina. Rusia nu a scăpat ocazia pentru a ataca din nou. În această perioadă Germania și Rusia semnează un așa-zis Tratat de contra-asigurare (un fel de pact Ribbentrop-Molotov), conform căruia Rusia obținea dreptul de a interveni în Bulgaria pentru a o menține în sfera ei

de influență. Problema „*bulevardului rusesc*” prin România rămânea o temă serioasă pentru guvernul român. Acesta era un pericol mai mare decât simpla trecere a trupelor rusești prin România. Simultan în România sunt infiltrați numeroși agenți ruși, care cutreieră satele și fac propagandă atât despre Marea Rusie, cât și despre planul unei unificări federale a Balcanilor, evident sub controlul rusesc. În a. 1887 Rusia organizează o revoltă a bulgarilor, combinată cu o insurecție militară la Silistra și Rușciuc. „*Bulgarii, vecinii noștri, se ținură liniștiți, însă intrigile, calomniile rușilor urmau calea lor dinnăuntru. Acel popor fără probitate sau mai bine zis necinstit, acel popor avid, intrigant cumpăra zilnic pe bulgarii cei mizerabili. Bulgarii însă au fost admirabili; au avut o purtare de eroi. Ce vor rușii și unde vor să ajungă după atâtea umilințe ce au îndurat? Nu mai știm*” (din corespondența familiei Ion C. Brătianu). Pentru a scăpa de influența Rusiei regentul Bulgariei în a. 1886 Ștefan Stambulov poartă tratative cu guvernul român pentru unirea confederativă a Bulgariei cu România sub sceptrul lui Carol I. În aceeași perioadă cunoscutul luptător basarabean Zamfir Arbore reușește să penetreze informativ ambasada Rusiei la București, demascând activitatea de spionaj pe teritoriul României a unui număr mare de nume. Martor ocular la una din dezordinile organizate la București la 15 mai 1888 Constantin Bacalbașa mărturisea: „*De altfel rușii nici nu se sfiiau să se demaște; agenții legației (ambasadei – n.n.) ruse erau peste tot. Toată legația rusă afară de ministru (ambasador - n.n.) erau pe dealul Mitropoliei*”.

Un loc aparte în acest plan îl ocupă răscoalele de la 1907. Părerea generală asupra cauzei acestei răscoale formată de istoriografia comunistă era lozinca țăranilor „*Noi vrem pământ*”. Cercetările efectuate în epocă arătau că „...51,3% din pământurile arabile erau în posesia țăranilor. Problema era că 82% din populație locuiau la țară și fiecare al doilea țăran lucra pe degeaba neavând pământ suficient” (Alex Mihai

Stoenescu). O altă problemă era plata mică pentru lucrările agricole prestată de țărani arendașilor, în mare parte evrei (în Moldova). Marii arendași Fischer, Gutman, Drukman, Ztaler, Ghațel și Costiner controlau întregul climat agricol al Moldovei. În aceeași poezie a lui Coșbuc se menționa „*Ciocoli pribeag adus de vânt...În lături venetici!...Stăpâni luați din drum...*”, fapt ce vorbește despre caracterul antisemit al revoltelor (în special în Moldova). Conform estimărilor lui Touvenel, în 1834 în Țara Românească trăiau 5000 de evrei, iar în Moldova – cca 50000. La 15 ianuarie 1882, ziarul „*Românul*” publică ultima statistică a profesorului Bruniati asupra populației evreiești din Europa, unde România figura deja cu 400000 de imigranți evrei, majoritatea intrată ilegal. Astfel în timpul dezordinilor de la Botoșani s-a constatat că „...cea mai mică parte erau țărani, cea mai mare parte fiind mahalagii din oraș și mai ales lipoveni”. Aceștia din urmă instigau pe revoltați cu cuvintele „*Înainte, că vin rușii, au să ocupe țara, au să gonească pe toți evreii, au să vă scutească de biruri și au să vă dea pământ*” (Răscoala țăranilor din 1907, vol.1. București, 1948, p.7). Cazul ciudat de la Botoșani, în care un evreu a tras în armată un foc de revolver este interesant prin faptul că în aceeași zi de 1 martie la Bivolari, pe Prut au fost constatate aceleași cazuri. Este greu de crezut că vre-un evreu normal la cap ar fi deschis focul împotriva Armatei, care intervenea în apărarea sa. În or. Zimnicea a fost documentat cazul instigatorului bulgar Parlivie. Dmitrie C. Marco consemna „*Din această petițiune a lui Parlivie reiese clar că el era bine instruit asupra lucrărilor ce cereau instruire ce-i venea de la capii mai mari ai muscalilor*”. În județul Prahova a fost arestat un rus din Tulcea și 77 de marinari de pe vasul Potiomkin. Presa germană, exponentă a intereselor economice din zona petrolieră, sublinia implicarea rusească. Dar oare așa numitele răscoale țărănești de la Tatarbunar și Hotin, instigate în 1924 la numai 2 ani după împrăștierea țăranilor cu

pământ, nu sunt un nonsens (cu 2 zile înainte jubileului de 65 de ani ai președintelui Voronin așa numita televiziune națională, scoate din arhive un film sovietic cu iz de naftalină, scos în a. 1971 la studioul Moldova-film despre așa numita răscoală țărănească din Tatarbunar unde conform autorilor filmului armata română a făcut mii de morți între țărani). Majoritatea participanților erau alogeni și foarte puțini țărani români. Acesta este adevărul. Rusia a avut interesul de a se amesteca în treburile interne ale Principatelor Române fiindcă România a fost întotdeauna marele obstacol în expansiunea rusească în Balcani. Dorința de a se lărgi peste vecini a existat întotdeauna la Imperiul Rus, fie țarist, sovietic sau a lui Putin. Formele de guvernare pe parcurs s-au schimbat, dar esența imperiului a rămas aceeași. Acest lucru este bine relatat în declarația lui Stalin de la 7 noiembrie 1937 cu ocazia a 2 decenii de conducere bolșevică *„Țarii ruși au făcut multe lucruri rele. Ei au purtat războaie și au cucerit teritorii în interesele moșierilor. Dar ei au făcut și un lucru bun: au înjghebat un mare stat – până la Kamceatka. Noi am primit drept moștenire acest stat”*. Același lucru îl poate spune și Putin, Rusia fiind moștenitoare u.r.s.s.

COMUNISMUL ȘI FASCISMUL - CONTRADICȚIE EXPRESĂ?

*„Comunismul ca și fascismul se bazează pe o
ideologie criminală, antiumană. Pe când să așteptăm un
proces asupra comunismului similar cu cel de la Nürnberg”.*

Este o întrebare, care îi frământă pe mulți. O bună parte din neștiință consideră comunismul și fascismul – două ideologii antipode, care se află pe extreme diferite. Voi încerca să combat prin argumente această părere greșită, susținută și promovată, în special, de comuniștii ortodocși. Să încercăm să ne adâncim în istorie până la rădăcinile acestor ideologii anti umane. Ideologia comunistă este produsul minții lui Karl Marx. Prima materializare scrisă a acestor idei aberante a fost Manifestul Comunist la 1848. O primă încercare de implementare a ideilor comuniste în societate a fost Comuna din Paris de la 18 martie 1870 ca mai apoi ca o molimă să se răspândească prin Europa, și nu numai. *„O năluca bântuie prin Europa – năluca comunismului”* scria presa timpului. Încercări de comunizare a societății (în special, prin export de revoluție) au fost făcute în Germania, Ungaria ș.a. Însă cele mai odioase forme această ideologie a luat în unele țări subdezvoltate, aflate la un stadiu semifeudal de dezvoltare: Rusia, China, Campucia, Coreia de Nord ș.a. De regulă regimurile comuniste se pot menține doar pe dictaturi. Rusia, spre nenorocul ei, a fost luată drept poligon de încercare a ideologiei comuniste. Comunismul de tip leninist-stalinist, preluat mai apoi de Mao Tze Dun în China și de Pol Pot în Campucia, a fost cel mai anti uman, cel mai crud, a comis cele mai mari crime împotriva omenirii, a creat tehnologiile cele mai mârșave de exterminare în masă. Să ne amintim doar de câteva din ele. Inventarea în a. 1918 de către Lenin a primului lagăr de concentrare (altfel spus, de exterminare în masă) de pe insulele Solovețk, idee adusă la

„perfecțiune” de mințile bolnave ale lui Stalin, Hitler, Mao Tze Dun, Pol Pot, Kim Ir Sen și alți mari criminali ai secolului XX, prin mașinăria diabolică a căroră au fost trecute sute de milioane de oameni. Mai cunoașteți oare alte ideologii cu un astfel de rezultat?

Crimele fasciste au fost descrise în presa scrisă și audiovizuală mult mai pe larg. Despre crimele comunismului nu s-a scris prea mult, însă din memoriile victimelor rămase în viață au ieșit la suprafață multe din crimele comise de comuniști. Conjunctura politică (u.r.s.s. cu ideologia sa stalinist-comunistă câștigase războiul al doilea mondial - o idee de fapt eronată, fiindcă nu se știe care ar fi fost finalul acestei conflagrații dacă SUA n-ar fi acordat u.r.s.s. acel ajutor material masiv, care a jucat un rol decisiv în organizarea acelei rezistențe invaziei fasciste) a fost de așa natură că în a. 1946 la Nurnberg a fost judecat doar fascismul. În mod normal pe băncile de acuzare trebuia pus și comunismul, ideologie care reușise la acel moment să extermină în lagărele de concentrare (lagărele morții) prin așa numitele „curățiri” ale societății de așa numiții „*dușmani ai poporului*”, prin colectivizarea forțată, prin foamete organizate, dar pur și simplu prin utilizarea propriilor soldați în calitate de carne de tun (cunoaștem tristele istorii din mai toate satele basarabene, care doar în mai puțin de un an (după marea eliberare de la 24 august 1944, atât de mult trâmbițată de conducerea actuală comunistă, până la 8 mai – victoria asupra fascismului) au plătit foarte scump această eliberare – cu zeci de mii de vieți omenești, soldații fiind împinși din urmă pe prima linie de subdiviziuni ale NKVD-ului – așa numitele SMERȘ) mult mai multă lume decât fascismul.

Să încercăm să dezgolim puțin rădăcinile fascismului, lucru ocolit de mai toți istoricii, în special, de cei care slujesc regimului comunist. Benito Mussolini, vechi membru al *Partidului Comunist Italian*, director al ziarelor *Avanti* și *Lupta*

de clasă, își constituia la 1920 propria sa grupare, *Fasciile* (un fel de așchii – de aici provine denumirea fascismului) *italiene de luptă*, compusă din comuniști și socialiști nemulțumiți de conducerea *Partidului Comunist Italian* (Benito Mussolini nu a fost primul, care a produs scindarea mișcării socialiste. În mod similar Lenin a scindat mișcarea social-democratică din Rusia (PMSDR), formând fascia bolșevică). La 24 februarie 1920 într-o hală a unei fabrici de bere din Munhen Adolf Hitler (atrageți atenția că și Hitler după exemplul lui Lenin, Stalin, Troțkii ș.a. folosea un pseudonim), șeful de propagandă al Partidului Muncitorilor Germani, o minusculă formațiune de origine marxistă, ținea un discurs despre scopurile imediate ale formațiunii în fața unui auditoriu de cca 2000 de oameni, din care jumătate erau socialiști și comuniști, iar cealaltă jumătate erau revizionisti. După cum vedem originile liderilor celor două partide fasciste (italian și german) au fost comuniste. Baza și metodele utilizate de Lenin, Mussolini și Hitler la formarea propriilor partide au fost aceleași. De ce atunci nu am pune semnul egalității între aceste două doctrine anacronice – comunistă și fascistă? Dar oare partidul național bolșevic (o filială a acestui partid rusesc se află și în Republica Moldova, iar organele de resort se fac a nu observa) care îmbrățișează o pronunțată doctrină fascistă nu este un argument în plus? Dar oare faptul că marii criminali ai secolului XX - Hitler și Stalin au încheiat acel pact odios de împărțire a lumii, care a avut o influență nefastă asupra destinului nostru (cu toate declarațiile iresponsabile ale președintelui Voronin că pe noi nu ne-a afectat acest pact) nu vorbește despre comunitatea de doctrine? Dar oare cel de-al doilea război mondial de reîmpărțire a lumii nu a fost început de ambii criminali ai secolului XX – Hitler și Stalin cu împărțirea Poloniei (Hitler – la 1 septembrie 1939, iar Stalin – la 17 septembrie același an). După împărțirea Poloniei acțiunile militare ulterioare până la 22 iunie 1941 au fost foarte

bine coordonate între ei. Hitler cucerea fulgerător țară după țară în vestul Europei, ocupând rând pe rând Danemarca, Olanda, Belgia, Franța ș.a. (de altfel cu un ajutor material masiv din partea u.r.s.s. (petrol, metale etc.)), iar Stalin – în estul Europei, ocupând rând pe rând Lituania, Letonia, Estonia, Basarabia, încercând să ocupe și Finlanda, unde însă și-a rupt colții. Invazia Germaniei hitleriste asupra u.r.s.s. la 22 iunie 1941a avut la bază un alt substrat decât lupta contra comunismului – teza lui Hitler despre rase superioare și inferioare. Enumerarea exemplelor poate fi continuată. Deci, este foarte clar că comunismul și fascismul au la bază același substrat ideologic. Mai mult decât atât comunismul este mama fascismului, deoarece partidele fasciste și neonașiste au apărut ca așchii desprinse din partidele comuniste. Chiar și culorile alese drept simboluri de partidele comuniste și fasciste sunt întrucâtva simptomatice. Culoarea brună (care simbolizează fascismul) este o derivată a culorii roșii – culoarea comunismului.

Să încercăm să turnăm puțină lumină și asupra așa numitei noțiuni de „*fascism românesc*”, noțiune speculată cu mult zel, în special în ultimul timp, de către conducerea comunistă cu diferite ocazii. Chiar și în discursurile recente ale conducerii comuniste ținute cu ocazia „*marii eliberări a r.s.s.m. de sub ocupația fascistă burghezo-moșierească*” au fost auzite perle de acest gen. Originea curentului politic cunoscut sub numele de Mișcare legionară se afla în mediul universitar, în rândurile studențimii. El a fost la început o reacție de anihilare a cursului periculos pe care îl lua în România inițiativa comunistă, devenind rapid o mișcare de afirmare a spiritualității românești. Ulterior, după ce a fost atacată, Mișcarea legionară a ripostat, luând un caracter preponderent antidemocratic distructiv. În anii 1918-1920, în mediul universitar s-a produs o puternică rezonanță a bolșevismului, atât în rândul studenților, cât și al profesorilor.

În primăvara anului 1919, în pădurea Dobrina de lângă Huși, un grup de 20 de liceeni din cursul superior s-a constituit într-o frăție anticomunistă pentru a riposta unei eventuale invazii bolșevice sovietice sau ale detașamentelor românești bolșevizate. Organizarea militară a acestui grup de tineri era asigurată de liderul lor, Corneliu Zelea Codreanu, care fusese timp de 5 ani elev al Liceului militar de la Mănăstirea Dealu. Aici, el primise o educație militară și naționalistă de Dreapta sub influența unuia dintre marii oameni politici români conservatori, Nicolae Filipescu. Caracterul ofensiv și radical al liderului conservator s-a transmis tânărului moldovean, la fel ca și cultul pentru istoria națională, pentru eroii ei – capul lui Mihai Viteazul se afla la acea mănăstire, precum și pentru Biserica Ortodoxă Română. Mai târziu el avea să declare: *„De altfel, educația militară de la Mănăstire mă va urmări toată viața. Ordinea, disciplina militară și ierarhia turnate la vârstă fragedă în sângele meu, alături de sentimentul demnității ostășești, vor forma un fir roșu de-a lungul întregii mele activități viitoare. Tot aici am fost învățat să vorbesc puțin, fapt care mai târziu va duce la ura contra vorbăriei goale”*. Despre familia sa, Corneliu Z.Codreanu va spune: *„Tatăl meu, profesor de liceu, a fost o viață întreagă luptător naționalist (în a. 1916, la vârsta de 17 ani Corneliu a plecat singur de acasă, trecând munții în Transilvania și a rămas pe front alături de tatăl său Ion Z.Codreanu, care-și conducea compania în luptele de lângă Sovata). Bunicul și străbunicul au fost pădurari”*. Teza că Corneliu Zelea Codreanu este creație a fascismului sau nazismului se dovedește complet falsă. În a. 1934, când Hitler se afla la putere în Germania, Codreanu avea să declare despre perioada de debut *„Nu auzisem pe vremea ceea de Adolf Hitler și de național-socialismul german”*. El s-a născut ca lider anticomunist. La facultatea de drept a Universității din Iași, unde își făcea studiile, întregul corp profesoral (cu excepția a 3

profesor, inclusiv A.C.Cuza) era influențat de ideile de stânga. Și majoritatea studenților înclinau spre aceeași doctrină marxistă. Primele confruntări Codreanu le-a avut cu elementele bolșevizate din Iași în timpul grevelor din 1920, rupând de pe clădiri drapelurile roșii, înlocuindu-le cu drapelul tricolor sub intonația imnului „*Deșteaptă-te române*”. În programul său simplu pe o jumătate de pagină scria: „*Nu admitem nimănui ca să caute și să ridice pe pământul românesc alt steag decât cel al istoriei noastre naționale. Oricâtă dreptate ar putea avea clasa muncitoare, nu-i admitem ca să se ridice peste și împotriva hotarelor țării*”. O mică istorie a Mișcării legionare în România în date. La 20 mai 1922 Codreanu va înființa Asociația Studenților Creștini. La 4 martie 1923 se înființează Liga Apărării Național-Creștine, care îl va avea drept lider pe A.C.Cuza, la care Codreanu s-a asociat. La 24 iunie 1927 Codreanu înființează Legiunea Arhangelului Mihail, pornind de la afirmarea unor principii naționaliste românești. În organizație se practica cultul muncii, cultul exemplului personal (cultul unui român educat, credincios și cinstit), cultul jertfei. Nu se fura între legionarii lui Codreanu (câteva cazuri de furt au fost pedepsite cu moartea). Inițial organizația nu avea un caracter antisemit, însă spre acesta a fost împinsă de presa românească, dominată de evrei, care căutau să inducă un sentiment de inferioritate poporului român, ca națiune înapoiată, când „*lumea se îndreaptă spre orizonturile comuniste luminoase*” etc. Corneliu Z.Codreanu avea să mărturisească în 1936: „*Am văzut în coloanele acestor ziare, într-un ceas de grea cumpănă românească, toată ura și vicleana uneltire a unei nații vrăjmașe, așezată și tolerată aici din mila și numai din mila românilor. Lipsa de respect pentru credința creștină a unui popor întreg. Într-un an de zile am învățat atât antisemitism ca să-mi ajungă pe trei vieți de om. Căci nu poți să izbești în credințele sfinte ale unui popor fără*

ca să nu rănești în adâncuri și fără ca din rana făcută să nu picure sânge”.

Guvernarea scandalooasă a lui Carol al II^{lea}, Partidul Național Liberal decapitat, Partidul Național Țărănesc – populist, stângist compromis, economia pusă la dispoziția capitalului străin, românii condiționați din exterior de interesul asupra Dunării, petrolului și „*chestiunii evreiești*” – toate acestea au adus gruparea naționalistă militantă a lui Corneliu Zelea Codreanu în condiția de ultima rezervă politică a țării. După instalarea așa numitului stat național-legionar din 14 septembrie 1940 (să ne amintim că la acea dată datorită politicii proaste promovate de regele Carol al II^{lea} România pierduse Ardealul, Dobrogea și Basarabia) la conducerea guvernului vine Ion Antonescu. Ironia marilor răsturnări de situație petrecute în scurt timp pe continent face ca regele Carol II^{lea}, adus pe tron pentru a proteja refugiul evreilor, să prăbușească țara atât de catastrofal, încât evreii se trezesc concentrați într-o zonă periculoasă. Aici, rolul de salvator al lui Ion Antonescu trebuie judecat cu mai multă onestitate de către istoricii evrei. Înțelegerile secrete convenite între Ion Antonescu și doctorul Filderman (liderul comunității evreiești în România) erau de fapt o continuare a proiectului vechi de salvare a refugiaților evrei (din Germania, Polonia, Ungaria) prin România. Toate acestea vorbesc de faptul că mișcarea legionară nu a fost o mișcare fascistă. Faptul că între mișcarea naționalistă română și fascism nu a existat nici o legătură este dovedit de eșecul înființării la București a *Fasciei Naționale Române* și a *Acțiunii Românești* de inspirație fascistă la Cluj. Legiunea Arhangelului Mihail a fost o creație românească, cu origini mult înaintea fascismului și nazismului, cu sursele doctrinare în naționalismul clasic român, care a fost întotdeauna de dreapta. Despre aceasta ne vorbește aderența unor personalități la această mișcare: N. Ceășescu a avut un

scurt episod legionar în biografia sa; scriitorul Constantin Gane, inginerul Gheorghe Clime, poetul Radu Gyr, marii istorici Petre P. Panaitescu și Mihail Polichroniade. De asemenea, susținerea unor mari personalități românești: poeții Ion Barbu, Lucian Blaga, Nichifor Crainic; marii scriitori și filosofi Emil Cioran, Mircea Eliade, Nae Ionescu, Constantin Noica, Petre Țuțea, Mircea Vulcănescu; marele fiziolog Nicolae C. Paulescu (descoperitorul insulinei), savantul în domeniul chimiei Gheorghe G. Longinescu, marele filolog Sextil Pușcariu ș.m.a. ***Oamenii aceștia nu au fost nebuni.***

CAPITOLUL IV

Portrete în timp, reflecții...

*„Faptele neridicate în cuvânt, se cufundă în uitare”
(Pindar – poet teban, a.521-441 p.Hr.)*

CARE E ADEVĂRUL?!

*“Oamenii... Nu te sacrifici pentru ceea ce sunt,
ci pentru ceea ce pot deveni”*

(Antoine de Saint-Exupery)

La 3 iunie s-au împlinit 60 de ani din ziua executării de către tribunalul sovietic a mareșalului Ion Antonescu. Această personalitate care merită recunoștință nu numai din partea românilor (în special al basarabenilor), dar și din partea europenilor și, chiar, a evreilor, oricât li s-ar părea de straniu unora.

Este de datoria istoricilor să scoată la lumină această personalitate complexă, desconsiderată de sovietici, dar și de regimul comunist din România. Din anumite motive această temă a devenit un tabu pentru mulți istorici, fie că ideologizarea excesivă într-o perioadă nu prea îndepărtată a făcut ca să rămână puțin cercetată.

Deci, cine a fost mareșalul Ion Antonescu? Dictator – ne spun unii. Agresor și aliatul lui Hitler – ne-au băgat în cap timp de cca 50 de ani „frații” mai mari. Organizatorul holocaustului în România și Basarabia - ne spun unii militanți evrei. Este oare adevărat ceea ce se vorbește vis-a-vis de această personalitate? Oare Europa nu ar trebui să-i fie recunoscătoare mareșalului Antonescu pentru faptul că Domnia sa a stăvilit invazia comunistă în Europa, în 1919 corpul de armată român condus de Ion Antonescu venind în ajutorul guvernului ungar, răsturnat printr-o lovitură de stat de regimul comunist al lui Bela Kun, marionetă a Kremlinului și șurubaș în mașinăria de export a revoluției proletare inventată de ideologii bolșevismului rus Lenin și Troțki și implementată mai târziu de călăul secolului XX – I.V.Stalin.

Să enumerăm câteva evenimente care au precedat și au favorizat venirea la putere a guvernului Antonescu. Expansiunea hitleristă în Europa lua amploare. În 1938 în urma

anșliului Austria este încorporată în componența reichului. Urmează partea de vest a Cehiei (regiunea sudetă). La începutul a. 1939 România era plasată în lista neagră a inamicilor celui de al treilea reich. La 12 august au început tratativele între delegațiile militare ale u.r.s.s., Marii Britanii și Franței, care au eșuat. Doar peste 11 zile opinia publică mondială află de încheierea pactului de neagresiune între u.r.s.s. comunistă și Germania hitleristă, conduse de doi căpcăuni ai secolului XX – Stalin și Hitler. Acest fapt vorbește despre aceea că tratativele cu oficialii francezi și britanici erau un bluf de ochii lumii, că tratativele cu Germania erau purtate mult mai de demult. Într-un fel acțiunile u.r.s.s. erau logice, fiindcă Franța și Marea Britanie nu ar fi acceptat anexarea Țărilor Baltice, a regiunilor apusene poloneze, a Basarabiei și Bucovinei de Nord, iar Germania (în baza protocolului adițional, cunoscut sub denumirea de Pactul Ribbentrop-Molotov) îi dezlega mâinile Rusiei sovietice pentru acțiuni în aceste regiuni.

Doar peste o săptămână după semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov începe realizarea lui. La 1 septembrie 1939 s-a declanșat cel de-al doilea război mondial prin agresiunea Germaniei hitleriste asupra Poloniei, atacată la 17 septembrie și de Rusia comunistă. Peste 40000 de ofițeri polonezi au fost masacrați în lagărele de la Hatîn (poate primele lagăre de concentrare din cel de-al doilea război mondial), fapt recunoscut mult mai târziu și de președintele u.r.s.s. M.Gorbaciov. Să ne întrebăm, domnilor, cine totuși a început cel de-al doilea război mondial? Să vedem cum au acționat cot la cot cei doi agresori. Aproape simultan Germania hitleristă ocupă rând pe rând Danemarca, Norvegia, Olanda, Belgia și Luxemburgul, iar Rusia stalinistă – Karelia, la 15-17 iunie – Lituania, Letonia, Estonia. La 22 iunie 1940 Franța capitulează în fața Germaniei, iar la 28 iunie u.r.s.s. invadează și anexează Basarabia și Bucovina de nord – vechi teritorii

românești cu o suprafață de 50726km². Aproape simultan România mai pierde Cadrilaterul, revendicat de Bulgaria cu concursul direct al u.r.s.s. în scopul îngustării coridorului între slavii din est și cei din sud-vest, și partea de nord a Transilvaniei cu suprafața de 43492 km² și o populație de cca. 2600000 locuitori. România, încolțită din toate părțile, se afla într-o stare extrem de gravă. Venit la putere la 6 septembrie 1940, în urma aceste grave crize interne și internaționale, care amenința să ducă la înseși dispariția statului Român (acuma se știe că au existat planuri de dezmembrare a României: Germania hitleristă urma să ia sub protectorat Transilvania, iar u.r.s.s. – restul). Ion Antonescu avea să exprime în mod consecvent atitudinea sa de nerecunoaștere a rapturilor teritoriale săvârșite.

Pentru mareșalul Antonescu refacerea integrității teritoriale a statului român a fost obiectivul esențial al politicii sale externe. „*Principalele obiective ale politicii mele – i-a spus Antonescu lui Hitler în timpul primei lor întâlniri – vor fi reîntregirea la Patria-Mamă a Basarabiei, a nordului Bucovinei și a Transilvaniei*”. La procesul ce i-a fost intentat în a. 1946 Ion Antonescu va declara: „*Nu pot fi considerat agresor, fiindcă România era în stare de război cu u.r.s.s. din iunie 1940, când Rusia a fost agresorul...Deci în iunie 1941a fost o acțiune care intervenea ca o urmare a agresiunilor pe care le suferise poporul român*”. Ce-i rămânea de făcut Mareșalului Antonescu pentru a păstra ceea ce mai rămăsese din teritoriul țării și a încerca să readucă la sânul Patriei-mame teritoriile înstrăinate prin forță?! Unde putea găsi el sprijinul necesar?! Franța căzuse. Marea Britanie era într-o stare foarte grea. Unica soluție o găsisese în alianța cu Germania (de ce la o adică Rusia comunistă putea să coalizeze cu Germania fascistă în scopul acaparării unor teritorii străine, iar România nu putea pentru a-și apăra propriile teritorii), care putea fi un aliat puternic și era dispus spre colaborare. „*Ne vom lupta alături de germani nu*

pentru interesele lor, ci pentru apărarea granițelor noastre; nu noi îi ajutăm pe ei, ei ne ajută pe noi „ (Ion Antonescu). Ca un argument în plus la cele spuse mai sus vin considerațiile istoricului Alexandru Boldur: „Există și în domeniul politicii un pic de logică. Cum putea România să redobândească Basarabia și Bucovina de Nord dacă nu folosind evenimentul că germanii au pornit atac contra Rusiei? Una singură România nu putea să se măsoare cu forțele uriașe ale vecinului său. Ion Antonescu a urmat chemarea intimă a sufletului său și vocea strămoșilor, care au suferit de pe urma forței arogante a rușilor. „Ordon, treceți Prutul” adresat armatei române a fost cât se poate de firesc. Răpirea Basarabiei și Bucovinei justifică războiul românilor împotriva u.r.s.s.”. Deși era unul dintre opozanții marcanti ai generalului Ion Antonescu, marele diplomat român Grigore Gafencu spunea: „Războiul cu Rusia în care luptăm alături de nemți nu are, nu poate avea pentru noi același interes și aceleași țeluri ca pentru Germania. Pentru noi înseamnă suprimarea unei nedreptăți, reîntregirea hotarelor noastre, întărirea poziției noastre vitale la gurile Dunării”. Printr-o declarație făcută în numele Partidului Național Țărănesc Iuliu Maniu își exprima poziția favorabilă acțiunii militare a României. La acest subiect marele patriot român Onisifor Ghibu îi scria lui Petru Groza la 1949: „La 22 iunie 1941 România s-a văzut nevoită să intre în război împotriva u.r.s.s. în scopul de ași reface pe calea armelor hotarele, care între timp îi fusese ciuntite și la Răsărit și la Apus. În adevăr acesta a fost adevăratul și unicul scop al războiului și trebuie să calific ca ofensă și calomnie ordinară afirmațiunea că acel război ar fi fost făcut în scopul devastării Rusiei alături de germani. Sunt încredințat că și tu ai împărtășit aceleași sentimente războinice și la 22 iunie 1941, ca și la 30 august 1940. În tot cazul până la proba contrarie, îmi susțin categoric convingerea că tu ai fost pentru războiul sfânt de reîntregire a țării alături de toți bunii patrioți

români”.

A devenit mult discutată cu păreri contradictorii și problema opririi înaintării române la Nistru. Din punct de vedere militar oprirea pe alineatul Nistrului era imposibilă, iar din punct de vedere politic acest fapt ar fi însemnat practic o sinucidere. *„A mă fi oprit la Nistru - scria Ion Antonescu lui C.I.C.Brătianu, la 29 octombrie 1942 – înseamnă, pentru un om care mai poate încă judeca, a anihila dintr-o dată totul, toate sacrificiile făcute de la trecerea Prutului, acțiune în contra căreia nu v-ați pronunțat public; înseamnă a crea țării, în cazul victoriei germane, condiții dezastruoase, fără a ne asigura, în cazul victoriei ruse, nici provinciile pentru care luptăm, nici granițele care vor voi să le lase rușii, nici libertățile noastre și nici măcar viața familiilor și copiilor noștri”*. De asemenea, la procesul înscenat de autoritățile comuniste în a. 1946, Mareșalul Ion Antonescu avea să explice: *„Când o țară se angajează într-un război, armata acestei țări trebuie să meargă până la fundul pământului ca să distrugă forțele inamice, să câștige războiul. Este un principiu capital la conducerea strategică a operațiunilor militare, care s-a aplicat de la romani până astăzi... Și răspunsul cel mai bun care vi-l dau este că atunci când s-a intrat în a doua fază a războiului pentru cucerirea Transilvaniei de Nord (septembrie 1944 – n.n.), armatele române nu s-au oprit la frontieră, au mers în inima Europei, până la Viena, mi se pare, și până la Budapesta”*. Drept completare la răspunsul Mareșalului Antonescu mai aducem câteva exemple. Oare Rusia în lupta contra Germaniei s-a oprit la hotarele ei (fie și cele de după 1940)? Oare nu a considerat de datoria ei să lupte până la capăt – până la capitularea totală a Germaniei? Dar aliații de pe frontul de Vest, s-au oprit ei oare la hotarele Germaniei? Nu. De ce atunci în cazul mareșalului Antonescu se aplică standarde duble.

Și ultimul moment, la care țin să mă opresc, și care este

vehiculat destul de des în ultimul timp. Unele cazuri de holocaust care au avut loc pe teritoriul României au fost organizate de nemți, despre care fapt la timpul respectiv au fost informați mai mulți diplomați străini (din SUA, Marea Britanie). Dimpotrivă, acum sunt cunoscute mai multe cazuri de salvare a mai multor grupuri de evrei, refugiați din Polonia, de asemenea, din România, pentru care a fost organizat transportul lor în Palestina. Recent citisem o informație despre cartea unui evreu – unic supraviețuitor dintr-o astfel de acțiune de ajutorare a evreilor. Este vorba despre organizarea unui transport din câteva nave românești, pe care au fost îmbarcați în portul Constanța câteva sute de evrei. În plină mare transportul a fost atacat de un submarin sovietic (iată un caz tipic de cinism: cine face și cine trage). Toate navele au fost înecate, iar pasagerii lor au murit, cu excepția unuia dintre ei – autorul cărții. Să încercăm să analizăm la rece. Putea oare să organizeze ceva astfel de acțiuni în România fără știrea „dictatorului” Ion Antonescu? Este incredibil. Sunt cunoscute, de asemenea, și alte cazuri de salvare a evreilor, chiar în situația foarte dificilă, în care se afla Ion Antonescu, fiind aliat al nemților. Adevărul trebuie scos la iveală și cei care pot face acest lucru – sunt obligați s-o facă.

Literatura și Arta, nr. 23, 2006

UN SIMBOL AL POEZIEI NAȚIONALE CONTEMPORANE ÎNCOLȚIT MIȘELEȘTE

*„Nu mai e moral, nu mai e prințipuri, nu mai e nimic:
enteresul și iar enteresul”*

(I.L.Caragiale)

Este trist, este foarte trist că în situația actuală, când mișcarea de eliberare națională e pusă la pământ (practic nu mai există), când părinții, frații, rudele noastre de la țară se întreabă „Cum s-a întâmplat că am ajuns acolo unde am ajuns”, „Ce faceți voi, cei de la Chișinău”, aici la Chișinău partide și partidute, lideri și liderași, diferiți lilipuți politici se ceartă între ei, în loc să se unească. Este și mai trist când sunt atacate bătărește unele personalități de vază ale neamului nostru. Într-un fel m-au făcut să pun mâna pe condei câteva articole apărute recent pe paginile oficiosului PPCD-ului – „Flux”, care reprezintă o campanie diabolică organizată împotriva lui Grigore Vieru, care poate fi numit un simbol în viață al poeziei contemporane românești. Anterior, rând pe rând, Iurie Roșca i-a încolțit mai pe toți cei care s-au aflat la începuturile mișcării naționale de aceeași parte a baricadei cu el. La început i-a atacat pe Al. Moșanu, Gh.Ghimpu, N. Dabija, V.Nedelciuc, V.Matei, I.Hadârcă, L.Istrate ș.m.a., care au fost alături pe baricadele mișcării de eliberare națională (să ne aducem aminte de cărțulia „*Falșii amici ai PPCD-ului*”, apărută prin anii 1996). Rând pe rând au fost atacați de același Roșca marii cântăreți Ion și Doina Aldea-Teodorovici, cel care a plătit cel mai scump implicarea în lupta de Eliberare Națională – Ilie Ilașcu, alte personalități contemporane. Acum s-a apucat de capul lui Grigore Vieru (din mărturiile poetului aflăm cu stupoare că el a fost ținta lui Iu. Roșca ceva timp în urmă), cel care este autorul *Albinuței* – primei cărți de căpătâi

pentru mai multe generații de copii de după 90 încoace, cel care a scris atâtea minunate poezii pentru copii, cel, pe versurile căruia s-au cântat cele mai înălțătoare cântece ale deșteptării naționale (chiar și dumneavoastră dle Roșca le îngânați împreună cu zecile și sutele de mii de la neuitatele manifestații naționale) și mai erau îngânate până mai ieri de zeci de mii de oameni la manifestările organizate de dumneavoastră, dle Iurie Roșca. Ei bine, să admitem că ați avut un oarecare motiv de a proceda astfel. Să admitem că dl Grigore Vieru v-a atins cumva în vre-un articol (dar cine dintre noi ar jura că nu a comis nici un păcat). Dar, domnule Roșca, în asemenea cazuri există o procedură foarte simplă – de a pune pe cântar pe un talger - tot ce a făcut bine pentru această frântură de neam, iar pe celălalt talger - păcatele comise. Nu știu dacă ar rezista acest cântar dezechilibrului provocat de greutatea faptelor bune făcute de dl Grigore Vieru pentru acest popor. Mai există o povață venită încă de la Hristos „*Să arunce pietre în cel păcătos numai cei care nu au păcate*”. Ceea ce îndrugați în oficiosul personal că Grigore Vieru ar fi unul din complotiști la viața d-stra este o afirmație paranoică. Ca să vezi ce autoapreciere înaltă v-ați dat persoanei d-stră: un întreg grup internațional de asasini (conform aberațiilor lui Roșca grupul includea serviciile secrete românești, KGB-ul rusesc, Ilie Ilașcu și, cel care nu ar ucide probabil și o albină – Grigore Vieru) a încercat să atenteze la viața dumată. Ce totuși le-a încurcat să-și realizeze planul? Cum vi s-a ridicat mâna să scrieți astfel de nerozii. Cel, care și-a jertfit cei mai buni ani ai tinereții sale în închisorile smirnoviste pentru ca dumneata, dle Roșca, și eu, și mulți alții, aflați la Chișinău, să nu-l avem în frunte pe Smirnov, merită oare să-l desemnați a fi unul din asasinii d-stră (prin această afirmație neroadă demonstrați că

sunteți de aceeași părere cu Smirnov, care l-a ținut pe Ilașcu în temniță pentru terorism)? Oare dumneavoastră, domnule Iurie Roșca, vă considerați atât de neprihănit, în drept să aruncați pietre în cei „*păcătoși*”? Aici permiteți-mi să am unele rezerve și să-mi expun părerea mea personală (s-ar putea să fie și subiectivă), măcar în virtutea faptului că m-am aflat prezent de rând cu alte mii (astăzi absolut deziluzionate) aproape la toate manifestările naționale de la 87' încoace, iar mai târziu și la cele organizate de dumneavoastră, dle Roșca (printre altele unele care au avut rolul lor la anumite etape). Că am înghețat împreună cu alții, care-și vedeau rostul în prezența lor acolo împreună cu cei mulți (trebuie să știți, dle Roșca, că între zecile de mii adunate în piață, în acel „*orășel al libertății*”, o bună parte se aflau nu pentru d-stră, dar pentru faptul că își considerau locul lor acolo la acel moment), că am pus mari speranțe în Mișcarea Națională, care a fost distrusă în primul rând de d-stră, dle Roșca. Încerc să aduc unele argumente (iarăși s-ar putea să fie parțial subiective). Dacă e să ne adâncim puțin în timp cu vre-o 15 ani și să analizăm comparativ evenimentele de atunci cu situația de astăzi, ar apărea unele aspecte interesante. Le vom examina separat pe cele ce țin de viața internă a partidului și cele ce țin de relațiile cu alte partide. De exemplu, ideea participării dlui Mircea Druc la alegerile prezidențiale din România vă favoriza pe d-stră. Astfel scăpați de un concurent la postul de președinte al Frontului Popular. Ceea ce s-a și întâmplat. Ulterior a-ți ajuns în fruntea Frontului Popular (să fim sinceri, nu fără concursul unor personalități care au fost prea credule și a unor colegi de baricade, pe care ulterior i-ați eliminat din Front pentru a nu avea concurenți). Astfel v-ați cocoțat în fruntea partidului și nu ați mai coborât până nu l-ați dus la pieire. „*Părerea ta este*

exact contrariul părerii mele, dar eu voi milita toată viața ca tu să ai dreptul să ți-o spui”, spunea Voltaire. Dar cum a-ți procedat d-stră? Toți cei care au gândit la anumite etape altfel decât d-stră au fost eliminați rând pe rând din partid: să ne amintim de grupările lui Dolganiuc, Roșcovanu, poziția lui Neagu etc.

Câteva aspecte privind relațiile d-stră (îmi permit să identific PPCD-ul cu d-stră că așa a și fost) cu alte partide și formațiuni politice. Mircea Snegur, cu care ați fost împreună în anul 1998, mai apoi a fost trădat de d-stra. Alianța pentru Democrație și Reforme (ADR), încheată cu atâta greu după alegerile din 1998, având un prim-ministru capabil să facă aceea parte spre Europa – d-stră i-ați fost groparul. Campania electorală pentru alegerile din 4 aprilie 2005, dominată de lozincile anticomuniste ale PPCD-ului, s-a terminat cu rușinoasa coaliție oranj-roșietică. Drept răsplată stăpânii v-au recompensat cu un post călduț de vicepreședinte al parlamentului alături de comunista Postoico (oare nu vă genează deloc această vecinătate, cu atât mai mult că unul din cei mai înalți demnitari s-ar fi lăudat într-un cerc mai îngust că v-a coborât din copacii de pe stradă, instalându-vă în jilțul moale de vicepreședinte al parlamentului). Au mai rămas oare intelectuali care cred sincer în rolul d-stră de apărător al idealurilor naționale? Și atunci aș concluziona. Cine e în drept să vă înainteze acuzații este, în primul rând, electoralul anticomunist, care și-a dat votul pentru d-stra, iar el a nimerit la comuniști. Sunt în drept să vă înainteze acuzații zecile de mii de cei cu inima română care au fost amăgiți în așteptările lor (inclusiv, cei care au înghețat în „*orășelul libertății*”, care așteptau „găsirea” lui Vlad Cubreacov, a cărui dispariție până astăzi este învăluită în mister. Sunt în drept să vă înainteze

acuzății sutele de mii de copii, care sunt impuși să învețe așa-numita „*Istorie integrată*” în locul „*Istoriei Românilor*”, drept cucerit cu mare greu (cine astăzi le poate încurca comuniștilor să-și realizeze planurile?). Sunt în drept să vă înainteze acuzații cele cca. 80% de români (chiar dacă mulți dintre ei se consideră moldoveni) – populația de bază a acestui colț de pământ, declarată la un summit recent de către președintele Voronin drept populată de un popor polietnic (o aberație mai mare nici că se putea declara: estonienii, care erau mai puțin de jumătate din populație, restul fiind ruși, letonii – de asemenea, chiar și francezii, care au atâția emigranți, conform logicii conducerii de vârf ar trebui să se declare popoare polietnice).

În final aș formula următoarea întrebare: Cine s-ar apuca să scrie acea adevărată „*Carte Neagră a Trădării*”, în care să fie puse toate punctele pe „*î*” privind rolul lui Iurie Roșca în „*opera*” de distrugere a Mișcării Naționale?

Literatura și Arta, nr. 20, 2006

ARTISTUL PLASTIC ION DAGHI LA 70 DE ANI

Pe data de 15 septembrie curent artistul plastic Ion Daghi, membru al Comisiei Naționale Consultative de Arte Plastice din România, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, președinte al Comisiei Republicane de Atestare a Cadrelor didactice la arta plastică și membru al Comisiei de Experți din Moldova la arta plastică, doctor în pedagogie, conferențiar universitar a împlinit frumoasa vârstă de 70 de ani – vârsta maturității și a împlinirilor. Aș minți dacă aș spune că îl cunosc pe Dl profesor Ion Daghi de mult timp. Însă l-am observat chiar din primele zile ale apariției Domniei sale vreo 5 ani în urmă la facultatea noastră de Inginerie și Management în Construcția de Mașini. Pe coridorul blocului facultății în întâmpinare pășea un om zvelt, cu părul atins de brumă și cu un zâmbet molipsitor pe buze. Mai apoi, cu diferite ocazii, l-am cunoscut mai bine, descoperind în el o personalitate multilateral dezvoltată. În calitatea sa de profesor de istorie a artelor se bucură de un respect aparte din partea studenților de la specialitatea „*Design industrial*”, care îmbină armonios științele exacte cu artele frumoase. Prin cursurile predate profesorul Daghi ține să-i familiarizeze pe studenți cu arta frumosului, însuflându-le dorința de a crea.

În calitate de artist plastic l-am cunoscut ceva mai târziu. Pentru prima oară am avut fericita ocazie să-i apreciez talentul întrând cu o anumită ocazie în posesia unei splendide picturi cu tematică eminesciană. De fiecare dată când privesc mai atent acest tablou descopăr noi nuanțe ascunse subtil de autor în planul 2 sau chiar 3. Însă adevărata descoperire a maestrului am făcut-o (pentru mine) relativ recent, cu ocazia unei expoziții personale prezentate în sala Constantin Brâncuși pe data de 18 septembrie. La expoziție au fost prezentate cca. 50 de lucrări ale Maestrului, majoritatea din ele având motive eminesciene. Recunosc, în măsura în care pot să înțeleg creația

Dlui Ion Daghi, care este plină de simbolisme, ea m-a fascinat. Nu m-am așteptat să-l redescopăr pe Eminescu, creația sa, prezentate în altă formă. L-a început l-am descoperit puțin pe Eminescu grație profesorilor de literatură moldovenească (cum era pe atunci) și scundelor surse de literatură din biblioteca școlii și a celei satești. Mai târziu, în special în perioada renașterii naționale, l-am descoperit mai bine prin minunatele cântece scrise pe versurile lui și cântate de reputații rapsozi ai cântecului Ion și Doina Aldea Teodorobici ș.a., prin operele cunoscuților eminescologi G.Călinescu, M.Cimpoi ș.a. Iată că acum am avut fericita ocazie să-l redescopăr pe Eminescu, opera lui, prin picturile artistului plastic Ion Daghi. Privite sub diferite unghiuri, privite de mai multe ori de la distanță sau de aproape, de fiecare dată descoperi în picturile Dlui Daghi noi nuanțe, noi elemente ascunse ingenios de maestru. Gama moale de culori, jocul de lumini, modul specific de redare a chipurilor eminesciene predomină în picturile maestrului. Prin creația sa artistică maestrul îl aduce pe Eminescu în mijlocul tinerilor vizitatori ai expozițiilor de pictură, reaprinde în ei flacăra eminesciană, le face cunoscută opera literară, în special, în afara spațiului românesc (țin să menționez că lucrările Dlui Ion Daghi sunt cunoscute în Franța, Grecia, unde au fost demonstrate, fac parte din colecții particulare din Moldova, România, Rusia, Germania, Israel, SUA etc.).

La această vârstă respectabilă maestrul Daghi este încă plin de energie, de idei frumoase, de planuri de creație. Vă doresc, Maestre, noi succese în nobila misiune de educare a frumosului la tânăra generație, în activitatea D-stră de creație artistică, în care sperăm să găsim noi motive eminesciene.

La mai Munți și la mai Mare!!!

Literatura și Arta, nr. 41, 2006

PROFESORUL ANDREI CIOBANU LA 70 DE ANI

Pe 30 noiembrie curent conferențiarul universitar Andrei Ciobanu a împlinit frumoasa vârstă de 70 de ani – o vârstă a maturității și a împlinirilor. L-am cunoscut din perioada studiilor mele la Institutul Politehnic din Chișinău de pe atunci. Mai apoi, lucrând la Uzina de Tractoare, Dl profesor mi-a propus o temă de cercetare cu reale perspective de realizare, care din anumite motive nu a fost acceptată. Mai apoi, transferându-mă la Institutul Politehnic din Chișinău la invitația conf. Ion Bostan, actualul rector, am fost alături de prof. Andrei Ciobanu pe parcursul a peste 25 de ani. L-am cunoscut ca pe un bun profesor, corect cu studenții, amabil cu colegii. Încerc să-i fac un mic portret în timp profesorului Andrei Ciobanu. Născut în satul Jeloboc, ludețul Orhei, într-o familie de țărani, ca și alți semeni ai săi, a cunoscut consecințele războiului, foametei, alte nedreptăți sociale. Aceste greutăți și suferințe însă nu l-au împiedicat să absolutească în anul 1955 Școala Medie Nr. 2 din Orhei. În martie 1958 a absolvit Școala Medie Tehnică de Mecanizare din Nâncești. Activitatea profesională și-a început-o în Chișinău, la întreprinderea constructoare de mașini agricole (astăzi S.A. Agromașina) în calitate de maestru adjunct în secția experimentală. În 1959-61 își face serviciul militar. Dragostea către tehnică l-a adus în anul 1961 la Institutul Agricol din Chișinău. În 1964 este transferat la Institutul Politehnic din Chișinău nou fondat, Facultatea de Mecanică, specialitatea Tehnologia constructoare de mașini, mașini unelte și scule. Pentru completarea catedrelor de specialitate cu cadre naționale, în 1965 a fost recomandat de către Ministerul

Învățămintului pentru a-și continua studiile la Institutul Politehnic din Minsk. În 1971-74 a urmat doctorantura la Institutul Tehnologic de Aviație „K. Ă. Țiolcovski” din Moscova, susținându-și cu succes teza de doctorat. În 1978 a obținut titlul didactic de conferențiar la catedra TCM, Institutul Politehnic din Chișinău. Din iulie 1967 și până în prezent activează în cadrul Institutului Politehnic (astăzi Universitatea Tehnică a Moldovei), catedra TCM, parcurgând practic toate treptele didactice universitare – lector asistent, lector superior, conferențiar, șef catedră interimar și prodecan al Facultății de Mecanică. În anii 1993-2000 a activat prin cumul în calitate de conferențiar la Colegiul Electromecanic (astăzi Colegiul Politehnic) din Chișinău și este titularul cursurilor de specialitate pentru profilul mecanic. Este consultant la proiectele de an și de licență la disciplina *Tehnologia Construcțiilor de Mașini*. Pe parcursul anilor 2000-2003 a fost președinte al Comisiei de stat pentru susținerea examenului de stat și a proiectelor de licență ale studenților de la specialitățile *Tehnologia prelucrării materialelor și Management în construcție de mașini*. Direcția principală de cercetări științifice a dlui A. CIOBANU este legată de problema *Majorării fiabilității și durabilității organelor de mașini, a dispozitivelor și utilajului tehnologic prin metode tehnologice avansate*. Pe parcursul anilor 1975-2004 a fost coordonator a 5 teme de cercetare elaborate pentru diverse uzine constructoare de mașini. Majoritatea realizărilor sale științifice sunt transmise studenților și implementate la proiectarea tehnologiilor de prelucrare mecanică a organelor de mașini. Dl prof. A. Ciobanu a reușit să îmbine fructuos activitatea științifică cu cea didactică – un aspect foarte important al științei universitare. Pe parcursul anilor a acumulat o vastă experiență profesională,

demnă de mândrie. Este veteran al muncii din 1988, decorat cu o medalie. Capacitățile sale extraordinare de muncă și organizatorice, profesionalismul înalt sunt criteriile de bază care îl ajută la pregătirea și perfecționarea mai multor generații de ingineri-mecanici și ingineri-manageri. La cei 70 de ani ai săi dl Andrei CIOBANU e în plin avânt creator, consacrându-se muncii didactice, îndrumării studenților, cercetărilor științifice. Este un profesor iscusit și un om modest – calități care generează simpatie și respect atât în colectivul Facultății, cât și în cadrul Universității Tehnice a Moldovei. Cu prilejul aniversării, corpul profesoral-didactic al U.T.M. îi urează alege cuvinte de felicitare, sănătate și succese în realizarea tuturor gândurilor sale mulți ani alături de colegi, studenți și familie!

Literatura și Arta, nr. 49, 2006

UN INGINER ȘI UN PUBLICIST DE VOCAȚIE Valeriu DULGHERU

Cercetător în domeniul construcției de mașini și al sistemelor de conversiune a energiilor regenerabile, publicist, om de cultură, Valeriu Dulgheru s-a născut la 9 martie 1956, în comuna Cârpești, județul Cahul. A absolvit cu diplomă de merit Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic din Chișinău (1978), specialitatea Tehnologia Construcțiilor de Mașini. A urmat o activitate de inginer tehnolog la Uzina de Tractoare, Chișinău (1978-1981). În 1981 este invitat la catedra Teoria mecanismelor și organe de mașini, Institutul Politehnic din Chișinău (actualmente Universitatea Tehnică a Moldovei (U.T.M.)). A urmat doctorantura în cadrul Institutului Politehnic din Chișinău (1982-1985). Își susține teza de doctor în tehnică cu tema „*Cercetarea preciziei cinematice a transmisiilor planetare precesionale*” (conducător științific, dr. conf. univ. Constantin Glușco) (1987, Institutul Politehnic, or. Vladimir, Rusia) și teza de doctor habilitat în tehnică cu tema „*Statica și dinamica transmisiilor planetare precesionale*” (consultant științific: dr. hab. prof. univ. acad. Ion Bostan (1995, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău)).

A deținut funcțiile de: inginer-tehnolog, Uzina de Tractoare, Chișinău (1978-1981); ingineri, Catedra de Teorie a mecanismelor și organe de mașini a Institutului Politehnic, Chișinău, 1981-1982 (în continuare TM și OM IPC); asistent (1985-1986); lector superior (1987-1990); conferențiar universitar (1990 până în prezent); șef al aceași catedre (1995 până în prezent) în cadrul U.T.M.

A efectuat cercetări fundamentale și aplicative cu rezultate originale și importante în cadrul Direcției științifice Transmisii planetare precesionale: angrenaje, tehnologii de fabricare, aplicații, deschisă de acad. Ion Bostan. A participat la elaborarea unor angrenaje noi și tehnologii moderne de fabricare a lor și a unor metode de control, la elaborarea unui număr mare de scheme structurale de transmisii planetare

precesionale pentru diferite domenii de utilizare, care sunt protejate cu peste 100 de brevete de invenție. Pe parcurs a participat la elaborarea conceptuală a schemelor structurale de transmisii planetare precesionale, la cercetarea teoretică și experimentală a staticii și dinamicii, a preciziei cinematice și la elaborarea mecanismelor de acționare precesionale pentru: complexul robotizat de extracție a concrețiunilor feromanganice de pe fundul Oceanului Planetar; mecanisme de acționare pentru aparatele cosmice de zbor; mecanisme de acționare pentru gazoducte; multiplicatoare pentru agregate eoliene; mecanisme de acționare pentru utilajul tehnologic etc.

În cadrul Direcției științifice Cercetarea și elaborarea sistemelor de conversiune a energiilor regenerabile, condusă de acad. Ion Bostan, a participat la elaborarea organelor de lucru ale agregatelor eoliene și microhidrocentralelor, la elaborarea diferitelor scheme structurale de sisteme de conversiune a energiilor regenerabile. A creat Centrul de Elaborare a Sistemelor de Conversiune a Energiilor Regenerabile (CESCER) pe lângă catedra TM și OM. Este conducător de proiect în cadrul Programului de Stat, director de program - acad. Ion Bostan, în cadrul căruia actualmente se proiectează și se execută o minihidrocentrală cu puterea de 2-5 kW pentru a fi instalată pe râul Prut, în comuna Stoieniști, Cantemir. Un domeniu al său de activitate la fel de important, cu precădere sub aspect didactic, este creativitatea tehnică. Pe parcurs a elaborat cursul „*Principiile creației ingineresti*”, inclus în planurile de studii la specialitățile facultăților Inginerie și Management în Construcția de Mașini și Inginerie și management în Mecanică, fiind predat din anul 1989. A elaborat cursul de Creativitate Tehnică pentru ascultătorii cursurilor de masterat de la toate cele 10 facultăți ale UTM, care este predat din 2001. A elaborat 4 manuale de creativitate tehnică. A creat Centrul de Creativitate Tehnică pe lângă catedra TM și OM și Cercul Tinerilor Inventatori, care întrunește studenți, masteranzi, doctoranzi și tinere cadre didactice. Pe parcurs circa 15 studenți, în calitate de coautori,

au obținut peste 20 de brevete de invenție

Rezultatele cercetărilor sale științifice sunt sintetizate în peste 380 de lucrări științifice, inclusiv 15 manuale și monografii și 138 de brevete de invenție. Realizările sale științifice au fost prezentate la peste 50 de expoziții internaționale, unde au fost distinse cu circa 30 de medalii de aur și de argint: „*Economia, știința și tehnica R.S.S.M.*”, Varșovia, Polonia (1983); „*Economia, Știința și Tehnica R.S.S.M.*”, Bratislava -Praga, Cehoslovacia (1984); „*Știința Tehnică și Cultura R.S.S.M.*”, Dalat, Vietnam (1985); „*Expoziția Mondială a Inventatorilor Tineri „Bulgaria-85”*”, Plovdiv, Bulgaria (1985); „*Învățământul superior în U.R.S.S.*”, Hanoi, Vietnam” (1987); „*Învățământul superior în U.R.S.S.*”, Atena, Grecia (1987); „*70 ani ai U.R.S.S.*”, Moscova (1987); „*Economia, știința și tehnica R.S.S.M.*”, Ulan-Bator, Mongolia (1987); „*Economia, știința și tehnica R.S.S.M.*”, Sofia, Bulgaria (1987); „*Expoziția NTR-87*”, EREN, Moscova (1987); „*Invenții Sovietice*”, Budapesta, Ungaria (1988); „*Inovații tehnice INVECS-88*”, Brno, Cehoslovacia (1988); „*Târgul Internațional de toamnă*”, Leipzig, R.D.G. (1988); „*De la cercetări fundamentale la implementare în producție, EREN-89*”, Moscova (1989); „*Expoziție comercială de mobilă*”, R.D.G. - Cehoslovacia - Ungaria (1989); „*Invenții sovietice*”, New Delhi, India (1989); „*Invenții sovietice*”, Salonic, Grecia (1989); „*Expoziția Realizărilor Tehnico-Științifice*”, New Delhi, India (1990); „*Târg Internațional SIRIA - 90*”, Damasc, Siria (1990); „*Știința și tehnica în U.R.S.S.*”, Viena, Austria (1990); „*Expoziția Realizărilor Tehnico-Științifice*”, Seul, Coreea de Sud (1993); „*Saloanele Internaționale de Invenții, Cercetări și Transfer Tehnologic*”, Iași - 94, 96, România (1994, 1996) (distinse cu 2 medalii de aur); „*Saloanele Mondiale de Invenții, Cercetări și Transfer Tehnologic - EUREKA*” Bruxeless, Belgia, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 2000, 2001, 2004 (distinse cu 9 medalii de aur, Diplomă de Mențiune ale Juriului); „*Saloanele Mondiale de Invenții, Geneva*” (1999, 2000, 2001, 2004, 2005) (distinse cu 3 medalii de aur și 5 de

argint); „*Salonul Internațional de Invenții a Tinerilor inventatori*”, organizat sub egida UNESCO, Iași, România (1995); „*Salonul Aeronautic „Le Bourget”*” Paris, Franța (1997); „*Salonul Internațional de Invenții, Cercetări și Transfer Tehnologic, Casablanca*”, Maroc (1998) (distins cu o medalie de aur); „*Saloanele Mondiale de Invenții și Transfer Tehnologic INPEX*”, Pittsburgh, SUA (1996, 1997, 1998, 1999, 2005) (Marele Premiu II al Juriului, 5 medalii de aur și 2 de argint); „*Expoziția Internațională INFOINVENT, Chișinău, Republica Moldova*” (1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005) (distinse cu 10 medalii de aur, 6 de argint și 7 de bronz); „*Expoziția Mondială „EXPO-2000”*”, Hannover, Germania; „*Târgul Realizărilor Științei și Inventicii Românești*” (2000); „*Expoziția Internațională ECOINVENT, Iași, România*” (2003, 2005) (distinse cu 3 medalii de aur, dintre care 2 cu mențiune).

A participat la: cursurile internaționale „*Comercializarea științei și tehnologiei: Protecția proprietății intelectuale*”, organizate de Organizația Națiunilor Unite / Program pentru Dezvoltare, Minsk, Belarus (1996); cursurile internaționale „*Politica învățământului Superior și Luarea Deciziilor instituționale*”, SEU Universitatea de Vară, Budapesta, Ungaria (1997); cursuri internaționale „*Formarea viitorului Europei: rețele între liderii tineri din SEE, Regiunea Mării Negre, statele membre ale UE și S.U.A.*” Halki, Grecia (2000).

A efectuat: stagii științifice de o lună și, respectiv, 2 luni la Universitatea de Științe Aplicate din Darmstadt, Germania, în cadrul Programului Tempus Tacis (2001, 2002); un stagiu științific de 2 luni la Universitatea de Științe Aplicate din Konstanz, Germania, în cadrul Programului DFG; un stagiu științific de o lună la Universitatea de Științe Aplicate din Konstanz, Germania, în cadrul Programului Tempus Tacis (2004).

Pe parcursul a circa 25 de ani de activitate pedagogică domnia sa a pregătit mai mulți specialiști în domeniul construcțiilor de mașini, peste 20 de tineri inventatori, își implementează permanent rezultatele științifice obținute în

procesul de studiu. 5 studenți și doctoranzi aflați conducerea sa științifică au devenit laureați ai Premiului Municipal pentru Științe și Arte, doi - al Premiului ASM pentru cea mai valoroasă lucrare științifică, unul - al Premiului AGEPI pentru cel mai tânăr inventator. Actualmente este conducător la 2 doctoranzi.

A participat la diferite programe de colaborare internațională și proiecte de cercetare: CRDF, SCOPES, Tempus Tacis Moldova, DFG. În cadrul Programului american de cercetare CRDF a participat la 4 proiecte de cercetare: programul de granturi colaborative - 1 grant; programul de granturi bilaterale - 2; programul RESC - 1. De asemenea, a participat la concursuri de proiecte în programele internaționale de cercetare: INTAS-12, NATO-4, SCOPES-3, Banca Mondială pentru cercetare - 1 ș.a.

Activitate de expertiză și recenzare: este secretar științific al revistei tehnico-științifice Meridian ingineresc (1995 - prezent); membru al Consiliului editorial al revistei de proprietate intelectuală Intellectus (1998 - prezent); membru al colegiului de redacție al revistei Societății Fizicienilor din Moldova Fizica și tehnologiile moderne (2003 - prezent); președinte al Comisiei de Experți, Comisia Superioară de Atestare (2003 - prezent); președinte al Seminarului Științific de Profil de pe lângă UTM (2004 - prezent); președinte al Consiliului specializat de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat (2000 -2003); vicepreședinte al Centrului de Cercetare-Dezvoltare Tehnologii avansate, produse industriale scientointensive și materiale noi în construcția de mașini; secretar științific al Comisiei de Experți de pe lângă Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică (2002 - prezent); secretar științific al Secției tehnice a Comitetului pentru Decernarea Premiilor de Stat în Domeniul Științei și Tehnicii (2003 - prezent).

Este membru al Comitetului de program la 10 conferințe internaționale, a prezentat comunicări și referate științifice la numeroase simpozioane internaționale.

Este Laureat al Premiului de Stat în Domeniul Științei, Tehnicii și Producției (1998); Inventator de Elită al României (1994); Om Emerit (Inventator Emerit) al Republicii Moldova (1995); decorat cu medalia de argint (1994) și medalia, de aur (1996) HENRI COANDĂ pentru succese în creația tehnică; decorat cu medalia de aur a Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală, Geneva (2004); laureat al Premiului Academiei pe anul 2004 pentru cea mai valoroasă lucrare științifică; membru al Biroului Asociației Inginerilor din Moldova (1995 - prezent); membru corespondent al Academiei Româno-americane de Științe și Arte (2001).

Activitate publicistică: pe parcursul a circa 10 ani a publicat peste 100 de articole (preponderent în săptămânalul Literatura și arta, Laureat al săptămânalului timp de mai mulți ani). O parte din articolele sale au fost incluse în culegerea Basarabia răstignită (2003). Tematica publicisticii dlui V. Dulgheru ține de cele mai arzătoare probleme ale contemporaneității și ne îndeamnă să părăsim întunericul, să luptăm pentru o viață liberă, demnă, conform tradițiilor noastre naționale.

Ajuns la această frumoasă vârstă a împlinirilor și a înțelepciunii, adică la cincizeci de ani, dl Valeriu Dulgheru este unul dintre cei mai de seamă oameni de știință și profesori în inginerie. Îi dorim, pe această cale, multă sănătate, noi ascensiuni spre orizonturile Științei Tehnice, iar anii ce vin să-i aducă bucurie și satisfacția deplină a unor noi performanțe, care, sperăm, nu se vor lăsa așteptate, îi dorim, de asemenea, o nesecată putere de muncă și, bineînțeles, multă dragoste din partea celor apropiați.

Literatura și Arta, nr. 10, 2006
(Ion MADAN, doctor in istorie, Om Emerit al Republicii
Moldova)

EXEMPLU DE INTELECTUAL BASARABEAN

Intervențiile publicistice ale lui Valeriu Dulgheru le-aș asemui cu graficele unui seismograf, aparatul care nu doar înregistrează cutremure, dar care și încearcă să le preîntâmpine cu câteva clipe mai devreme, suficiente totuși ca lumea să se poată salva.

Pixul lui Dulgheru anticipează cutremure sociale, politice, morale, intuiția sa, dublată de o vastă pregătire intelectuală, îi permite să poată prevedea evoluția unor evenimente într-o direcție sau alta, oferind și soluții.

Articolele sale, nelipsite din presa ultimului deceniu, se remarcă prin luciditate, clarviziune, cultură, înțelepciune, toate acestea - luminate de ideea națională ca de o flacăra. De cele mai multe ori domnul profesor lasă impresia că vrea să apere nu doar un arbore, un cuvânt, un om, ci întregul univers.

Că nu luptă doar contra unei minciunele strecurată pe paginile vreunei publicații de către vreun „*cutărică*”, ci contra Răului universal care-și face cu aer nevinovat loc în capul mesei unui Neam.

Valeriu Dulgheru e martorul unui timp care nu doar vede, ci și vorbește și altora despre cele văzute. Prin cele scrise savantul publicist denotă via sa participare în tot ce se întâmplă pe această palmă de pământ, pe care a numit-o într-un titlu de carte „*Basarabie răstignită*”.

Fericiți - studenții care-l au profesor, or, domnia sa are ce le spune nu doar la capitolul construcții de mașini, ci și la cel despre construcția de evenimente ale istoriei, el are ce le vorbi nu doar despre transmisiunile planetare, ci și despre transmisiunile de idei, foarte importante într-un proces de studii.

Domnia sa poate afirma ceea ce spusese cu o ocazie Camil

Petrescu: „*Eu văd idei!*” „*Iată-le!*”, parcă-l și văd afirmând în fața învățăceilor săi pe domnul profesor, adăugând bucuros: „*Priviți-le!*”, sau, arare, și cu o doză de tristețe în voce: „*Dar voi de ce nu le vedeți?!*”.

Valeriu Dulgheru e un exemplu de intelectual basarabean de la început de secol XXI. Pornirea sa cărturărească are sarcina de a-i contamina și pe alții de înțelepciune, perseverență, profunzime, bună cuviință, patriotism.

Lucru care-i reușește pe deplin.

Semn că domnul profesor Valeriu Dulgheru își îndeplinește cu prisosință misiunea sa de cărturar și de iluminist pe pământul pe care i l-a hărăzit Cel de Sus a se naște.

Literatura și Arta, nr. 10, 2006
(Nicolae DABIJA)

NATIONALISM CU PATRIOTISM

“O nălucă bântuie prin țara noastră – FDRM” – acesta a fost motoul unei scriituri scandaloase cu titlul „*Naționalismul fără patriotism*” publicate cu generozitate pe paginile oficiosului Moldova Suverană, care de facto a rămas același ziar guvernamental. Este semnat de un pseudoautor Octavian Catană (*cetățean al RM, domiciliat la Suceava* – un pseudonim mai neadecvat nu le-a dus capul pe aceste cozi de topor să născocescă), în spatele căruia se văd cu ochiul liber autorii și comanditarii. O scriitură de prost gust scrisă în stilul „*goanei după năluci*”, care nu ar merita nici o atenție, dacă nu ar fi atacată o organizație pronațională prooccidentală anticomunistă (oricâte nu ar inventa cozile de topor) – FDRM. Articolul abundă de comentarii false al Statului FDRM. Însă noi știm că „*cel mai mare expert*” al Statutului FDRM devenise Ilie Bratu. Oare nu vă spune nimic această constatare?

În pofida „*argumentelor*” nefondate ale autorilor FDRM este poate unicul reprezentant al societății civile din Republica Moldova, foarte dispersată și bântuită de permanente cataclisme sociale, care a făcut ceva în ultimul timp în domeniul deșteptării naționale și lichidării analfabetismului sub aspectul proeuropenismului. FDRM a fost înregistrat (deci și creat) la 26 octombrie 2005 și nu în mai 2006 cum ne dezinformează cu bună știință autorii scriiturii. Este condus de o echipă de persoane cunoscute la locul activităților de bază, oneste, fără ambiții personale (poate, într-un fel, este un neajuns al lor), nebogate (autorii s-ar uita mai bine în propria grădină). Cu mijloace mici a reușit să facă lucruri mari: a efectuat întâlniri în teren, constituind filiale ale Forului mai în toate raioanele Republicii (actualmente numărul membrilor Forului depășește cifra de peste 150000, incluzând un număr impunător de tineri (studenți și elevi)); permanent a luat atitudine promptă față de fărâdelegile comise de puterea comunistă; a organizat colectarea a peste 200000 de semnături

(cu toate datele necesare pentru validarea lor tov. Bratu) de integrare în Uniunea Europeană (luată în derâdere de autorii respectivului articol – poate acest lucru ia deranjat cel mai mult pe aceste cozi de topor).

În articolul nominalizat se jonglează cu niște cifre absurde prin esența lor (obținute fraudulos de către conducerea comunistă pentru a argumenta promovarea politicii moldovenismului primitiv): 78% de moldoveni și 2% de români, ceea ce ar reprezenta cam 40000 de persoane (dacă considerăm că în Republica Moldova sunt cam 2 mln de persoane cu drept de vot (excluzând copiii)). Atunci cum explică acești ivani fără identitate faptul că numai în For s-au înregistrat cca. 150000 de persoane. Cetățeni ai României au devenit cca. 100000 de persoane. Cca. 530000 de cereri de redobândire a cetățeniei au fost depuse la Ambasada României. Dacă luăm în considerație că unele cereri au fost colective (depusă din partea întregii familii) atunci numărul acestor persoane poate atinge cifra de 700-800 mii (procesul de depunere a cererilor continuă). A simplă aritmetică arată că numărul persoanelor, care de facto se consideră români, poate depăși 1 mln de persoane, ceea ce constituie cca. 50% din numărul total al persoanelor cu drept de vot. Și atunci ce rămâne din cifrele de mai sus.

Ei bine, în final le pun câteva întrebări celor care îl susțin încă pe „*ultranaționalistul patriot*” Ilie Bratu, care, până mai ieri, îl susțineau pe „*ultranaționalistul patriot*” Iurie Roșca). De când oficiosul Moldova Suverană a devenit apărătorul unioniștilor gen Bratu (nu Vă pune în gardă acest lucru Domnilor?)? De când și de ce Ilie Bratu a devenit „*biograful personal*” al Dlui Nicolae Dabija? A cui „*comandă de stat*” îndeplinește acest nou născut „*ultranaționalist patriot*” Ilie Bratu? Va trebui oare să așteptăm iarăși 15 ani pentru a-l developa.

Literatura și Arta, nr. 4, 2007

REFLECȚII asupra LEGII privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni

*Guvernul României a emis un Proiect al Legii privind
sprijinul acordat românilor de pretutindeni, care urmează
să fie dezbătut de Senatul României și Camera Deputaților.*

*Înserăm mai jos câteva opinii pe marginea acestui
document de importanță majoră pentru românii din afara
granițelor României.*

Proiectul de Lege pus în discuție este un document strict necesar pentru românii din afara frontierelor României, în special, acum când România e la un pas de intrare în Uniunea Europeană, unde va avea posibilități mai largi de a-și susține conaționalii din afară. Sperăm că va ajunge de curând Lege și va funcționa bine. Cu părere de rău practica ne arată că nu întotdeauna legile foarte bune sunt tot atât de bine aplicate. Proiectul de Lege este un document bine chibzuit, alcătuit de specialiști buni și cuprinde toate aspectele importante pentru românii din afara frontierelor României. Este un prim pas în direcția stăvilirii deznaționalizării forțate în unele regiuni populate de români (mă refer la Bucovina, dar și la unele localități din raioanele de est ale Republicii Moldova).

Cu toate acestea risc să pun în discuție momente, care, în opinia mea, ar trebui tratate puțin altfel:

1. În preambulul legii în cele trei alineate se fac referiri la diverse legi, declarații și formulări elaborate de organisme internaționale ce țin de protecția minorităților naționale. Aceasta este valabil pentru toți românii din afara frontierelor României în afară de Republica Moldova. În Republica Moldova românii nu sunt minoritari (acest lucru îl declară autoritățile de la Chișinău, care ne împarte în români și moldoveni), dar reprezintă cca 80%.

2. Referitor la art. 9 consider oportun ca Ziua Românilor

de Pretutindeni să se sărbătorească nu la 10 mai, dar pe 1 decembrie, când e Ziua Națională a României, care deja a devenit Ziua Românilor de Pretutindeni. Nu ar fi binevenită această separare a românilor.

3. Referitor la art. 14, alin.3,c „*perfecționarea cadre*”. În proiect nu se vorbește nimic despre redobândirea cetățeniei românești (pentru cei care au avut-o sau rudele lor).

De asemenea, nu este descris mecanismul de organizare a Forumului. Cine e în drept să înainteze delegați la acest forum, în Consiliul Consultativ al Românilor de Pretutindeni. Părerea mea este ca acest lucru să fie făcut de societatea civilă prin intermediul unei sau a mai multor societăți nonguvernamentale.

Literatura și Artă, nr. 25, 2006

REÎNVIEREA CULTURII CUCUTENI

Cu aproximativ 6000 de ani în urmă, în spațiul Moldovei de azi s-a născut și a înflorit Cultura Cucuteni considerată în întreaga lume ca cea mai avansată cultură a spațiului sud-estic al Europei. Răspândită pe o suprafață de circa 300000 km², atingând la sud localitățile Hârșova-Brăila, iar la nord-est Tripolie, cu centrul de greutate în județul Iași și Neamț, Cultura Cucuteni elaborată de oameni foarte dotați intelectual și sensibili la frumos este mult deasupra epocii în care a apărut. Multe din rezultatele ei materiale ar putea sta cu ușurință într-un muzeu de artă modernă datorită

geometriei spațiale și a liniilor foarte elaborate. Dacă ar trăi Jules Verne cred că ar putea să scrie romanul „*O călătorie în mașina timpului cu 6000 de ani în urmă*” în vizită la artizanii uneltelor de piatră cioplită, a minunatelor vase de ceramică cu forme desăvârșite și culori încă vii după atâta timp. Cultura Cucuteni s-a referit în special la ceramica pictată în trei culori roșu alb și negru, la volume geometrice care prin noutatea liniilor și eleganța lor depășeau geometria corpurilor geometrice cunoscute ca simple și precise.

În scopul reînvierii acestei minunate culturi în perioada 26-27 octombrie în incinta Universității Tehnice a Moldovei a avut loc un eveniment important pentru cunoașterea mai bine a rădăcinilor neamului nostru - Simpozionul CUCUTENI-5000 Redivivus: Științe exacte și mai puțin exacte, organizat de:

cu tematica Culturii Cucuteni s-a bucurat de un real succes. Deosebit de emoționantă a fost prezentarea primarului comunei Cucuteni Dl Mihai Tun, un țăran în vârstă de 72 de ani cu o înaltă inteligență. Domnia sa a prezentat în culorile cele mai vii cu lux de amănunte modul cum a fost înființat muzeul Culturii Cucuteni în comuna, pe care o conduce timp de 34 de ani. Dra Violeta Radu de la societatea ARS „*Continua*”, Iași a venit cu o întreagă colecție de exponate Cucuteni și fotografii, care au fost prezentate într-o minunată expoziție, montată în holul blocului de studii nr. 6 al UTM, vizitată de numeroși profesori și studenți. Dna Dr. în istorie Senica Țurcanu a derulat o prezentare computerizată, având ca subiect apariția și dezvoltarea Culturii Cucuteni, argumentată din punct de vedere științific cu minunate vestigii arheologice. Profesorul Lorin Cantemir a prezentat o clasificare proprie a științelor, grupându-le în științe exacte și mai puțin exacte (termenul îi aparține), menționând că științele exacte se ocupă cu manifestările materiei moarte, iar științele mai puțin exacte se ocupă cu manifestarea materiei vii. Dna Elena Chiriță, directorul Muzeului Științei și Tehnicii „*Stefan Procopiu*”, Iași, a făcut un raport amplu privind interlegătura între artă și inginerie pe exemplul minunatelor aparate mecanice muzicale din colecția Muzeului. Dl Andrei Vartic a prezentat auditoriului, format din profesori, doctoranzi și studenți din domeniul Designului Industrial, un emoționant raport privind simbolistica picturii cucuteniene și a altor culturi, bazat pe evidențierea unor elemente, repetabile în foarte multe picturi și ornamente. Acest raport ne-a făcut să conștientizăm faptul cât de puțin ne cunoaștem trecutul extrem de glorios al strămoșilor noștri și cât de importante sunt studiile privind descifrarea informațiilor codificate transmise nouă de strămoșii noștri.

Raportorul Gheorghe Ștefănescu, specialist în genetică, a venit cu informații foarte interesante privind stabilirea rădăcinilor poporului român, utilizând cele mai moderne metode ale geneticii. În concluzie Domnia sa a venit cu ideea apariției civilizației europene în spațiul carpato-danubian. Raportul Dnei Dr. Tatiana Palade cu titlul „*Polus Geticus – centrul vechii Europe*” a venit să confirme de pe pozițiile metodelor moderne ale astrologiei aceeași idee prezentată mai sus. Dl profesor Braga Mihai, șeful catedrei de Științe Socioumane de la UTM a prezentat o amplă analiză a filozofiei românești din cele mai vechi timpuri până astăzi.

Drept concluzie unanimă a acestei prime ediții a Simpozionului Culturii Cucuteniene în Republica Moldova este organizarea lui anuală în diferite localități istorice cum sunt Soroca, Orhei etc. Receptată de regulă prin vechime sau lupta pentru independență și unitate, istoria românilor se impune a fi cunoscută și prin puterea de creație a acestui popor, prin cultura lui inegalabilă.

BUN SOSIT LA UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI STIMAȚI STUDENȚI ALOLINGVI!

Au rămas în urmă clipele frământătoare din perioada admiterii. Sunteți deja studenți ai Universității Tehnice a Moldovei cu acte în toată regula. Pe parcursul a 4-5 ani veți pătrunde în tainele specialității alese, veți deschide pentru voi misterul profesiei de inginer, ceea ce din limba latină înseamnă creator, veți deveni specialiști atât de necesari Economiei Naționale, veți completa rândurile corpului ingineresc atât de rarit după această lungă debandadă din complexul industrial. Dar pentru a deveni buni ingineri, buni cetățeni ai acestor meleaguri, este strict necesară cunoașterea limbii române și acomodarea la valorile spirituale ale poporului român, cu care trebuie să conviețuiți în bună înțelegere. Integrarea europeană, pe care o doriți și Dstră, este unica posibilitate de a ieși din colapsul economic actual, dar aceasta necesită, în primul rând, o unitate de eforturi a întregii populații, pentru ai anihila pe cei care, din anumite motive, nu doresc acest lucru.

Cunoașterea limbii române pentru Dstră este oportună din 2 motive:

- pentru a putea însuși materialul disciplinelor predate Dstră în limba română (conform ordinului Ministerului Educației, Tineretului și Sportului 4 discipline în fiecare semestru se predau în limba română, decizie corectă, fiindcă este inoportună pregătirea specialiștilor pentru alte state pe banii bugetari, care sunt foarte limitați);
- pentru a vă putea încadra plenar în activitățile profesională și civică, a ajunge la izvoarele culturii poporului român, cu care trebuie să conviețuiți. Aceasta vă va deschide orizonturi și posibilități noi.

Pentru însușirea limbii române la Universitatea Tehnică a Moldovei Vă sunt deschise larg ușile. Planurile de învățământ includ ore de limbă română. Formarea torentelor comune vă deschid posibilități largi de comunicare cu colegii români. Rămâne numai să doriți să faceți acest lucru, să depășiți acea

barieră psihologică, pe care, cu părere de rău din anumite motive obiective și subiective, nu au putut-o depăși părinții și bunicii Dstra, să folosiți din plin avantajele mediului în care Vă veți afla, fiind incluși în torente comune cu grupe cu predare în limba română. Sunteți tineri și viitorul Vă aparține.

Pentru a înțelege mai bine necesitatea efectuării acestui pas important pentru Dstra Vă vine în ajutor lucrarea prof.univ. Nicolae Cojocaru „*Problema acomodării alolingvilor din Republica Moldova la mediul etnic autohton*” (*Проблема адаптации нерумытоязычного населения Республики Молдова к автохтонной этнической среде*), pe care o puteți găsi în biblioteca Universității. Lucrarea este scrisă pe baze științifice într-un limbaj accesibil, în baza unor exemple observate și rețrăite de autor pe parcursul perioadei de independență. Lucrarea este structurată pe 2 compartimente de bază „*Necesitatea și esența acomodării neromânoalingvilor la mediul etnic autohton*” și „*Situația actuală privind acomodarea alogenilor la mediul etnic autohton și perspectivele îmbunătățirii ei*”. În baza unui studiu amănunțit bazat pe un bogat material factologic autorul constată cu regret că majoritatea alogenilor nu cunosc limba poporului autohton (adică limba română), dar anume limba este elementul de bază al acomodării alogenilor. „...*În cazul persoanelor și al grupurilor de persoane (grupuri etnice), care au ajuns să viețuiască în afara teritoriilor etnice de la care descind un loc și rol existențial deosebit revin acomodării lor la mediul etnic autohton. ...Despre acomodarea sau neacomodarea la mediul etnic autohton trebuie să judecăm, mai întâi de toate, după atitudinea alolingvilor față de limba populației autohtone, în cazul nostru – față de limba română...Acomodarea la mediul etnic autohton este pentru alolingvi nu numai necesară și obligatorie. Ea este și oportună pentru ei, adică ceva ce se potrivește, ceva indicat, benefic, favorabil pentru ei*”. Este foarte important ca Dstră stimați studenți alogeni să înțelegeți acest lucru. Nu puteți rămâne într-o parte în permanentă opoziție autohtonilor, fiindcă și Dstră, ca și ei, doriți ieșirea din

mizeria în care ne aflăm, fiindcă o Europă unită nu admite conflicte interetnice și cere o conviețuire civilizată. Este, de asemenea, inventată de cei care nu vă vor binele așa numită teorie de încălcare a drepturilor omului. *„Când vine vorba de apărarea drepturilor și libertăților omului trebuie avută în vedere apărarea drepturilor și libertăților întregii populații a Republicii, inclusiv faptul că trebuie excluse încălcările drepturilor autohtonilor provocate de neacomodarea alolingvilor la mediul etnic autohton”*. Autorul constată cu durere în suflet că *„...tineri și adolescenți alolingvi, care au devenit studenți și elevi de la 1991 încoace datorită acomodării insuficiente, iar deseori respingerii ei e o problemă, care trebuie să alarmeze cel mai mult puterea, precum și opinia publică”*. Sub alt aspect autorul remarcă atitudinea negativă față de acomodare a oamenilor de vârstă înaintată și prejudiciile, pe care le aduc propriilor nepoți și strănepoți. Autorul pune o parte de vină și pe sama autohtonilor *„...trăsăturile naționale contradictorii, manifestate peste măsură îi pun pe autohtoni în situații nefavorabile. Așa sunt bunătatea noastră proverbială, toleranța și ospitalitatea, precum și prea ușoara gătință de a ne pleca capetele pentru a nu le tăia săbiile. De asemenea, prezența cozilor de topor, care au trecut de partea străinilor și au devenit promotori activi ai politicii imperiale de neacomodare a alolingvilor”*. Aceștia din urmă merită disprețul atât din partea autohtonilor cât și din partea alolingvilor. În continuare autorul aduce argumentele sale în favoarea acomodării alolingvilor *„...ignorând necesitatea acomodării, s-ar putea întâmpla nu numai că lor aici să nu le fie bine, dar și ca ei să se lipsească de condiții elementare necesare pentru o activitate profesională, nemaivorbind de un elementar confort psihic... acomodarea la mediul etnic autohton nu va fi posibilă fără formarea la alolingvi a psihologiei acomodării. E nevoie de o profundă autorefecție a persoanelor alolingve privind perspectivele vieții lor aici în cazul în care se vor acomoda sau, invers, vor continua să ignore acomodarea”*. Aici ași mai adăuga și

următorul factor care vine în favoarea acomodării. De la 1 ianuarie 2007 România devine membră a Uniunii Europene, dar anume România este cel mai apropiat stat (atât geografic cât și spiritual pentru autohtoni), prin care vom comunica cu europenii. Ea va fi porțița în Europa pentru toți cei din Republica Moldova. Alolingvilor nu le va încurca deloc cunoașterea limbii române. Unii dintre ei deja au învățat limba română pentru a putea face studii, activități profesionale în România. Este însă foarte clar ca să fie această dorință. Marele Seneca spunea că „...pe cel ce vrea domnul îl conduce, iar pe cel ce nu vrea îl țărăie”. Ceea ce e indiscutabil pentru alogeni este faptul că e mult mai bine să mergi singur pe calea acomodării la mediul etnic autohton decât să ți se impună. „...Acomodarea îi ferește pe alolingvi de multe ciocniri și conflicte cu populația autohtonă. Mai mult ea le poate asigura temeinic stima din partea acesteia. Acomodarea iar scuti pe alolingvi de ademenirea – de altfel foarte periculoasă pentru ei înșiși – de a căuta apărători în exteriorul Republicii Moldova, îndeosebi în Rusia”.

Pentru a asigura acomodarea studenților alolingvi la mediul etnic autohton se cere multă muncă și răbdare. Din partea profesorilor este necesară o atitudine atentă față de studenții alolingvi, care să-i încurajeze să vorbească limba română (la ore de curs și seminare, la consultații, la orele de grupă). Din partea colegilor studenților alolingvi - studenților români se cere crearea unui mediul lingvistic favorabil pentru învățarea limbii. Aceasta ar putea fi mult mai eficientă decât învățarea limbii române la orele de auditoriu. Iar din partea studenților alolingvi se cere, în primul rând, conștientizarea necesității însușirii limbii române (în pofida multiplelor exemple negative pe care le cunosc), folosirea la maxim a tuturor oportunităților de a o învăța. Cunoscând încă o limbă (cu atât mai mult limba poporului, cu care conviețuiești) indiscutabil devii mai bogat.

Mesager Universitar, decembrie 2006

CE SE ÎNTÂMPLĂ LA LICEUL “MIRCEA ELIADE”?

*“Moralitatea e pentru suflete identică cu
sănătatea pentru corp”
(Mihai Eminescu)*

Faptul că întreaga societate basarabeană este bolnavă este trist și dureros. Însă mult mai trist este faptul că acest flagel cum este corupția morală se cuibărește tot mai des acolo unde se plămădesc sufletele copiilor – viitorul acestei frânturi de popor. Pentru a fi mai succint, mă voi referi la cazul Liceului „Mircea Eliade”, care a fost (și sper să rămână în continuare) un liceu de elită. Teamă mi-e că astfel cum merg lucrurile la acest liceu de la un timp încoace se va întâmpla ceea ce e mai prost – degradarea și transformarea lui într-un liceu ordinar. Încerc să vin cu un scurt istoric a apariției acestui liceu. În perioada renașterii naționale cele mai palpabile succese au fost obținute pe tărâmul culturii și al educației grație unor personalități de vază ca primarul general al capitalei Nicolae Costin, ministrul educației Nicolae Mățaș și neobositul ministru al culturii Ion Ungureanu (succesele relative obținute în domeniul politic s-au spulberat cu desăvârșire, iar în cel economic – nici nu le-am avut). De la bun început liceul a fost conceput ca un liceu de elită. Cei mai buni profesori din capitală au constituit colectivul profesoral al liceului. Cei mai buni elevi au trecut prin concurs de la alte licee. Cunoscut puțin acest lucru fiindcă chiar din primul an de existență a Liceului m-am ocupat de trecerea fiicei de la școala nr. 11 în acest liceu, care promitea să fie unul de elită atât în plan spiritual, cât și în planul acumulării cunoștințelor pe domenii. La început era unicul liceu care funcționa după programe românești. Într-adevăr, în scurt timp a devenit un liceu de elită cu profesori de primă clasă, cu elevi premianți la diferite concursuri naționale și internaționale. Însă mai apoi, în special după plecarea Dnei directoare Iulia Gore-Costin, ceva s-a întâmplat în acest liceu. Noul director Dna Elvira Grău, n-a reușit să convingă cele mai bune cadre didactice să-și continue

activitatea în această instituție: profesorul de matematică Ion Grati, care era dedat cu trup și suflet profesiei și dorea sincer să le insufle elevilor dragostea către matematică – un lucru deloc ușor; profesorul Victor Cobzac, cel care le insuffla tinerilor dragostea către artele frumoase – către pictură; Dna Eugenia Bulat, care fondase la liceu un minunat cerc de creație „*Clipa siderală*”, ș.a. Ceea ce m-a făcut să iau pana în mână și să scriu aceste rânduri sunt tentativele de răfuială cu o altă profesoară de elită – Dna Veronica Postolache, profesoară de limbă și literatură română, doctor în filologie, printre altele foarte puțin în învățământul preuniversitar. Marele Goethe spunea: „*Cei de la care învățăm se numesc, pe drept cuvânt, învățătorii noștri, însă nu oricare dintre cei ce ne învață merită acest nume*”. Țin să afirm cu toată sinceritatea că Dna Postolache face parte din rândul celor ce merită cu prisosință acest nume. Este un bun specialist în domeniul său și dorește sincer să-i insufle tinerei generații dragostea pentru limba și literatura română, chiar dacă uneori este dură în urmărirea scopului final – de a face din elevii săi adevărați patrioți ai limbii române. Dar cum altfel? Acest lucru cere și anumite jertfe din partea copiilor. Unii copii educați de ea au devenit adevărați patrioți ai limbii române, realizându-se în diverse domenii.

Motivul formal de retragere a dreptului de dirigiență a fost nedorința părinților copiilor de clasa a 5-a de a o avea ca diriginte și profesoară pe Dna Veronica Postolache. În acest scop 26 de părinți au semnat o scrisoare, care a fost transmisă Dnei Tverdohleb, șefa Departamentului de învățământ al Ministerului Educației, Tineretului și Sportului, care a avut și o întâlnire cu acest grup. La întâlnirea Dnei Tverdohleb cu un alt grup format din profesori, părinți și foști discipoli ai profesoarei Veronica Postolache (printre altele grupul a fost nevoit s-o aștepte 40 de minute, cu toate că întâlnirea fusese planificată), veniți să apere onoarea acestei distinse profesoare Dna Tverdohleb, într-o manieră exclusivistă, ne demonstra că pentru ea contează doar părerile părinților copiilor din clasa respectivă. Ne-a mai comunicat că părinții copiilor „...*nu doresc nici note de 10, dar nici ca copiii să fie traumați*”.

Dacă așa stau lucrurile, atunci de ce acești copii, care nu doresc note de 10, au venit să învețe la acest liceu de elită, unde cerințele trebuie să fie mai mari? Se creează impresia că și Departamentul respectiv e interesat în pierderea de către liceul „*Mircea Eliade*” a statutului de liceu de elită. Anume acest liceu pe timpuri era în fruntea manifestărilor naționale, când se cerea prezența lor întru apărarea unor drepturi naționale, era recunoscut de mai marii zilei drept un „*cuibar de naționalism*”. Stăteam și mă gândeam în sinea mea: ce s-ar întâmpla cu vestitele universități ca Oxford, Sorbona ș.a. dacă copiilor și părinților li s-ar permite să dicteze profesorilor ce să predea și cum să predea anumite discipline. Fiind profesor universitar, mă îngrozește faptul că mâine-poimâne vor veni părinții studenților și îmi vor cere să nu le traumez copiii, dându-le prea mult de învățat. Recunosc că în perioada când fiica își făcea studiile la liceu la una din adunările de părinți câțiva părinți au cerut înlocuirea profesoarei Postolache din motivul că le dă prea mult copiilor să învețe. Spre onoarea restului părinților, propunerea nu a fost acceptată. Acei părinți au fost la înălțime, neamestecându-se în procesul de studii al Doamnei Postolache, ceea ce însă nu a făcut mai recent alt grup de părinți. Ceea ce bate la ochi este lista destul de mare de părinți care au semnat scrisoarea fără barem să o cunoască pe profesoara Postolache, fără ca copiii lor să fi avut măcar câteva lecții cu profesoara, fiind depusă la Departament chiar la 1 septembrie. Seamănă foarte mult cu ceva bine organizat. Dacă e într-adevăr așa, atunci aceasta nu-i face onoare Dnei directoare Grău, care trebuia să fie la înălțimea postului pe care-l ocupă și să nu scoată gunoiul din casă. Păcat că astfel de lucruri nu prea curate (dar și altele, legate de modul cum se susține an de an bacalaureatul) se întâmplă tocmai în Liceul „*Mircea Eliade*”. Este foarte important ca colectivul liceului împreună cu directoarea lui Dna Grău să se pătrundă de gravitatea situației în care a nimerit liceul și să facă tot posibilul pentru redresarea ei.

Literatura și Arta, nr. 38, 2006

